

Organisatie

Raad van Toezicht en Vincent van Gogh Stichting

Raad van Toezicht

Mevrouw drs. T.A. (Trude) Maas-de Brouwer
Voorzitter (herbenoemd tot september 2016)

Onafhankelijk bestuurder en toezichthouder

De heer P. (Peter) Tieleman

Penningmeester (herbenoemd tot oktober 2017)

Onafhankelijk bestuurder en toezichthouder

De heer prof. dr. R.H. (Robbert) Dijkgraaf

Lid (benoemd tot mei 2014)

Directeur van het Institute for Advanced Study, Princeton (IAS) en Leon Levy Professor,
en daarnaast Universiteitshoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam

Mevrouw mr. A.J. (Joanne) Kellermann

Lid (benoemd tot mei 2014)

Directeur van De Nederlandsche Bank NV

De heer mr. H.A. (Hein) van Beuningen

Lid (benoemd tot november 2016)

Partner bij Booz & Company

Vincent van Gogh Stichting

Mevrouw J. (Jantine) Van Gogh
Voorzitter

De heer V.W. (Willem) van Gogh

Bestuurslid

Mevrouw M. (Machteld) van Laer-Cramer

Bestuurslid

De heer A.P.M. (Sander) Bersee

Bestuurslid

Organogram

Raad van Toezicht

Mevrouw drs. T.A. (Trude) Maas-de Brouwer

Voorzitter (herbenoemd tot september 2016)

Onafhankelijk bestuurder en toezichthouder

Trude Maas-de Brouwer

Peter Tieleman

De heer P. (Peter) Tieleman

Penningmeester (herbenoemd tot oktober 2017)

Onafhankelijk bestuurder en toezichthouder

Robbert Dijkgraaf

Joanne Kellermann

De heer prof. dr. R.H. (Robbert) Dijkgraaf

Lid (benoemd tot mei 2014)

Directeur aan het Institute for Advanced Study, Princeton (IAS) en Leon Levy Professor, en daarnaast Universiteitshoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam

Mevrouw mr. A.J. (Joanne) Kellermann

Lid (herbenoemd tot 31 mei 2018)

Directeur van de Nederlandsche Bank NV

Hein van Beuningen

Gary Tintherow

De heer mr. H.A. (Hein) van Beuningen

Lid (benoemd tot november 2016)

Partner bij Booz & Company

De heer G. (Gary) Tintherow

Lid (benoemd op 10 januari 2014)

Director of the museum of fine arts, Houston, Texas

Directie
Directeur: Axel Rüger
Zakelijk Directeur: Adriaan Dönszelmann

Axel Rüger

Adriaan Dönszelmann

Axel Rüger:
Kwaliteit & Business Control,
Projectbureau, Sector Museale Zaken.

Adriaan Dönszelmann:
Sector Publiekszaken, Sector Bedrijfsvoering
en Stafbureau

Advisor of the board:
Willem van Gogh

Willem van Gogh

Stafbureau
Directiesecretaris: Eva Schieveld

Eva Schieveld

Projectbureau
Afdelingshoofd: Riemke Thoe Schwarzenberg

Riemke thoe Schwarzenberg

Kwaliteit & Business Control
Afdelingshoofd: Jeroen van de Beek

Jeroen van de Beek

Sector Bedrijfsvoering

VGME
Afdelingshoofd: Cor Krelekamp

- Yolanda van Hoof

(Teammanager Commerce)

- Sonja Feitsma

(Teammanager Productontwikkeling)

- Riet Frissel

(Teammanager Produktontwikkeling)

- Donna O'Connor

(Teammanager Museumwinkels)

- Ruud Hogewerf

(Teammanager Rights & Reproductions)

Cor Krelekamp

Yolanda van Hoof

Sonja Feitsma

Riet Frissel

Donna O'Connor

Ruud Hogewerf

Sector Museale Zaken

Sectormanager: Nikola Eltink

Nikola Eltink

Kunst

Afdelingshoofd: Marije Vellekoop

Marije Vellekoop

Collectiebeheer

Afdelingshoofd: Kees van den Meiracker

Kees van den Meiracker

Registrar's office

Afdelingshoofd: Adrie Kok

Adrie Kok

Bibliotheek & Documentatie

Afdelingshoofd: Anita Vriend

Educatie

Afdelingshoofd: Marthe de Vet

Marthe de Vet

Sector Publiekszaken

Sectormanager: Milou Halbesma

Milou Halbesma

Marketing

Afdelingshoofd: Chantal Samson

Communicatie

Afdelingshoofd: Janine Fluyt

Janine Fluyt

Fondsenwerving & Relatiebeheer

Afdelingshoofd: Jacqueline Rutten

- Marije van der Pas

(Senior Accountmanager Fondsenwerving)

- Alice van der Slikke

(Senior Accountmanager)

- Lotje van Veersen

(Manager Relations)

- Isabelle Hegeman

(Accountmanager Events)

- Annette Mullink

(Relatiebeheerder Fondsen & Stichtingen)

Jacqueline Rutten

Marije van der Pas

Alice van der Slikke

Lotje van Veersen

Isabelle Hegeman

Bezoekersservice
Afdelingshoofd: Jort Slingerland

Jort Slingerland

Publicaties
Afdelingshoofd: Suzanne Bogman

Suzanne Bogman

De Mesdag Collectie
Business Manager:
Wite de Savornin Lohman

Wite de Savornin Lohman

Sector Bedrijfsvoering
Sectormanager: Esther de Jong

Esther de Jong

Beveiliging
Afdelingshoofd: Gérard Elshoff

Gérard Elshoff

Facilitair Bedrijf
Afdelingshoofd: Martin Oor

Martin Oor

P&O
Afdelingshoofd: Margo Slot

Margo Slot

Financiële Zaken
Afdelingshoofd: Sandy Kenswil

Sandy Kenswil

ICT
Afdelingshoofd: Willem Zegers

Willem Zegers

Publicaties medewerkers

Nienke Bakker

- ‘De tragische kracht van het zwarte vlak’, in: *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs*, 2014.
- ‘Technique et méthode: Van Gogh à l’œuvre’, in: *Dossier de l’Art, nr. 214: Van Gogh. Les dernières découvertes*, 2014.
- ‘A Man from the North in Paris: Van Gogh and Montmartre’, in: *Esprit Montmartre: Bohemian Life in Paris around 1900*, Frankfurt (Schirn Kunsthalle), 2014.
- (met Leo Jansen en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, A Scribe Livet. Hans fineste brev’, oktober 2014.
- (met Leo Jansen en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven’, oktober 2014.
- (met Leo Jansen en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, Ever Yours. The Essential Letters’, december 2014.
- ‘Van Gogh l’épistolier’, in: *Van Gogh / Artaud. Le suicidé de la société*, Parijs (Musée d’Orsay), 2014.
- Catalogus-entries in: *Van Gogh / Artaud. Le suicidé de la société*, Parijs (Musée d’Orsay), 2014.

Ella Hendriks

- (met Letizia Monico, Koen Janssens, Brunetto G. Brunetti, Costanza Milianni), ‘Raman study of different crystalline forms of PbCrO₄ and PbCr_{1-x}SxO₄ solid solutions for the non-invasive identification of chrome yellows in paintings: a focus on works by Vincent van Gogh’, in: *Journal of Raman Spectroscopy*, juli 2014.
- (met Bennie Mols and Ionica Smeets), ‘De tand des tijds’, in: *Succes-formules. Toepassing van wiskunde*, pp. 101-103 (Platform Wiskunde Nederland), oktober 2014.
- Publication of technical and conservation research findings in the app series Touch van Gogh.

Leo Jansen

- (met Nienke Bakker en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven’, oktober 2014.
- (met Nienke Bakker en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, A Scribe Livet. Hans fineste brev’, oktober 2014.
- (met Nienke Bakker en Hans Luijten), ‘Vincent van Gogh, Ever Yours. The Essential Letters’, december 2014.

Marieke Jooren

- (met Suzanne Veldink en Helewise Berger), ‘Seurat’ (publicatie verschenen ter gelegenheid van de tentoonstelling *Seurat: meester van het pointillisme* in het Kröller-Müller Museum), mei 2014.

Jolein van Kregten

- (met Marthe de Vet), ‘Touch Van Gogh and be touched – How new media are transforming the way we present complex research’, in: *Museums & the Web – Selected Papers from Two International Conferences*, Baltimore, april 2014.

Hans Luijten

- (met Leo Jansen en Nienke Bakker), ‘Vincent van Gogh, De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven’, oktober 2014.
- (met Leo Jansen en Nienke Bakker), ‘Vincent van Gogh, A Scribe Livet. Hans fineste brev’, oktober 2014.
- (met Leo Jansen en Nienke Bakker), ‘Vincent van Gogh, Ever Yours. The Essential Letters’, december 2014.

Maria Patijn

- (met Andrea van Leerdam, Orlanda Lie en Martine Meuwese), ‘Kennis in beeld. Denken en doen in de Middeleeuwen’, Hilversum, mei 2014.

Laura Prins

- ‘Van Goghs Korenveld onder onweerslucht’, in *Dutch Art in Detail*, Uitgeverij Lectoris, Eindhoven 2014
- ‘Van Dongens De blauwe japon’, in *Dutch Art in Detail*, Uitgeverij Lectoris, Eindhoven 2014

Fleur Roos Rosa de Carvalho

- ‘De essentie van zwart en wit. De houtsneden’, in: *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs*, 2014.

Renske Suijver

- Entry ‘Anton Mauve, ‘Ezelstandplaats op het strand te Scheveningen’, in: *Dutch Art in Detail*, Eindhoven 2014.

Marije Vellekoop

- ‘Un travail de l’ombre. Les dessins de Van Gogh’, in: *Dossier de l’Art, nr. 214: Van Gogh. Les dernières découvertes*, januari 2014.

Marthe de Vet

- (met Jolein van Kregten), ‘Touch Van Gogh and be touched – How new media are transforming the way we present complex research’, in: *Museums & the Web – Selected Papers from Two International Conferences*, Baltimore, april 2014.

Evelien de Visser

- ‘B.J. Blommers (1845-1914)’, in: *VVNK Nieuws- en informatieblad 4*, september 2014.

Lezingen

Nienke Bakker

- (met Ella Hendriks), 'Van Gogh en de bloesems', Zondaglezing, Van Gogh Museum, 2 maart 2014.
- (met Ella Hendriks), 'Van Gogh en de bloesems', Zondaglezing, Van Gogh Museum, 9 maart 2014.
- Bijdrage aan paneldiscussie in Café littéraire 'Van Gogh / Artaud', Musée d'Orsay, Parijs, 30 maart 2014.
- 'Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs', lezing voor museumjaarkarhouders, Van Gogh Museum, 2 april 2014.
- 'Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs', lezing voor museumjaarkarhouders, Van Gogh Museum, 16 april 2014.
- 'Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs', lezing abonnees van *Kunstbeeld*, Van Gogh Museum, 7 mei 2014.
- (met Hans Luijten), "'De kunst van het woord". Spreekende brieven van Van Gogh', Zondaglezing, Van Gogh Museum, 2 november 2014.

Edwin Becker

- 'Illusie en Werkelijkheid', Van Abbemuseum, Eindhoven, 2 januari 2014.
- Workshop i.k.v. Munch : Van Gogh, Firestarters – Vodafone, Amsterdam, 6 februari 2014.
- 'Vallotton', lezing en rondleiding voor Academische reizen, Van Gogh Museum, 12 maart 2014.
- (i.s.m. Antheia), 'Vallotton', Van Gogh Museum, 5 april 2014.
- (i.s.m. Jan Peeters), 'Performance, Volledig en Protaheren', Van Abbemuseum, Eindhoven, 6 april 2014.
- 'Working with living artists', 'Photography in temporary exhibition galleries', 'What's up with exhibition contracts?', Participatie in diverse discussies, IEO (International Exhibition Organizers) conferentie, Wenen, 6-9 mei 2014.
- (met Adriaan Dönszelmann, Kees van den Meiracker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Van Gogh Museum Consultancy', Visitor Program Ministerie van Buitenlandse Zaken – Chinese museumdirecteuren, Van Gogh Museum, 7 juli 2014.
- Debat 'Cultuurbeleid', Limburg Festival, ECI Cultuurfabriek Roermond, 19 augustus 2014.
- 'Van Gogh aan het werk', De Bombardon, Heythuysen, 19 september 2014.
- (met Adriaan Dönszelmann, Kees van den Meiracker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Van Gogh Museum Consultancy', lezing voor Zeng Fanzhi – YUAN Museum, Van Gogh Museum, 24 oktober 2014.
- 'Met de blik van Oscar Wilde – verrassende werken uit de vaste collectie van het Van Gogh Museum', symposium *Oscar Wilde, In naam van de Schoonheid*, Dordrecht, 25 oktober 2014.

- 'Hoe maak je een tentoonstelling?', MuseumJeugdUniversiteit. Van Gogh Museum, 9 november 2014.
- 'Stilte in muziek en beeldende kunst', lezing met live pianomuziek, KunstBeeld, Gemeentemuseum Het Land van Thorn, Thorn, 23 november 2014.

René van Blerk

- (i.s.m. Marian Konijn MAVO – Leidse Hout), Cultuur in Beeld (ministerie van OC&W), Van Nelle Fabriek, Rotterdam, 1 december 2014.

Ann Blokland

- (met Mels Evers), 'Zinnige prikkels – Van Goghs schilderijen voelen', N8 Symposium *Kunst & Vliegwerk*, Amsterdam, 28 mei 2014.

Suzanne Bogman

- 'Publicaties maken', workshop tijdens *De kunst van het tentoonstellen*, Den Haag, 12 november 2014.

Charlotte Bosman

- 'Van Gogh Museum on Social Media', Trans Europe Halles conferentie *The Future Is Not What It Used To Be*, P60, Amstelveen, 3 april 2014.

Maïte van Dijk

- Sessievoorzitter symposium 'The Turbulent Mind. Madness, Moods and Melancholy in the Art of the Nineteenth Century', Museum voor Schone Kunsten, Gent, 16 en 17 mei 2014.
- 'De rol van de conservator in de 21e eeuw', organisatie studiemiddag namens de secties kunstmusea van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) en Museumvereniging, Van Gogh Museum, 12 juni 2014.
- Presentatie op bijeenkomst voor Nederlandse promovendi in de 19de-eeuwse kunstgeschiedenis, Rijksmuseum Amsterdam, 28 augustus 2014.
- 'Gouden Driehoek of Bermudadriehoek? Conservator – Educator – Marketeer', Werkgroep leider tijdens museumcongres van de Museumvereniging, 9 oktober 2014.
- Rondleiding en discussie door Nieuwe Inrichting van het Van Gogh Museum met European Society for Nineteenth Century Art, Van Gogh Museum, 19 december 2014.

Adriaan Dönszelmann

- (met Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Pecha Kucha: Van Gogh Museum', The Temple Restaurant, Beijing, China, 24 maart 2014.

LEZINGEN

- (met Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Pecha Kucha: Modern Museum Management', The Temple Restaurant, Beijing, China, 24 maart 2014.
- Modern Museum Management, WTC Business Club, Amsterdam, 17 juni 2014.
- (met Kees van den Meiracker, Edwin Becker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Van Gogh Museum Consultancy', Visitor Program Ministerie van Buitenlandse Zaken – Chinese museumdirecteuren, Van Gogh Museum, 7 juli 2014.
- (met Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Digital Interaction', Second Private Art Museum Forum, Shanghai, China, 12 september 2014.
- 'Digital Interaction with the Public & Modern Museum Management', Shanghai, China, 22 september 2014.
- Modern Museum Management, College Club, Amsterdam, 3 oktober 2014.
- Press Release Art Storage Facility + samenwerking museale kennis inbrengen in bouw en uitvoering VGMC, New York, USA, 14 oktober 2014.
- (met Kees van den Meiracker, Edwin Becker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Van Gogh Museum Consultancy', lezing voor Zeng Fanzhi – YUAN Museum, Van Gogh Museum, 24 oktober 2014.
- (met Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Art Finance & Collections & Modern Museum Management', Masterclass, YUZ Museum, Shanghai, China, 1 november 2014.

Mels Evers

- (met Ann Blokland), 'Zinnige prikkels – Van Goghs schilderijen voelen', N8 Symposium *Kunst & Vliegwerk*, Amsterdam, 28 mei 2014.

Janine Fluyt

- 'Van Gogh-jaar met 125 jaar inspiratie, nieuwe entree, *Munch: Van Gogh*', Promotieprogramma Van Gogh Museum 2015 voor de Turkse pers, Istanbul, 6 november 2014.

Riet Frissel

- (i.s.m. Grant Sligro), 'Retailing in Museum; The association of cultural enterprises' voor genodigden van The Association of cultural enterprises, Van Gogh Museum, 13 november 2014.

Willem van Gogh

- Openingspeech bij 'Nocturnes' door Tomoko Mukaiyama, opgedragen aan de kinderen-slachtoffers van de tsunami en aardbeving Japan op 11 maart 2011, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam, 2 juni 2014.

- 'History of the Sunflower Paintings', voordracht voor de YPO Tokyo Chapter, Seiji Togo Memorial Sampo Japan Museum of Art, Tokyo, Japan, 17 juni 2014.
- (i.s.m. Jan Cremer), Opening tentoonstelling 'Van Gogh tot Cremer', Museum De Fundatie, Zwolle, 13 september 2014.
- Openingspeech bij tentoonstelling 'De wereld van Van Gogh', Vincent van GoghHuis, Zundert, 11 oktober 2014.
- 'Van Gogh Museum Relievo Collection', voordracht bij het Dujat Jaardiner 2014, Okura Hotel, 12 december 2014.

Isabelle Hegeman

- Seminar Platform Museale Locaties: Events & De Museumshop, Stedelijk Museum 's Hertogenbosch, 14 september 2014.

Ella Hendriks

- 'Van Gogh at work: looking over the artist's shoulder', guest seminar, Technical Art History Department, Glasgow University, Glasgow, 24 februari 2014.
- 'Reading between the lines: Van Gogh's letters as a source of information on his working practice', guest seminar, Technical Art History Department, Glasgow University, Glasgow, 25 februari 2014.
- (met Nienke Bakker), 'Van Gogh en de bloesems', Zondaglezing, Van Gogh Museum, 2 maart 2014.
- (met Nienke Bakker), 'Van Gogh en de bloesems', Zondaglezing, Van Gogh Museum, 9 maart 2014.
- (i.s.m. Muriel Geldof), 'Evaluating technical and analytical studies of Van Gogh's paintings in support of attribution', international congress *Authentication in Art*, Den Haag, 7-9 mei 2014.
- 'Tribute lecture for Karin Groen, colloquium to mark the publication of her book *Paintings in the Laboratory*, Ateliergebouw, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amsterdam, 1 september 2014.
- 'Tribute lecture for Karin Groen', The Late Rembrandt Symposium, The National Gallery, Londen, 14 november 2014.
- (i.s.m. Agnès Brokerhof), 'Time to wake up; how bad are changes to Van Gogh's Bedroom?', workshop at *Picture Meeting, Colour and Perception*, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, 11 december 2014.

Leo Jansen

- 'How does one chose?', Uitgeverij Aschehoug, Oslo, 22 oktober 2014.

LEZINGEN

Jessy van de Klundert-Verhoeven

- ‘An introduction to the Van Gogh Museum’, The Hyatt, Shanghai, China, 7 juni 2014.
- ‘Van Gogh Museum & BREEAM’, Gemeentemuseum Den Haag, 26 juni 2014.
- (met Adriaan Dönszelmann, Edwin Becker en Kees van den Meiracker), ‘Van Gogh Museum Consultancy’, Visitor Program Ministerie van Buitenlandse Zaken – Chinese museumdirecteuren, Van Gogh Museum, 7 juli 2014.
- ‘Cultureel ondernemerschap’ (plenaire bijeenkomst), Concertgebouw, Amsterdam, 29 augustus 2014.
- (met Ben van der Stoop), ‘Van Gogh Museum & BREEAM’, Dienst Ruimtelijke Ordening, Gemeente Amsterdam, 3 december 2014.

Jolein van Kregten

- (met Marthe de Vet), ‘Touch Van Gogh and be touched - How new media are transforming the way we present complex research’, *Museums and the Web conference 2014*, Baltimore, USA, 3 april 2014.
- ‘Touch Van Gogh and be touched - How new media are transforming the way we present complex research’, *MuseumNext* conferentie 2014, Newcastle, 19 juni 2014.

Hans Luijten

- (met Nienke Bakker), ‘“De kunst van het woord”. Spreekende brieven van Van Gogh’, Zondaglezing, Van Gogh Museum, 2 november 2014.

Oda van Maanen

- ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, lezing voor Tias Nimbas Business School, Van Gogh Museum, 10 februari 2014.
- (met Teio Meedendorp), ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, Volksuniversiteit Almere, Almere, 3 maart 2014.
- ‘Sunset at Montmajour. Technical investigations of a New Van Gogh’, Picture Meeting, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort, 3 maart 2014.
- ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, NUON klantendag, Van Gogh Museum, 11 april 2014.
- ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, lezing voor Tias Nimbas Business School, Van Gogh Museum, 26 mei 2014.
- ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, lezing voor DIY Textile School, Van Gogh Museum, 28 augustus 2014.

- ‘Wetenschap en authenticiteit: het onderzoek naar *Zonsondergang bij Montmajour*’, Weekend van de Wetenschap, Van Gogh Museum, 4 oktober 2014.

Teio Meedendorp

- ‘Sunset at Montmajour: a newly discovered painting by Vincent van Gogh’, Zondaglezing, Van Gogh Museum, 2 februari 2014.
- (met Oda van Maanen), ‘Zonsondergang bij Montmajour. De ontdekking van een nieuwe Van Gogh’, Volksuniversiteit Almere, Almere, 3 maart 2014.
- (met Louis van Tilborgh), ‘Authenticiteitskwesities’, bijeenkomst Advocatengroep, Van Gogh Museum, 27 maart 2014.
- ‘Vincent van Gogh’s *Sunset at Montmajour*’, TedX talk, University of Saint Andrews, Schotland, 26 april 2014.
- (met Louis van Tilborgh), ‘Van Gogh and his oeuvre: the attribution process evaluated’, *Congress Authentication in Art*, Louwman Museum, Den Haag, 7 mei 2014.
- Lezing over het schilderij *De knotberk* van Vincent van Gogh, live voor het schilderij, t.g.v. de opening van het nieuwe hoofdkantoor, hoofdkantoor Van Lanschot Bankiers, Amsterdam, 19 juni 2014.
- ‘Zonsondergang bij Montmajour’, lezing en rondleiding vrienden van het Van GoghHuis in Zundert, Van Gogh Museum, 26 juni 2014.
- ‘“Sad but gentle but calm and intelligent” Vincent van Gogh and portrait painting’, ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling *Faces of Impressionism. Portraits from the Musée d’Orsay*, Kimbell Art Museum, Fort Worth, Texas, USA, 18 oktober 2014.
- ‘Van Gogh of geen Van Gogh, dat is de vraag’, Woensdaglezing, Van Gogh Museum, 3 december 2014.

Kees van den Meiracker

- (met Adriaan Dönszelmann, Edwin Becker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), ‘Van Gogh Museum Consultancy’, Visitor Program Ministerie van Buitenlandse Zaken – Chinese museumdirecteuren, Van Gogh Museum, 7 juli 2014.
- (met Adriaan Dönszelmann, Edwin Becker en Jessy van de Klundert-Verhoeven), ‘Van Gogh Museum Consultancy’, lezing voor Zeng Fanzhi – YUAN Museum, Van Gogh Museum, 24 oktober 2014.

Laura Prins

- ‘Vallotton’, lezing voor medewerkers van de BankGiro Loterij, Boekesteijn ’s-Graveland, februari 2014.

LEZINGEN

- 'L'Art pour l'art or L'Art pour tous? The Artist, the Anarchist in Les Temps nouveaux, 1896-1903, symposium *The Artwork Exposed*, Van Gogh Museum, april 2014.
- 'Vincent van Gogh: Excentriekeling in een devoot gezin', Zondaglesing, Van Gogh Museum, oktober 2014.

Fleur Roos Rosa de Carvalho

- 'Van object naar theorie: onderzoek naar de fin-de-siècle prentencollectie van het Van Gogh Museum', studiemiddag: *Museum en universiteit - samen de 19e eeuw opzoeken?*, ESNA (European Society for Nineteenth-Century Art), Van Gogh Museum, 31 januari 2014.
- Vallotton 'De essentie van zwart en wit. De houtsneden van Félix Vallotton', Zondaglesing, Van Gogh Museum, 6 april 2014.
- 'Andries Bonger en Odilon Redon. De dynamiek tussen verzamelaar en kunstenaar', gastcollege Master Kunstgeschiedenis, traject *Kunst, Markt en Connaissanceurschap*, Vrije Universiteit Amsterdam, 9 mei 2014.
- 'De essentie van zwart en wit. De houtsneden van Félix Vallotton', Vrijdagavondlesing voor museumjaarkaarthouders, Van Gogh Museum, 16 mei 2014.
- 'Fin-de-siècle grafiekcollectie', gastcollege voor Visiting Scholar Gloria Groom, depot van het Van Gogh Museum, 13 juni 2014.
- 'Looking for Unicity in the Medium of the Multiple: The Private Cult of the Belle Épreuve', symposium *Beyond Connoisseurship: Rethinking Prints from the Belle Épreuve (1875) to the Present*, Graduate Center, City University of New York, USA, 7 november 2014.

Axel Rüger

- 'Van Gogh's Sunset at Montmajour', Midwest Art History Society St. Louis Art Museum, St Louis, USA, 3 april 2014.
- '3D printing, infinite possibilities and new challenges for the Art World', International Foundation for Art Research (IFAR), New York, USA, 22 juli 2014.
- 'Van Gogh, Het Museum, the Public and a New Discovery', Museo del Palacio de Bellas Artes, Mexico City, 9 september 2014.
- 'BREEAM-certificering Van Gogh Museum', Lezing tijdens *Dutch Green Buildings Week*, Arnhem, 23 september 2014.
- 'Nieuwe website', Bizot Group, New York, USA, 15 november 2014.

Ben van der Stoep

- (i.s.m. Jessy van de Klundert-Verhoeven), 'Van Gogh Museum & BREEAM', Dienst Ruimtelijke Ordening, Gemeente Amsterdam, 3 december 2014.

Renske Suijver

- 'Hendrik Willem Mesdag: artist, collector, entrepreneur', symposium *Cultural mediators in Europe 1750-1950*, KU Leuven, 5-7 juni 2014.
- 'Hoe verzamel je een museum bij elkaar?' MuseumJeugdUniversiteit, De Mesdag Collectie, Den Haag, 2 november 2014.

Louis van Tilborgh

- (met Teio Meedendorp), 'Authenticiteitskwesities', bijeenkomst Advocatengroep, Van Gogh Museum, 27 maart 2014.
- (met Teio Meedendorp), 'Van Gogh and his oeuvre: the attribution process evaluated', Congress Authentication in Art, Louwman Museum, Den Haag, 7 mei 2014.
- *Illustre School*, Open UvA-Colleges: 'Pleisterplaatsen van een zoeker: de anti-ateliers van Vincent van Gogh', Universiteit van Amsterdam, 3 december 2014.
- 'Vals en echt', MuseumJeugdUniversiteit, Van Gogh Museum, 14 december 2014.

Marije Vellekoop

- 'Hoe werd Vincent van Gogh kunstenaar?', MuseumJeugdUniversiteit, Van Gogh Museum, 12 oktober 2014.

Marthe de Vet

- (met Jolein van Kregten), 'Touch Van Gogh and be touched – How new media are transforming the way we present complex research', *Museums and the Web conference 2014*, Baltimore, USA, 3 april 2014.
- 'Youth Education at the Van Gogh Museum', National Museum Singapore on behalf of National Heritage Singapore, 10 november 2014.
- Key Note 'Building 21st Century Skills with Museums Examples from the Van Gogh Museum', National Museum Singapore on behalf of National Heritage Singapore, 11 november 2014.

Laurine van de Wiel

- (i.s.m. Edith Schreurs), 'Channel management leading to better visitor experience'. An assignment on online conversion for MA students of Maastricht University, Marketing and Management of Arts & Culture, Van Gogh Museum, 7 november 2014.

Roelie Zwikker

- 'Wie gaf Van Gogh zijn eigen Museum?', MuseumJeugdUniversiteit, Van Gogh Museum, 14 september 2014.

Nevenactiviteiten

Matthijs Bakker

- Voorzitter MOAM (Marketing Overleg Amsterdamse Musea).
- Vrijwilliger Communicatie Stichting Sinterklaas Intocht Amsterdam.

Edwin Becker

- Begeleiding expositie eindexamenwerk *Shifting Spaces*, afdeling Scenografie, Theaterschool AHK, Amsterdam, 20 juni 2014.
- Begeleiding *De Kunst van het Tentoonstellen*, leer-werktraject, Van Gogh Museum, Amsterdam, augustus – december 2014.
- Secretaris van de Becker Stichting, Roermond.
- Voorzitter van de Stichting BienNEELe, Roermond.
- Voorzitter van Stichting LABland (scenografencollectief).
- Adviesraad *Journal of Japonisme*.

Charlotte Bosman

- Lid van de programmaraad 2014-2015 van Cultuurmarketing.

Suzanne Bogman

- Lid Commissie van Beheer Witsenfonds.

Geeta Bruin

- Bestuurslid Sectie Informatieverzorging Musea in Nederland (SIMIN), Museumvereniging.
- Lid Raad van Toezicht Museum Gouda.
- Lid van het Landelijk Advies Comité (LAC), Abvakabo, Sectie Musea.

Hannie Diependaal

- Zelfstandig restaurator.

Maite van Dijk

- Voorzitter sectie Kunstmusea van de Museumvereniging.
- Bestuurslid van de European Society of Nineteenth Century Art (ESNA).
- Lid sectie Kunstmusea van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici.

Adriaan Dönszelmann

- Voorzitter Bestuur Stichting Amsterdamse Musea.
- Lid Bestuur Today Art Museum in China.

Nikola Eltink

- Bestuurslid Stichting Zicht In Erfgoed (Z.I.E.).

Mels Evers

- Bestuurslid HF Young | Holland Festival (Community van Holland Festival voor jong volwassenen).
- Curator *Marres Currents # 2*, Marres Centre for Contemporary Culture.
- Hoofdredacteur *Generatie M* (Jongerenplatform Museumvereniging).

Willem van Gogh

- Bestuurslid Nihon no hanga.
- Bestuurslid Tomoko Mukaiyama Foundation.
- Bestuurslid Vincent van Gogh Stichting.

Milou Halbesma

- Bestuurslid Stichting Van Gogh Europa.
- Bestuurslid Water4Life.
- Lid Raad van Advies SOS Kinderdorpen.
- Lid Beoordelingscommissie De Onderscheiding.

Ella Hendriks

- Detachering als Universitair Hoofd Docent aan de Universiteit van Amsterdam, Master Opleiding in de Conservering en Restauratie van Cultureel Erfgoed (0,5 fte).

Leo Jansen

- Bestuurslid Stichting Willem Witsen (voorzitter).
- Bestuurslid Stichting Bevordering Onderzoek Theo van Doesburg.
- Lid Adviescommissie Metamorfoze, Archieven en Bijzondere Collecties.
- Redacteur *Van Gogh Studies*.

Esther de Jong

- Directeur PP10 B.V.

Adrie Kok

- Bestuurslid Nederlandse Registrars Groep.

Oda van Maanen

- Zelfstandig restaurator.

Teio Meedendorp

- Bestuurslid *Kunstlicht*, tijdschrift voor beeldende kunst, beeldcultuur en architectuur van de oudheid tot heden, gelieerd aan de Vrije Universiteit, Amsterdam.

Kees van den Meiracker

- Organisator 2 co-createdagen TiasNimbas Business School Tilburg en het Van Gogh Museum, Amsterdam.

Geer Oskam

- Penningmeester Stichting COC Amsterdam.
- Adviseur Programmering Bijbels Museum.

Kathrin Pilz

- Assistent Coördinator van de ICOM-CC werkgroep ATSR (Art Technological Source Research).
- Organisatie van het 6e ATSR symposium *Sources on Art Technology: Back to Basics* in het Rijksmuseum, Amsterdam op 16 en 17 juni 2014.

Laura Prins

- Organisatie Symposium *The Artwork Exposed: Politics and the Arts, 1850-1914*, in Van Gogh Museum en Rijksmuseum, op 17 en 18 april 2014. Samen met Camelia Errouane, i.s.m. Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap.

Adrienne Quarles van Ufford

- Panellid Stichting Kunstweek.
- Archivaris Stichting Familie Quarles.
- Voorzitter Rondetafel mindervalidenbeleid Amsterdamse musea.

Axel Rüger

- Lid Algemeen Bestuur Stichting Praemium Erasmianum.
- Lid Algemeen Bestuur Kunsten '92.
- Lid Selection Committee TEFAF Showcase.
- Lid Conference Steering Board Apeldoorn.

Jacqueline Rutten

- Communicatiecommissie Soroptimisten Stichtse Vecht.

Wite de Savornin Lohman

- Comité VanLoon100 en Comité VanLoon40, Museum Van Loon.
- Bestuurslid Stichting Utrechtse Kastelen.
- Bestuurslid Stichting Ambassadeurs van het Grachtenfestival Amsterdam.
- Bestuurslid Stichting Het Nederlandse Interieur.
- Bestuurslid Pieus Fonds De Jonge van Ellemeet-Briels.

Marie-José van Schaik

- Bestuurslid stichting Masarang International.

Louis van Tilborgh

- Redactielid *Simiolus. Netherlands quarterly for the history of art*.

Martine Valenzuela

- Ambassadeur HF Young | Holland Festival (Community van Holland Festival voor jong volwassenen).

Marthe de Vet

- Lid beoordelingscommissie Amateurcultuurparticipatie Gemeente Den Haag.
- Adviseur activatie en participatie Buurtmuseum Leiden Noord.
- Bestuurslid Museumpleinbus.
- Program Committee Museum & Web.
- Kwartiermaker Lang Leve Kunst.

Marije Vellekoop

- Bestuurslid Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis (OSK).
- Eindredacteur *Van Gogh Studies*.
- Werkgroep 'Oeuvrecatalogi' van Authentication in Art (AiA) ter voorbereiding van internationaal symposium, 7-9 mei 2014.

Martine Weide

- Voedselbank Cultuur.

Laurine van de Wiel

- Lid Raad van Toezicht Nationaal Glasmuseum.

Aanwinsten

Schilderijen

- Maurice Denis, (1870-1943), *De Emmaüsgangers*, 1894, olieverf op papier op karton op paneel, 35.5 x 48.3 cm, s0527S2014

Prenten

- Edgar Degas, (1834-1917), *La lecture après le bain*, ca. 1879-1883, monotypie, 27.7 x 37.9 cm, p2759S2014
- Félix Vallotton, (1865-1925), *La paresse*, 1896, houtsnede, 17.7 x 22 cm, p2746S2014
- Félix Vallotton, (1865-1925), *Prentenserie Intimités*, 1897-1898, elf houtsneden in een portfolio, ca. 25 x 32 cm (afmetingen blad), p2747S2014
- Pierre Bonnard, (1867-1947), *Kunstenarsboek La 628-E8 van Octave Mirbeau*, 1908, fotomechanisch gereproduceerde tekeningen en boekdruk, 25.4 x 20.2 x 4.5 cm, p2758S2014
- Henri de Toulouse-Lautrec, (1864-1901), *Débauche, verkoopcatalogus Catalogue d’Affiches artistiques van A. Arnould*, 1896, kleurenlithografie en boekdruk, 23.8 x 14.5 x 0.8 cm, p2745S2014

Foto's

- Eugène Druet, (1868-1916), *De schilder op de weg naar Tarascon*, 1908, foto, 35.2 x 42.6 cm, p2743S2014
- Eugène Druet, (1868-1916), *Portret van Charles-Elzéard Trabuc*, 1908, foto, 33.7 x 45.7 cm, p2744S2014

Boeken

Totaal aantal aanwinsten: 1033 boeken, 56 artikelen

Selectie historische boeken

- M.E. Chevreul, *De la loi du contraste simultané des couleurs et de l'assortiment des objets colorés : considéré d'après cette loi dans ses rapports avec la peinture, les tapisseries des gobelins, les tapisseries de Beauvais pour meubles, les tapis, la mosaïque, les vitraux colorés, l'impression des étoffes, l'imprimerie, l'enluminure, la décoration des édifices, l'habillement et l'horticulture*, avec une introduction de M.H. Chevreul fils, Paris, 1889, BC 18
- Jules del Mont / Louis-Julien Courbon de Montvio, *Notes particulieres formant un traité de peinture*, Paris, 1798, BC 22
- J. Barbey d'Aureville, *Les diaboliques: les six premières*, Paris, 1882, BC 23
- La Maison Philibert / Jean Lorrain, *Illustrations de George Bottini*, Paris, 1904, BC 24
- Joseph Pennell / Elizabeth Robins Pennell, *Play in Provence: being a series of sketches*, New York, 1892, DEP 670

- Alfred Delvau, *Dictionnaire érotique moderne*, Bale, 1891, DEP 456
- Ambroise Vollard, *Catalogue complet des éditions Ambroise Vollard*, Paris 1930, DEP 458
- Alain [= Emile A. Chartier] / suivie d'un essai de catalogue par Jacques Salomon, *Introduction à l'oeuvre gravé de K.X. Roussel*, Paris, 1968, DEP 459
- Octave Uzanne / illustrations de Paul Avril [pseudoniem voor Édouard-Henri Avril], *L'éventail*, Paris, 1882, DEP 460
- Octave Uzanne, *Le bric à brac de l'amour*, préface de Jules Barbey D'Aureville; eau-forte frontispice par A. Lalauze, Paris, 1879, DEP 461
- Alexandre Charpentier, *Le livre vert*, Paris, 1896, DEP 463
- Collection de feu M. Jacob de Vos Jbzn, *Dessins anciens*, Amsterdam 1883, DEP 464
- Ch. Meunier, *Les arts bibliographiques: L'Oeuvre et L'Image: revue trimestrielle consacrée à la littérature contemporaine, à la technique et aux arts du livre: années 1904-1905 I-II*, Paris, 1904-1905, DEP 671
- Goupil, *L'aquarelle et le lavis : appliqués a l'étude de la figure en général du portrait d'après nature: du paysage, de la marine, des animaux et des fleurs*, Paris, 1861, DEP 672
- F.P. Langlois de Longueville / P. Jolly, *Volledige handleiding voor het schilderen in sap- en dekverwen: met een toevoeging eenen beschrijving van het schilderen op porselein, glas, satijn en meer andere kunst oefeningen*, Hoorn, 1843, DEP 673
- *Landschapteekenen met waterverf : handleiding naar verschillende bronnen*, Bewerkt door Adolfin Giesse, Amsterdam, 1882, DEP 674
- Designs by R.P. Leitch, *A course of painting in neutral tint, with twenty-four plates*, London-Paris-New York, 1875, DEP 676
- L. Roger-Milès, *Catalogue de tableaux et dessins oeuvres importantes de [de] Toulouse-Lautrec dessins originaux de Steinlen pour l'illustration des oeuvres de Aristide Bruant 'Dans la Rue - Le Mirliton'*, Paris, 1905, DEP 677
- Petitot, *Traité de perspective a l'usage des jeunes artistes*, Parma-Paris, 1758, DEP 678
- *Catalogue général des eaux-fortes et gravures originales en couleurs*, Paris, 1911, DEP 679
- Léon Vidal, *Cours de reproductions industrielles: exposé des principaux procédés de reproductions graphiques, héliographiques, plastiques, hélioplastiques et galvanoplastiques*, Paris 1879, DEP 681
- Henry Monnier / Georges Grappe, *Meisterwerke der erotischen Kunst Frankreichs*, Leipzig, 1909, DEP 682

Educatie

Aanbod voor volwassenen

Multimediatour

Parallel aan de oplevering van de nieuwe inrichting van de vaste collectie van het Van Gogh Museum is ook de nieuwe Multimediatour (MMT) opgeleverd. Met deze nieuwe tour willen we bezoekers dichterbij Vincent van Gogh brengen en hen nog beter laten kijken. De MMT is tot stand gekomen met onze partners Fabrique en Frankly, Green + Webb. De MMT is er in drie varianten:

- MMT voor volwassenen (eerste keer bezoekers)
 - 10 talen
 - 20 stops
 - hoogtepunten
- MMT voor volwassenen (eerste keer bezoekers) bij de vaste collectie
 - 10 talen
 - 40 stops
 - in je eigen tempo
- Familietour bij de vaste collectie
 - 2 talen
 - 15 stops
 - samen te beleven

Sinds november 2014 wordt de Multimediatour bemand door eigen personeel. In 2015 wordt de MMT nog verder ontwikkeld. Voor een uitgebreide beschrijving van de MMT zie:

www.vangoghmuseum.nl

Rondleiding: hoogtepunten Vincent van Gogh

Tijdens deze rondleiding kregen de deelnemers een beeld van Van Goghs ontwikkeling als kunstenaar en als mens. De rondleiding duurde 50 minuten en werd (op aanvraag) gegeven in het Nederlands, Engels, Frans en Duits.

Inleiding op het leven en werk van Vincent van Gogh

Speciaal voor bezoekers die voorafgaand aan hun museumbezoek verdieping zochten en graag wat meer wilden horen over het leven en werk van Van Gogh, bood het museum een aantal keer een gratis introductie. Deze werd gegeven in het auditorium van het museum. Dagelijks van 2 juni t/m 9 juni, 19 juli t/m eind augustus op zaterdag en zondag en op 7 dagen in oktober.

Gratis verhaal-op-zaal

Het hele jaar door (met uitzondering van de zomermaanden) hielden rondleiders op donderdag gratis een verhaal-op-zaal. Dat duurde telkens 30 minuten en werd gegeven in het Nederlands en het Engels. De onderwerpen waren:

- *De kleuren van Van Gogh*
Welke rol speelt kleur in het werk van Vincent van Gogh? Hoe komt het dat kleur zo belangrijk voor hem is? Welke experimenten deed Van Gogh met kleur? Hoe vinden onderzoekers verdwenen kleuren weer terug?

- *Verfgebruik: het ontstaan van een Van Gogh*
Schilderde Vincent van Gogh in één keer met verf op het doek? Maakte hij eerst een schets? Waarom was zijn verf soms dik en dan weer dun? Welke hulpmiddelen gebruikte Van Gogh en hoe vinden onderzoekers van het Van Gogh Museum de sporen daarvan terug?
- *Broederliefde*
Hoe was de band tussen Vincent van Gogh en zijn broer Theo? Wat schreef de kunstenaar daarover in zijn brieven? Wat is de rol van Theo in het ontstaan van de collectie? Welke rol speelde het schilderij *Amandelbloesem* in de relatie tussen de broers? En heeft Vincent Theo ook wel eens afgebeeld?
- *Vriendschappen*
Had Vincent van Gogh vrienden? Welke relatie onderhield hij met ze? Was hij een makkelijke vriend of had hij veel conflicten? Inspireerde hij zijn artistieke vrienden, of werd hij door hen geïnspireerd?

Workshop

In 2014 werden in het voorjaar een aantal workshops voor volwassenen gegeven. De deelnemers lieten zich eerst inspireren door de kunstwerken van Van Gogh en gingen daarna onder leiding van de workshopdocent zelf aan het werk.

In het najaar van 2014 werden de workshops via de Vrije Academie aangeboden.

De thema's in het voorjaar waren:

- *Kleur* (5 januari)
- *Stippels en strepen, vlakken en lijnen* (12 januari)
- *De mens* (19 januari en 9 februari)
- *Model schetsen* (26 januari)
- *Landschap en perspectief* (2 februari)

Gratis inloopworkshop

Dit jaar organiseerde het Van Gogh Museum in de zomer en in december een aantal gratis 'inloop' workshops voor de bezoekers van het museum. Op 28, 30 en 31 juli, en op 12 verschillende data in december (van 11 tot 15 uur).

Lezing op locatie: Zonnebloemen

Op 19 november ging de eerste lezing op locatie van start. Deze lezing bij een vestiging van Van Lanschot Bankiers ging over Vincent van Gogh en de plek die het schilderij *Zonnebloemen* in zijn oeuvre inneemt. Een hoogwaardige 3D-kopie (een zogenaamde Relievo) van het schilderij was daarbij aanwezig op de locatie. Deze werd speciaal ontworpen voor Van Lanschot, sponsor van het Van Gogh Museum.

Lezingen

Het Van Gogh Museum organiseerde in 2014 tien Zondaglezingen in het museum. Onderzoekers, (gast) conservatoren en restauratoren gaven een toelichting op een

actuele tentoonstelling of recent onderzoek naar de collectie. Ook beantwoordden ze vragen van het publiek.

- 5 januari: ‘De gang van het monster: onderzoekstechnieken’, door Rob Bouwman, senior advisor en projectcoördinator, Shell, en Muriel Geldof, onderzoeker, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- 2 februari: ‘Zonsondergang bij Montmajour: een nieuwe Van Gogh tussen oude bekenden’, door Teio Meedendorp, onderzoeker, Van Gogh Museum.
- 16 februari: ‘Vallotton: het vuur onder het ijs’, door Marina Ducrey, honorair conservator, Fondation Vallotton, Lausanne.
- 9 maart: ‘Van Gogh en de bloesems’, door Ella Hendriks en Nienke Bakker, restaurator en conservator tentoonstellingen, Van Gogh Museum.
- 6 april: ‘De essentie van zwart en wit. De houtsneden van Félix Vallotton’, door Fleur Roos Rosa de Carvalho, conservator prenten en tekeningen, Van Gogh Museum.
- 8 juni: ‘The Impressionists as couturiers’, (Engels gesproken) door Gloria Groom, hoofdconservator The Art Institute of Chicago.
- 5 oktober: ‘De wereld van fotograaf Emmy Andriess’, door Joost Elffers, zoon van Emmy Andriess.
- 12 oktober: ‘De excentriekeling in een devoot gezin’, (Engels gesproken) door Laura Prins, assistent conservator, Van Gogh Museum.
- 2 november: ‘De kunst van het woord: sprekende brieven van Van Gogh’, door Nienke Bakker en Hans Luijten, conservator en onderzoeker, Van Gogh Museum, i.s.m. acteur Joeri van Veenendaal.
- 3 december: ‘Van Gogh of geen Van Gogh? Dat is de vraag. Authenticiteitskwesaties rondom Van Gogh door de jaren heen’, door Teio Meedendorp en Louis van Tilborgh, onderzoekers, Van Gogh Museum.

Touch Van Gogh

De content van de app *Touch Van Gogh*, waarmee tot in detail schilderijen van Van Gogh kunnen worden bekeken, is in 2014 uitgebreid. Er zijn drie werken toegevoegd: *De hut*, *Zeegezicht bij Les-Saintes-Maries-de-la-Mer* en *Tuin van de inrichting*. De app werd in 2013 geïntroduceerd en is Engelstalig. De app, gemaakt voor tablet, benut multitouch-functies om gebruikers thuis en in hun eigen tempo spelenderwijs de informatie te laten ontdekken die in en onder de verf schuilgaat. *Touch van Gogh* laat onder meer zien hoe een schilderij er voor een restauratie uitzag, waar het schilderij exact is geschilderd, welke verf is verkleurd, en hoe de compositie van een schilderij is opgebouwd.

Touch Van Gogh is in 2014 bekroond met maar liefst drie prijzen. De app won allereerst de prestigieuze *Heritage in Motion Award 2014* in de categorie ‘Apps for mobile devices’. Daarna werd de

World Summit Award Mobile aan de app toegekend, in de categorie ‘m-Tourism & Culture’. Ten slotte is hij bestempeld als ‘Goud’ in de categorie ‘Best App’ van de International Design and Communication Award (IDCA).

Aanbod voor ouderen

Museum Plus Bus

Dankzij een genereuze steun van de BankGiro Loterij, rijdt de Museum Plus Bus door Nederland. Groepen senioren uit verzorgingshuizen of met thuiszorg-indicatie gaan, geheel gratis, naar één museum op één dag. Ze worden gastvrij ontvangen, krijgen koffie of thee en een rondleiding. Er kunnen minimaal dertig en maximaal 45 personen mee. Rolstoelen en rollators worden onderin de bus vervoerd. Dit initiatief is ontwikkeld door twaalf musea: het Van Gogh Museum, Museum Boijmans Van Beuningen, Gemeentemuseum Den Haag, het Rijksmuseum, de Hermitage Amsterdam, het Cobra Museum voor Moderne Kunst, het Joods Historisch Museum, Nederlands Openluchtmuseum, TwentseWelle, Museum het Valkhof, het Mauritshuis en het Kröller-Müller Museum.

Kunst maakt de mens

In 2014 is het driejarige programma *Kunst Maakt de Mens: Ouderen ontmoeten Van Gogh* van start gegaan. Dit bijzondere outreachproject is een samenwerkingsverband van het Van Gogh Museum met partners in de gezondheids- en welzijnssector. De opzet van het project is om naar kwetsbare ouderen toe te gaan en ze uit te nodigen actief deel te nemen aan de beleving van kunst. Het museum wil hen in staat stellen om de kunst van Vincent van Gogh te ervaren en de kunstenaar in zichzelf te ontdekken. Een onderzoeker van de UvA onderzoekt gedurende het hele project het effect van kunstparticipatie op het welzijn van ouderen.

Het Van Gogh Museum, initiatiefnemer van dit programma, is een vruchtbare samenwerking aangegaan met verschillende instellingen. Kernpartners zijn zorgorganisatie Cordaan, Vereniging De Zonnebloem, Viatore en Stichting Vier het Leven. Vanaf het tweede jaar sluit ook het Kröller-Müller Museum zich hierbij aan. Het programma wordt gesteund door de ouderenfondsen RCOAK en Sluyterman van Loo binnen het programma *Lang Leve Kunst*. Gezamenlijk hebben deze organisaties het programma *Kunst Maakt de Mens* opgezet. Het Van Gogh Museum zal dit programma de komende drie jaar geleidelijk aan ontwikkelen, met de intentie om het daarna structureel te kunnen laten voortbestaan.

Aanbod voor kinderen

Familiewanden

In de nieuwe inrichting van het museum is sinds 2014 een nieuw, terugkerend element toegevoegd voor families. Op een drietal plaatsen binnen de vaste opstelling van de collectie worden jong en oud op een speelse manier gestimuleerd om samen goed naar een schilderij of voorwerp te kijken. De werken zijn op een kindvriendelijke hoogte gehangen, omgeven door authentieke voorwerpen die de context ervan toelichten – zoals historische muntstukken of schrijfmateriaal – en een prikkelende uitleg. Deze wanden gaan over Van Goghs liefde voor de natuur, over Van Gogh als fervent briefschrijver, en over zijn schilderpraktijk in de inrichting in Saint-Rémy-de-Provence. Ze vertellen een verhaal op zich. De presentaties zullen jaarlijks van thema wisselen.

Speurtocht

Voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar is er een gratis speurtocht beschikbaar bij de informatiebalie. Zij gaan daarmee op onderzoek uit naar de schilderijen van Vincent van Gogh. Op het speurtochtblad staan vragen en opdrachten. Na afloop kunnen de kinderen hun antwoorden laten controleren en een cadeautje ophalen bij de informatiebalie.

www.vangoghmuseum.nl

De koffer van Vincent

Voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar en een volwassen begeleider is er *De koffer van Vincent*. Die zit vol met leuke opdrachten. Met de inhoud kun je samen de schilderijen van Vincent van Gogh verkennen. De koffer is gratis op te halen bij de informatiebalie.

www.vangoghmuseum.nl

Multimedia Familietour

Nieuw in het aanbod vanaf 2014 is de Familietour bij de vaste collectie (zie Multimediatour).

Kinderworkshops

In 2014 vonden er verschillende workshops voor kinderen plaats. De kinderen lieten zich inspireren door de schilderijen van Vincent van Gogh en gingen daarna aan de hand van verschillende thema's zelf aan de slag in het atelier.

Thema's van de workshops:

- *Dansende ritmes op papier*
25 en 26 januari, 8 en 9 maart, 26 en 27 april, 14 en 15 juni
- *Van klein naar groot*
1 en 2 februari, 15 en 16 maart, 3 en 4 mei, 21 en 22 juni

- *Mengen en maken*
8 en 9 februari, 22 en 23 maart, 10 en 11 mei, 28 en 29 juni
- *Dik en dun*
4 en 5 januari, 15 en 16 februari, 29 en 30 maart, 17 en 18 mei
- *Licht op licht*
11 en 12 januari, 22 en 23 februari, 5 en 6 april, 24 en 25 mei
- *Korenveld met kraaien*
18 en 19 januari, 1 en 2 maart, 12 en 13 april, 31 mei en 1 juni
- *Vriendenworkshop*
6 en 7 september, 4 en 5 oktober, 15 en 16 november
- *Helemaal in de wolken*
13 en 14 september, 25 en 26 oktober, 22 en 23 november
- *Griezelworkshop*
20 en 21 september, 1 en 2 november, 29 en 30 november
- *Een brug ophalen*
27 en 28 september, 8 en 9 november, 22 en 29 december

BSO-workshops

Tijdens de schoolvakanties organiseerde het Van Gogh Museum kinderworkshops die speciaal waren toegesneden op de Buitenschoolse Opvang.

- *Van Gogh in de sneeuw* (voorjaarsvakantie, 24 t/m 28 februari 2014)
- *Lente* (meivakantie, 28 april t/m 2 mei 2014)
- *Een dagje naar het strand* (zomervakantie, 28 juli t/m 1 augustus 2014)

MuseumJeugdUniversiteit

Speciaal voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar organiseerden verschillende musea, waaronder het Van Gogh Museum, dit najaar een reeks van vier colleges door museumexperts, op zondagen van 11-12 uur.

Programma MuseumJeugdUniversiteit Van Gogh Museum

- 14 september: 'Wie gaf Vincent van Gogh z'n eigen museum?', door Roelie Zwikker, onderzoeker Van Gogh Museum
- 12 oktober: 'Hoe werd Vincent van Gogh kunstenaar?', door Marije Vellekoop, hoofd afdeling Kunst, van Gogh Museum
- 9 november: 'Hoe maak je een tentoonstelling?', door Edwin Becker, hoofdconservator Tentoonstellingen, Van Gogh Museum
- 14 december, 'Speuren naar een echte Van Gogh', door Louis van Tilborgh, senior onderzoeker, Van Gogh Museum

Onderwijsaanbod

Museumpleinbus

Al sinds 2012 brengt de Museumpleinbus (dankzij sponsor *De Turing Foundation*) duizenden leerlingen per jaar naar het Van Gogh Museum, Stedelijk Museum Amsterdam en het Rijksmuseum. Speciaal voor de Museumpleinbus biedt elk museum een uitdagend en leerzaam programma voor groep 6, 7 en 8. De afgelopen jaren is de Museumpleinbus mogelijk gemaakt met de ruimhartige financiering van de Turing Foundation. Deze financiering houdt na 2015 op, maar de directies van de drie musea hebben besloten de samenwerking de komende jaren te continueren.

De Museumpleinbus biedt gratis vervoer voor leerlingen van scholen binnen een straal van 60 kilometer rondom Amsterdam. Hiermee worden vrijwel heel Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht bereikt. De drie musea samen bieden de kinderen een fantastisch overzicht van de hoogtepunten van de Nederlandse kunstgeschiedenis, vanaf de 17de eeuw tot nu. Zo maken zij kennis met Rembrandt, Van Gogh en De Stijl, in een op elkaar afgestemd educatief programma.

In het museum

Famille van Camille: nieuwe theatrale rondleiding

In februari was de première van de nieuwe theatrale rondleiding *Famille van Camille*. De spannende rondleiding is bedoeld voor kinderen uit groep 3 tot en met 6. Het lesmateriaal is gratis te downloaden van de website van het Van Gogh Museum.

Wie zijn toch die twee Franse dametjes daar in het Van Gogh Museum? Ze gedragen zich wel héél opvallend onopvallend. Tijdens de rondleiding worden de kinderen mee het museum in genomen door Josephine en Cornélie. Zij stellen zich voor als de nazaten van Camille Roulin, de jongen die in 1888 werd geschilderd door Vincent van Gogh. De twee zijn op de brommer vanuit Frankrijk naar Amsterdam gekomen om het portret van hun opa te bekijken. Ze hebben namelijk een brief van hem gekregen: hij heeft een probleem. Jojo en Coco gaan op pad om dat voor hem op te lossen. En daarbij kunnen ze wel wat hulp gebruiken!

www.vangoghmuseum.nl
www.youtube.com

Primair onderwijs

- *Rondleiding met Camille*, interactieve rondleiding voor groep 1 en 2 van het primair onderwijs
- *Famille van Camille*, theatrale rondleiding voor groep 3 t/m 6 van het primair onderwijs
- *Kijken naar Vincent*, interactieve rondleiding voor groep 3 t/m 8 van het primair onderwijs
- *Een brief aan Vincent*, interactieve rondleiding met daarna een workshop in het museumatelier voor groep 3 t/m 8 van het primair onderwijs

- *Fij als rondleider*, rondleiding waarbij leerlingen zelf rondleiden, voor groep 7 en 8 van het primair onderwijs

Voortgezet onderwijs

- *Kijken naar Van Gogh*, interactieve rondleiding voor alle niveaus van het secundair onderwijs; beschikbaar in Nederlands, Engels, Frans en Duits
- *Fij als rondleider*, rondleiding waarbij leerlingen zelf rondleiden voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Ontvangst*, versnelde entree met korte inleiding voor alle niveaus van het secundair onderwijs; beschikbaar in Nederlands, Engels, Frans en Duits
- *Ontvangst met opdrachtkaarten*, versnelde entree met korte inleiding en thematische opdrachtkaarten voor alle niveaus van het secundair onderwijs; beschikbaar in Nederlands, Engels, Frans en Duits
- *Ontvangst met multimediatour*, versnelde entree met korte inleiding en multimediatour, voor alle niveaus van het secundair onderwijs; beschikbaar in alle talen van de multimediatour
- *Van Gogh op weg*, project over 'art handling' en kunstvervoer voor het VMBO, in samenwerking met kunstvervoerder Crown Fine Art

Outreach-aanbod, online

Primair onderwijs

- Lesmateriaal *Van Gogh in de groep*, gratis te downloaden docentenhandleiding met lessuggesties, kopieerbladen en reproducties voor groep 3 t/m 8 van het basisonderwijs
- *Camille en het gele huis*, lespakket met vertelplaten voor kleutergroepen
- Lespakket *Van Gogh in de klas*, docentenhandleiding met lessuggesties, kopieerbladen en reproducties voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs
- Schoolmusical *Waar is Vincent?* voor groep 8 van het basisonderwijs

Voortgezet onderwijs

- Lespakket bij stripverhaal *Vincent van Gogh. De worsteling van een kunstenaar*, gratis te downloaden in het Nederlands, Engels en Frans
- Lesmateriaal *Van Gogh op school*, gratis te downloaden docentenhandleiding met opdrachten voor VMBO en HAVO-VWO
- *Van Gogh onder de loep*, gratis te downloaden docentenhandleiding voor bètavakken; beschikbaar in Nederlands, Engels en Frans
- *Van Goghs brieven*, gratis te downloaden docentenhandleiding met lessuggesties rond de brieven van Vincent van Gogh; beschikbaar in Nederlands, Engels, Frans en Duits

Familiedagen

Zoals ieder jaar vonden ook dit jaar in de maand oktober de Familiedagen plaats, van zaterdag 11 t/m zondag 19 oktober 2014. Het programma is speciaal gericht op families met kinderen tot 12 jaar.

Doorlopend programma:

- Speurtocht
- *De koffer van Vincent*
- Presentatie winnaars tekenwedstrijd

Speciaal programma:

- Theaterrondleiding *De blauwe japon*
- Familierondleiding
- Inloopworkshop
- *Bijzondere Brabantse gasten*, pop-up theatrale performances tussen de schilderijen

Programma Vrijdagavonden – voor jong volwassenen

De Vrijdagavond van het Van Gogh Museum

Het Van Gogh Museum is iedere vrijdag tot 22 uur open met een speciale programmering van live muziek, documentaires, moderne dans, DJ's, cocktailbar, live VJ-performances, rondleidingen en workshops. Met de Vrijdagavondprogrammering laat het Van Gogh Museum zien hoe hedendaagse kunstenaars nog steeds door thema's uit Van Goghs leven en werk geïnspireerd worden. Het volledige programma is te vinden op www.vangoghmuseum.nl. De Vrijdagavonden zijn ook te volgen op Facebook.

Januari: Big City Life

Vincent van Gogh woonde in verschillende grote steden, voor hij de laatste jaren van zijn leven juist steeds meer de natuur opzocht en alleen nog in kleine plaatsen woonde. Zijn tijd in Londen, Antwerpen maar vooral Parijs beschouwde hij als bruisend maar ook als uitputtend. Hij leerde er echter veel andere kunst en kunstenaars kennen en genoot van de levendige bedrijvigheid.

- 3 januari: DJ Ome Ad / VJ Void en VJ Public Emily / Hamertje Tik / Stadsdichter Menno Wigman / Arcade games van de Ton Ton Club! / Interactieve Rondleidingen door de jubileumtentoonstelling *Van Gogh aan het werk*
- 10 januari: Arcade games van de Ton Ton Club! / DJ x-0-x / VJ Void en VJ Public Emily / Rondleidingen
- 17 januari: Hamertje Tik / DJ Goldfinger and Marynka / VJ Void en VJ Public Emily / Rondleidingen
- 24 januari: Mercedes Benz Amsterdam Fashion Week presents

10 Days DownTown @ Vrijdagavonden Modeshow en lezing door Mattijs van Bergen / workshop door Borre Akkersdijk / Red Light Radio @ Vrijdagavond presents Cinema Royale / VJ Void en VJ Public Emily / Rondleidingen

- 31 januari: Poesiemeisjes / Red Light Radio @ Vrijdagavond presents Future Vintage / VJ Void en VJ Public Emily / Rondleidingen

Februari: Liefde

In de maand van Valentijnsdag stonden de Vrijdagavonden in het teken van de liefde.

'Ik kan niet leven zonder liefde, zonder vrouw', schreef Van Gogh, en tijdens zijn 37-jarige leven heeft hij dan ook vele intense liefdes opgevat waar hij gepassioneerd over schreef. Deze leidden echter steeds tot afwijzingen, waren tot mislukken gedoemd of bleven onbeantwoord. Enkele vrouwen uit zijn leven figureren in zijn tekeningen en schilderijen. De enige grote liefde die zijn gehele leven zou standhouden was die tussen hem en zijn broer Theo.

- 7 februari: Striptekenen met Barbara Stok / Versjes van Lars / Amsterdam Songwriter's Guild @ Vrijdagavond presents Case Mayfield / Luke Nyman / Port of Call / The Daisy Age @ Vrijdagavond presents DJ Blue / VJ Aineko en VJ Delight / Rondleidingen
- 14 februari: Versjes van Lars / DJ Daan Modern / VJ Aineko en VJ Delight / Rondleidingen
- 21 februari: Liefdesverhalen met Sterre en Marie / The Daisy Age @ Vrijdagavond presents Alex Mir / VJ Aineko en VJ Delight / Rondleidingen
- 28 februari: Amsterdam Songwriter's Guild @ Vrijdagavond presents Case Mayfield / Port of Call / Ro Halfhide / DJ Dirkson / VJ Aineko en VJ Delight / Rondleidingen

Maart: Reizen

Hoewel Van Gogh niet reisde uit een drang om zoveel mogelijk van de wereld te zien, woonde hij op zoveel plekken in Nederland, Engeland, België en Frankrijk dat hij heel wat onderweg is geweest. Zijn verhuizingen beïnvloedden ook de manier van schilderen, met name die naar Antwerpen, Parijs en de Provence. Waar de Boekenweek het thema Reizen aangrijpt omdat reisverhalen lezers 'meenemen een ander wereld in' neemt Van Gogh ons met zijn kunst ook mee naar de streken waar hij geweest is. De intensiteit waarmee hij deze ervoer kunnen we tot de dag van vandaag terugzien in zijn schilderijen.

- 7 maart: Lucky Fonz III / Remco Dijkstra. Te Gek! Wereldtrip van een psychiater/ Nuit Blanche: Op reis in je eigen stad - Van Goghs Amsterdam - Nuit Blanche's guide to the Wallen / Alltournative guide to Street Art / Nightflight @ Vrijdagavond presents Mark du Mosch / VJ Sjush / VJ Lars Berg / Rondleidingen

EDUCATIE

- 14 maart : Op reis in je eigen stad - Van Goghs Amsterdam - Nuit Blanche's guide to the Wallen / Alltournative guide to Street Art / DJ Sorge VJ Sjush en VJ Lars Berg / VJ Sjush / VJ Lars Berg / Rondleidingen
- 21 maart: Te Gek! Wereldtrip van een psychiater / Nightflight @ Vrijdagavond presents DJ Silvester / VJ Sjush / VJ Lars Berg / Rondleidingen
- 28 maart: Björn Kleinhenz / DJ DaanModern / VJ Sjush / VJ Lars Berg / Rondleidingen

April: Koele observatie vs. intense emotie

Hoewel Félix Vallotton en Vincent van Gogh min of meer tijdgenoten waren, waren het totaal verschillende persoonlijkheden en kunstenaars. Ze leefden beiden in Parijs en hadden dezelfde voorbeelden maar zouden zich heel anders ontwikkelen.

Van Gogh verbeeldde zijn emoties in uitgesproken kleuren en met een krachtige penseelstreek. In de kunst van Vallotton sluimeren deze juist onder de oppervlakte. De afstandelijke en soms broeierige sfeer van Vallottons werk kan bijna geen groter contrast vormen met de intensiteit en directheid van Van Gogh.

- 4 april: Bird on the Wire / Mevrouw Tamara / VJ Workshop / Van Gogh Talks: Sara Tas en Isabella Rozendaal / The dress with emotions under the surface: 'Like living organisms' / Rondleidingen / VJ Noralie en VJ Bikkel / Another Bullshitnight from Cleveland @ Vrijdagavond presents DJ Dann Doyle & J-Baggs
- 11 april: The dress with emotions under the surface: 'Like living organisms' / Rondleidingen / DJ Sorge / VJ Noralie en VJ Bikkel
- 18 april: VJ Workshop / Rondleidingen / Another Bullshitnight from Cleveland @ Vrijdagavond presents DJ Black & Lekker en DJ Alonzo Mooi / VJ Noralie en VJ Bikkel
- 25 april: Mevrouw Tamara / La Corneille / Rondleidingen / DJ Dirkson / VJ Noralie en VJ Bikkel

Mei: Portray Yourself!

Het festivalseizoen stond voor de deur, waar iedereen vele zonnige foto's van vrienden maar ook van zichzelf ging maken. Op de Vrijdagavond stond de selfie centraal. Niet voor niets hét woord van vorig jaar volgens de Oxford Dictionary!

Van Gogh maakte veel zelfportretten waarop hij zichzelf steeds weer net iets anders neerzette. Gelukkig maar want er zijn weinig foto's van hem bewaard gebleven en zo hebben we zo toch een idee hoe hij er ongeveer moet hebben uitgezien. Tegelijkertijd laat een kunstenaar in een zelfportret aan anderen zien met welke ogen hij zichzelf bekijkt of hoe hij gezien wil worden.

- 2 mei: MC Fit met special guest Jayh / Poëtische portretten door hoogvliegers van het Amsterdam Poëziefestival / Antoine de Kom / Lieke Marman / Sasja Janssen / Polaroidzelfportretten in levende Goghs schilderijen /

Smoothrockers Collective from Supperclub @ Vrijdagavond presents Manuel Zeeman / VJ Public Emily en VJ Domi / Rondleidingen

- 9 mei: Poëtische portretten door hoogvliegers van het Amsterdam Poëziefestival / Alfred Schaffer's / Kira Wuck / Annemieke Gerrist / DJ Goldfinger / Public Emily en VJ Domi / Rondleidingen
- 16 mei: Marijn Brouwers zingt Aznavour met special guest Liesbeth List / DJ Collectief Smoothrockers from Supperclub @ Vrijdagavond presents Allan B2B Mike / Allan Luna / Mike van Duuren / Zed / VJ Public Emily en VJ Domi / Rondleidingen
- 23 mei: Polaroidzelfportretten in levende Van Gogh schilderijen / DJ DaanModern / VJ Public Emily en VJ Domi / Rondleidingen
- 30 mei: Tosca Opdam & Vital Stahievitch / Smoothrockers Collective from Supperclub @ Vrijdagavond presents Soulstream with live saxophone & double bass Soulstream Project Featuring Kika Strangers & Daan Lutgendorff / VJ Public Emily en VJ Domi

Juni: Natural

De zomer breekt in juni los en de natuur laat zich in haar volle glorie zien. Van Gogh kon in zijn brieven lyrisch omschrijven hoe hij door de natuur geïnspireerd raakte. Of het nou in zijn eerste Nederlandse periode is, zijn latere Zuid-Franse tijd of tijdens zijn laatste twee maanden in Noord-Frankrijk: in vele kleuren schildert hij de natuur. Het buitenleven ervaart hij dan ook 'als gezond en hartversterkend'.

- 6 juni: Great Ladies of the Conservatory of Music / Lana Kooper / Belle Doron / Fraukje Weishaput / Eline Silova / Paola Fecarotta presents Arnaud / Joelle Chameli / Guerilla Gardening! / -spective. Simon Asencio / Green and Beyond @ Vrijdagavond presents Filosofische Stilte / VJ Void & VJ Doctor Paradox / Rondleidingen
- 13 juni 2014: Guerilla Gardening / Performance Andrey Bartenev: Berkbomen in de Sneeuw / Marynka Nicolai / DJ Goldfinger / VJ Void & VJ Doctor Paradox / Rondleidingen
- 20 juni: -spective / Green and Beyond @ Vrijdagavond presents Jarreau Vandal / VJ Void & VJ Doctor Paradox / Rondleidingen
- 27 juni: Lyrics Lab / DJ Daan Modern / VJ Void & VJ Doctor Paradox / Rondleidingen

Juli: Famous when you're dead

Net als vele andere vroeg gestorven kunstenaars, werd Van Gogh pas na zijn dood werkelijk beroemd. Tijdens zijn leven was zijn kunst misschien te vernieuwend en voelde hij zich vaak onbegrepen. In de afgelopen eeuw zou zijn werk juist een grote invloed uitoefenen op vooruitstrevende kunstenaars. Van Gogh schreef dan ook zelf: '... kunstenaars zetten elkaars werk voort

door elkaar de fakkel door te geven.’

- 4 juli: The Vagary / Mercedes-Benz Fashion Week Amsterdam @ Vrijdagavond presents 10 Days Downtown met Franzel Amsterdam en Fernanda Fernandes / Snode Plannen @ Vrijdagavond presents Djoeke en Femke / VJ Noralie en VJ Televisuals / Rondleidingen
- 11 juli: Fashionstars @ Vrijdagavond: Fernanda Fernandes / BEA / DJ Sorge / VJ Noralie en VJ Televisuals / Rondleidingen
- 18 juli
Vondeling / Snode Plannen @ Vrijdagavond presents MickeyNice / VJ Noralie en VJ Televisuals / Rondleidingen
- 25 juli: Video installatie 4 Bid / DJ DaanModern / VJ Noralie en VJ Televisuals / Rondleidingen

Augustus: (re)new traditions

Het thema van deze maand gaat over oude tradities in een nieuw jasje.

Dit najaar zijn de foto's van Emmy Andriessse in ons museum te zien. Andriessse trad daadwerkelijk in de voetsporen van Van Gogh toen ze vlak voor haar dood de fotoserie *De wereld van Van Gogh* maakte. Ze reisde af naar de Provence en Auvers-sur-Oise om met haar camera de onderwerpen die Vincent van Gogh schilderde en tekende ruim zestig jaar na dato vast te leggen. Net als de schilder, had zij interesse voor de eenvoudige mens en het gewone leven. Niet alleen in haar laatste serie *De wereld van Van Gogh*, maar in het hele oeuvre legde Andriessse de gewone mens zo eerlijk en respectvol mogelijk vast. Zo krijgt de anonieme voorbijganger een eigen gezicht.

- 1 augustus: Poetrycircle / Nowhere / Disco hooligans @ Vrijdagavond presents Diggy Doug / VJ Henry Jalink / Rondleidingen
- 8 augustus: Tiao Dua / DJ Dirkson / VJ Henry Jalink / Rondleidingen
- 15 augustus: Poetrycircle / Nowhere / Disco hooligans @ Vrijdagavond presents Kleo / VJ Henry Jalink / Rondleidingen
- 22 augustus: Het Grachtenfestival @ Vrijdagavond presents Ensemble FIVE / DJ Goldfinger / VJ Henry Jalink / Rondleidingen
- 29 augustus: Poetrycircle / Nowhere / Disco hooligans @ Vrijdagavond presents Jeff Monrae / VJ Henry Jalink / Rondleidingen

September: Teach yourself!

In september begint het collegejaar weer op hogescholen en universiteiten. Hoewel Van Gogh korte tijd lessen heeft gevolgd aan de kunstacademies van Brussel en Antwerpen, heeft hij zich de schilder- en tekenkunst vooral eigen gemaakt door heel hard te oefenen.

Maar hoe leren we tegenwoordig eigenlijk? Met de komst van iPadscholen en door de gevolgen van het internettijdperk is gebleken dat flexibele vaardigheden belangrijker zijn geworden

dan statische kennis en een afgebakend beroep. Tijdens de Vrijdagavonden deze maand werd gefocust op vernieuwende en unieke manieren van leren.

- 5 september: Eefje de Visser / workshop *Zelf kunstenaar worden doe je zó* / Van Gogh Talks presents Alexandra Duvekot en Wouter Klein Velderman / Veejays.com @ Vrijdagavond presents Be a Van Gogh Moviestar in VJ Flirts & VJ Jayo Tony's Videobooth / Amsterdam Beatclub @ Vrijdagavond presents DJ Miss Twist / Rondleidingen
- 12 september: De succesvolste autodidacten van foto agency GUP / Veejays.com @ Vrijdagavond presents Be a Van Gogh Moviestar / VJ Flirts & VJ Jayo / Tony's Videobooth / DJ Sorge / Rondleidingen
- 19 sept 2014: Selfmade singer-songwriters @ Vrijdagavonden: Leendert & Mike Barnett Leendert / VJ Flirt & VJ Jayo Tony / Amsterdam Beatclub @ Vrijdagavond presents DJ Ir. Vendermeulen / Rondleidingen
- 26 sept 2014: Workshop *Zelf kunstenaar worden doe je zó* / Veejays.com @ Vrijdagavond presents Be a Van Gogh Moviestar in VJ Flirts & VJ Jayo Tony's Videobooth / DJ Dirkson / Rondleidingen

Oktober: Art & Family

Vincent onderhield een moeizame band met zijn ouders. Zijn ouders waren teleurgesteld dat hun oudste zoon voor een kunstenaarsbestaan had gekozen. Tegelijkertijd was de band tussen Vincent en zijn broer Theo juist enorm hecht: ze zouden elkaar hun leven lang steunen en zijn na hun dood naast elkaar begraven. In één van de vele brieven aan Theo schreef Vincent: 'De liefde tusschen broeders is een krachtigen steun in het leven, dat is eene van ouds erkende waarheid,' [Vincent aan Theo, Dordrecht, 15 april 1877].

Art & Family was dan ook het centrale thema van de Vrijdagavonden in oktober, met o.a. de muzikale hiphop van de gebroeders Steen uit Kern Koppen Workshops: schrijf de ideale brief aan een familielid en visual art met jouw boodschap aan je meest of minst favoriete familielid. Ook werd Vrijdagavond 3 oktober het boek *Vincent van Gogh, De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven* officieel aan Nederland gepresenteerd.

- 3 oktober: Kern Koppen / Lancering Bloemlezing Van Goghs Brieven / Hagar Peeters / Babak Amiri / Workshop *Schrijf de ideale brief aan een familielid* - Jelte Nieuwenhuis - Jiska Koenders - Niña Weijers - Emma Curvers / Big words to your beloved family by Frouke Ten Velden / Canvas @ Vrijdagavond presents DJ Marcel Vogel / Rondleidingen
- 10 oktober: Workshop *Schrijf de ideale brief aan een familielid* / Babak-O-Doestan / Big words to your beloved family by Frouke Ten Velden / DJ Goldfinger / Rondleidingen
- 17 oktober: DJ No Reset / Amsterdam Dance Event's Playground @ Vrijdagavond presents Doppelgang / Amsterdam Dance Event's Playground @ Vrijdagavond

presents Workshop *Schilderen met Geluid* / Tim Hoeben (Trouw, Amsterdam) / Nathan Surreal (KMS Records, Incognito, Amsterdam) / Luna Ludmila (Studio 80, Amsterdam) / De Gordina's / Big words to your beloved family by Frouke Ten Velden / Rondleidingen

- 24 oktober: Sebaz / Midas / De Gordina's / Big words to your beloved family by Frouke Ten Velden / DJ Dirkson / Rondleidingen
- 31 oktober: Diederik Rijpstra / De Gordina's / Canvas @ Vrijdagavond presents DJ Hellie Berry / Big words to your beloved family by Frouke Ten Velden / Rondleidingen

November: Tickle your senses!

Tijdens de jaarlijkse Museumnacht kon je in meer dan vijftig Amsterdamse musea al je zintuigen laten prikkelen. Dit jaar gold dat voor het Van Gogh Museum en de Vrijdagavonden van november meer dan ooit.

Van Gogh schilderde gepassioneerd vanuit alle zintuigelijke prikkels die hij waarnam. Dit spreekt uit zijn beeldende brieven maar ook uit de intense kleuren en verftoets in zijn schilderijen. Je ruikt bijna de bloemen en hoort het ruisen van het graan. Kom langs en ervaar de kunst en het leven van Van Gogh door geur, tastzin, gehoor, zicht en smaak in een zinnenprikkelende programmering.

- 7 november: *Waar het leven overheen gegaan is – Van Gogh en de liefde* / Geuren VJ op zaal / 18Hertz @ Vrijdagavond presents Smooth Talkin B2B / Auxiliary the Masterfader / VJ VeeMee & VJ Laserworst / Rondleidingen
- 14 november: *Waar het leven overheen gegaan is – Van Gogh en de liefde* / Van Goghs kunst op de tast (Relievo's) - mede mogelijk gemaakt door het Oogfonds / VJ VeeMee & VJ Laserworst / DJ Sorge / Rondleidingen
- 21 november: Zanillya met gebarentolk / Geuren VJ op zaal / 18 Hertz @ Vrijdagavonden presents Flight Pattern B2B Anel Sarhatlic / VJ VeeMee & VJ Laserworst / Rondleidingen
- 28 november: *Waar het leven overheen gegaan is – Van Gogh en de liefde* / Van Goghs kunst op de tast (Relievo's) / VJ VeeMee & VJ Laserworst / DJ Daan Modern / Rondleidingen

December: 10 jaar Vrijdagavonden

De Vrijdagavonden bestaan tien jaar en dat vierden we met hoogtepunten uit de programmering van de afgelopen tien jaar.

- 5 december: DJ Goldfinger & Marynka / The best of Veejays.com @ Vrijdagavonden / Dialoog op zaal
- 12 december: Van Gogh Talks presents Bowie Verschuuren en Simone Mudde & Olivier van Breugel / Workshop *Jouw literaire boodschap aan je dierbaarste familielid* - Björk & Milan - Jiska Koenders - Emma Curvers / Schilderworkshop *Maak je eigen wenskaart!* / Maison du Malheur / Rode Rozen met *Petites Misères* (de la vie humaine) / DJ Ome Ad & De Mechanische

Turk / The best of Veejays.com @ Vrijdagavonden / Dialoog op zaal

- 19 december: Workshop *Jouw literaire boodschap aan je dierbaarste familielid* / Schilderworkshop: maak je eigen wenskaart! / CUT / Rode Rozen met *Petites Misères* (de la vie humaine) / DJ Daan Modern / The best of Veejays.com @ Vrijdagavonden / Dialoog op zaal
- 26 december: Het Van Gogh Museum was vanwege de feestdagen na 17 uur gesloten

Museumnacht

1 november 2014, van 19 tot 02 uur

Prikkel je zintuigen

'Prikkel je zintuigen' was het thema van de jaarlijkse Museumnacht. In het hele museum stond de multi-zintuiglijke ervaring centraal. Voor ziende, niet-ziende, horende en niet-horende bezoekers werd de kunst van Vincent van Gogh vertaald in smaak, geur, gevoel en geluid. Dit was een succesvolle pilot voor de brede toegankelijkheid waar het Van Gogh Museum aan werkt.

Workshops voor jongeren met een zintuiglijke beperking

In het atelier waren speciale workshops voor blinde en slechtziende, en voor dove en slechthorende jongeren. Voor de laatste groep was er ook een rondleiding in het museum door een dove rondleidster.

Zanillya met gebarentolk

De Nederlandstalige poëtische teksten van de swingende Zanillya werden tijdens de Museumnacht live vertaald door een doventolk.

Waar het leven overheen gegaan is - Van Gogh en de liefde

Tijdens dit spannende theaterstuk kregen bezoekers een heel nieuwe kijk op Van Goghs liefdesleven.

In het Auditorium werden zij door acteurs bij de hand genomen en langs verschillende zinnenprikkelende facetten van de liefde gevoerd aan de hand van de schilderijen, tekeningen en brieven van Van Gogh.

Geuren VJ op zaal

Bij verschillende schilderijen in het museum werden bijpassende geuren verspreid.

Snode Plannen

De dames van Snode Plannen Producties prikkelden de zintuigen bij de rij wachtenden voor het museum.

Van Goghs kunst op de tast (Relievo's)

Geblinddoekt konden bezoekers raden welk schilderij (in 3D-print) zij aftastten. Dit is een voorproefje van het nieuwe programma *Van Gogh op Gevoel*, speciaal ontwikkeld voor blinden en slechtzienden en hun ziende vrienden en familie.

Proef Van Goghs schilderijen

De smaaktovenaars van de Culinaire Werkplaats vertaalden de kunst van Van Gogh in de meest spannende smaken.

Silent Disco met elektronische live band: Noam Vazana Trio

Iedereen kon ervaren hoe een concertbeleving voor doven aanvoelt: Het Noam Vazana Trio speelde op elektronische instrumenten die je alleen kon horen met draadloze koptelefoons. VJ Alex Kaseta / Vj VeeMee / VJ Laserworst / DJ's Wannabeastar / Kinky Rinky / Rondleidingen

Start onderzoeksproject 'Rondleiden is een vak'

In maart 2014 is het onderzoeksproject 'Rondleiden is een vak' van start gegaan.

Aanleiding

Professionalisering van museale educatie vraagt instrumenten om kwaliteit te meten. Rondleidingen zijn een van de meest gebruikte educatieve methodieken, die echter zeer lastig kwalitatief te meten zijn. Gedegen onderbouwing van kwaliteitscriteria ontbreekt.

Doel van het project

Professionalisering museumrondleiders en museumrondleidingen door kwaliteit beter meetbaar te maken.

Onderzoeksvragen

- Over welke competenties moet een museumrondleider in een kunst- en historisch museum beschikken?
- Hoe kunnen we vaststellen in hoeverre een museumrondleider over de gewenste competenties beschikt?
- Draagt het gezamenlijk herontwerpen van educatieve rondleidingen in een professionele leergemeenschap bij aan kwaliteitsverbetering van de rondleidingen en aan competentieontwikkeling van rondleiders en studenten van de lerarenopleiding?

In dit project werken drie grote musea en twee lerarenopleidingen in Amsterdam samen. Dit consortium bestaat uit Rijksmuseum, Stedelijk Museum Amsterdam, Van Gogh Museum, Interfacultaire Lerarenopleidingen van de Universiteit van Amsterdam (ILO), Universitaire Pabo van Amsterdam (UPvA), Landelijk Expertisecentrum Mens- en Maatschappijvakken (UvA, VU, HvA, IPABO)

Opbrengsten voor de museumsector

- Een competentiebeschrijving voor museumrondleiders met daarin een algemene component bruikbaar voor andere musea en (leraren)opleidingen
- Een beschrijving van potentiële leeropbrengsten van educatieve rondleidingen in kunst- en historische musea en van onderwijsleeractiviteiten die kunnen bijdragen aan realisatie van deze opbrengsten
- Vier instrumenten voor de evaluatie van competenties van museumrondleiders die gebruikt kunnen worden door musea en verankerd kunnen worden in het personeelsbeleid van de betrokken, maar ook andere musea (zelf-evaluatie, peer-evaluatie, observatie, vragenlijst voor leerlingen en leraar)
- Een getest onderwijsleerarrangement gericht op het uitvoeren van ontwerponderzoek in een professionele leergemeenschap van rondleiders, studenten, educatieve medewerkers en vakdidactici dat als voorbeeld kan dienen voor andere lerarenopleidingen en musea
- Versterking relatie musea en onderwijsveld
- Positionering betrokken musea als toonaangevend en innovatief

Looptijd

2014-2018. Voorjaar 2014 is promovendus Mark Schep aangesteld als onderzoeker door het samenwerkingsverband.

Financiering

- Met steun van Mondriaan Fonds en SNS Fonds
- Bijdragen van de Universiteit van Amsterdam en Van Gogh Museum, Rijksmuseum, Stedelijk Museum Amsterdam
- Musea zijn proeftuin voor onderzoek en leveren uren

De Mesdag Collectie

Aanbod en activiteiten

Rondleidingen

Reguliere rondleidingen door De Mesdag Collectie zijn als ieder jaar ook in 2014 op aanvraag gegeven. Ook zijn er verschillende rondleidingen op maat verzorgd, bijvoorbeeld in combinatie met ontvangsten.

Museumnacht

6 september 2014, van 20 tot 1.30 uur

De Haagse Museumnacht had als thema 'royaal/koninklijk'.

- Selfie booth: Bezoekers konden zich in een schilderij laten fotograferen.
- Fabian: Optreden van Fabian, de beste Singer Songwriter, tweede editie
- DJ Swoolish
- Rondleidingen

Aanbod voor kinderen

Cultuurmenu

Zoals ieder jaar werden er ook in 2014 schoolklassen van groep 3 van deelnemende Haagse basisscholen aan het Cultuurmenu door museumdocenten ontvangen in De Mesdag Collectie. Het Cultuurmenu is een educatieproject voor de Haagse basisscholen. In het schooljaar 2014-2015 doen er negentien Haagse erfgoedinstellingen/musea aan mee. Dit jaar zijn de twee menu's anders samengesteld omdat alle deelnemende erfgoedinstellingen nieuwe of aangepaste lessen hebben gemaakt. www.cultuurmenu.nl/

MuseumJeugdUniversiteit

In november was de eerste bijeenkomst van de colleges van de Haagse editie van de MuseumJeugdUniversiteit voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar, in De Mesdag Collectie.

- 2 november: 'Hoe verzamel je een museum bij elkaar?', door Renske Suijver, associate curator Van Gogh Museum www.museumjeugduniversiteit.nl

Educatie facts & figures

EDUCATIE	2014		2013	
	<i>Aantal arrangementen</i>	<i>Aantal deelnemers</i>	<i>Aantal arrangementen</i>	<i>Aantal deelnemers</i>
Scholen				
Totaal alle onderwijsboekingen	n.v.t.	44.371	n.v.t.	36.042
Aantallen PO Nederlands	n.v.t.	9.144	n.v.t.	8.940
Aantallen VO Nederlands	n.v.t.	10.328	n.v.t.	10.748
Buitenland PO en VO	n.v.t.	24.899	n.v.t.	16.318
Jeugd niet-school				
Kinderworkshops los	71	527	69	310
Kinderpartijtjes	33	380	44	435
Workshops BSO	21	360	17	315
Totaal niet-school	125	1.267	131	1.063
Scholen online				
Verkoop onderwijspakketten <i>Camille en het Gele Huis</i>	7	n.v.t.	15	n.v.t.
Verkoop onderwijspakketten <i>Van Gogh in de klas</i>	27	n.v.t.	37	n.v.t.
Verkoop stripboek Nederlands	733	n.v.t.	511	n.v.t.
Verkoop stripboek ENG en FR	3.426 / 2.422	n.v.t.	1.467 / 1.131	n.v.t.
Lespakket Van Gogh de musical	7	n.v.t.	6	n.v.t.
Bezoek <i>Camille's kijkdoos</i>	13.753	53.597 page views		32.483
Families				
Koffers	n.v.t.	100	n.v.t.	52
Familierondleiding	niet als boeking aangeboden		7	72
Speurtocht (NE+ENG)	n.v.t.	2.550 / 6.450	n.v.t.	518
Volwassenen				
Inleidingen -> gratis				
+ op specifieke momenten aangeboden		niet aangeboden	9	212
Zondaglezingen -> gratis				
en op specifieke momenten aangeboden	10	250	13	242
Museumplusbus, ouderen	28 ritten	1.120	117	1.537
Rondleiding: hoogtepunten Vincent van Gogh				
NL/EN/FR/DU	424	7.943	205	4.358
Instaprondeleiding / Verhaal op zaal (gratis)	82	768	x	onbekend
Workshops los	7	32	x	nog geen aanbod
Inloopworkshops (gratis)	13 dagen	1.167		nog geen aanbod

EDUCATIE	2014		2013	
	<i>Aantal arrangementen</i>	<i>Aantal deelnemers</i>	<i>Aantal arrangementen</i>	<i>Aantal deelnemers</i>
<i>Jongvolwassenen op vrijdagavond</i>				
Instap rondleidingen (Gratis)	107	1.509	138	1.502
Workshops	10	426	x	674
Vrijdagavond totaalbezoek	51	54.939	n.v.t.	19.355
Museumn8	n.v.t.	5.477	n.v.t.	6.700
<i>Multimedia</i>				
Multimediatour totaal	284.800	pick-up rate: 17,8%	202.860	pick-up rate: 14,0%
Kindertour t/m november 2014	6.693	pick-up rate: 0,4%	5.886	pick-up rate: 0,4%
iPhone-app Yours, Vincent	8.698		8.486	
Touch Van Gogh app android	2.000		57	
Touch Van Gogh app apple	35.000		8.723	
<i>De Mesdag Collectie</i>				
Cultuurmenu (Onderwijs)	19 (okt-dec)	492 (okt-dec)	56	1332
Volwassenen rondleidingen	40	677	28	
Workshops	0	0	1	
Museumnacht	n.v.t.	214	n.v.t.	648
Lezingen	0	0	2	

Toelichting

Niet alle cijfers zijn goed te staven aangezien we tot mei 2013 in de Hermitage logeerden en daar niet al ons aanbod konden aanbieden of anders aanboden.

Door lancering nieuwe site is de manier van online meting veranderd.

Vanwege ontwikkeling boekingsysteem kon niet al het aanbod worden aangeboden en zijn niet alle cijfers van 2013 beschikbaar.

Scholen

In 2013 daalden de cijfers door verblijf in Hermitage. In 2014 groeide het onderwijsbezoek weer.

Jongvolwassenen

In 2013 daalden de cijfers doordat we tot mei i.v.m. Hermitage geen Vrijdagavonden aanboden.

Aanbod op Vrijdagavond is vooral op inloop, dus niet meetbaar.

Bezoek Museumnacht was in 2013 hoger doordat opening in de drie Museumpleinmusea plaatsvond.

Volwassenenrondleidingen, inleidingen, workshops

Beperkt aangeboden i.v.m. ontwikkeling boekingsysteem.

Multimediatur

In 2013 lagere pick uprate door verblijf in Hermitage.

In 2014 hogere pick uprate door verbetering servicedesign in het kader van de nieuwe multimediatur.

Bruiklenen

Langdurige bruiklenen van het Van Gogh Museum aan andere musea

- Meijer de Haan, *Portret van een man met ringbaard*, s315V1994, Joods Historisch Museum, Amsterdam
- Joseph Jacob Isaacson, *Boaz en de lossen*, s361M1972, Joods Historisch Museum, Amsterdam
- Floris Verster, *Papavers*, s413M1990, Museum De Lakenhal, Leiden
- Theodor Poeckh, *Portret van een vrouw*, s433M1992, Rijksmuseum Twenthe, Enschede
- Kurt Laurenz Metzler, *Affichebord en twee sculpturen*, v14M1975, Vrije Universiteit, Amsterdam
- Carel Adolph Lion Cachet, *Ezel*, v97M1994, Gemeentemuseum Den Haag
- Herman Collenius, *Vanitas*, hwm59A, Groninger Museum, Groningen
- Johannes Bosboom, *Kalkoven bij de steengroeve van Chaudfontaine*, d0254B2002, Particuliere collectie
- Auguste Boulard, *De maaltijd*, s0075B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Alexandre Calame, *Bergstroom in de Alpen bij Reichenbach*, s0177B1999, Amsterdam Museum
- Fernand Cormon, *Jong meisje*, d0245B2001, Particuliere collectie
- Jean-Baptiste-Camille Corot, *Jonge vrouw met een mandoline*, s0140B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Gustave Courbet, *Appels*, s0079B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Gustave Courbet, *Winterlandschap*, s0180B1999, Rijksmuseum Amsterdam
- Charles-François Daubigny, *Oktober*, s0183B1999, Rijksmuseum Amsterdam
- Honoré Daumier, *De voorlezing*, s0084B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Alexandre-Gabriel Decamps, *Een schaapherder met zijn kudde*, s0022B1991, Amsterdam Museum
- Alexandre-Gabriel Decamps, *Truffelzoekers*, s0085B1991, Rijksmuseum
- Alexandre-Gabriel Decamps, *Turkse school*, s0156B1996, Amsterdam Museum
- Edgar Degas, *De tobbe*, v0148B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Eugène Delacroix, *Christus in Gethsemané*, s0086B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Kees van Dongen, *Mina Tandja*, s0293B2011, Particuliere collectie
- Jules Dupré, *De brede weg*, s0008B1986, Rijksmuseum Amsterdam
- Henri Fantin-Latour, *Mand met druiven en een appel*, s0016B1990, Particuliere collectie
- Henri Fantin-Latour, *Bloemen uit Normandië*, s0089B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Paul Joseph Constantin Gabriël, *Landschap met plas*, d0004B1986, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Leo Gestel, *Herfstdag*, s0528N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Hermanus Tersteeg*, b0265B2003, Particuliere collectie
- Vincent van Gogh, *Zonsondergang bij Montmajour*, s0377B2013, Particuliere collectie (t/m 24 september 2014)
- Vincent van Gogh, *Nettenboetsters in de duinen*, s0292B2011, Particuliere collectie
- Vincent van Gogh, *Raderen van de watermolen te Gennepe*, s0295B2011, Rijksdienst Beeldende Kunst
- Vincent van Gogh, *Vaas met korenbloemen en klaprozen*, s0518B2008, Triton Foundation

Langdurige bruiklenen aan het Van Gogh Museum

- *Nest van een staartmees*, v0382B2014, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
- *Nest van een wielewaal*, v0383B2014, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
- *Opgezette wielewaal*, v0384B2014, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
- *Opgezette winterkoning*, v0385B2014, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
- *Drie wielewaal-eieren*, v0386B2014, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
- August Allebé, *Museumbezoek*, s0200B1999, Stedelijk Museum Amsterdam
- August Allebé, *Brussel. Man op een ladder met een emmer met witsel*, d0252B/2002, Particuliere collectie (t/m januari 2014)
- August Allebé, *Straat in St. Emilion*, d0253B/2002, Particuliere collectie (t/m januari 2014)
- Lourens Alma Tadema, *De zwiijgende raadsman*, d0255B2002, Particuliere collectie
- Lourens Alma Tadema, *Onder een Romeinse boog*, s0534N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Francis Bacon, *Studie voor portret van Van Gogh VI*, s0381B2014, Arts Council Collection, Londen
- Marius Bauer, *Tien lithografieën als illustratie bij 'La légende de Saint Julien l'Hospitalier'*, p0205B1993, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Émile Bernard, *Zelfportret*, s0073B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Émile Bernard, *Landschap bij Pont-Aven*, s0269B2006, Particuliere collectie

- Isaac Israëls, *Dame onder een brug*, s0208B1990, Mauritshuis
- Alexej von Jawlensky, *Landschap*, s0196B/1999, Stedelijk Museum Amsterdam (t/m januari 2014)
- Johan Barthold Jongkind, *De oevers van de Isère*, d0257B/2002, Particuliere collectie (t/m januari 2014)
- Johan Barthold Jongkind, *De oevers van de Drac bij Grenoble*, d0258B/2002, Particuliere collectie (t/m januari 2014)
- Jacob en Pieter Keur, *De gansche H. Schrifture [...] (Bijbel van Theodorus van Gogh)*, b0100B1989, Doopsgezinde Gemeente Leiden
- Jac. van Looy, *Parijs bij nacht*, d1176N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Jacob Maris, *Panoramalandschap*, s0535N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Matthijs Maris, *Schaapskop*, s0143B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Matthijs Maris, *Naaktstudie van een jongen*, s0529N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Anton Mauve, *Houthakkers*, s0138B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1184N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1185N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1186N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1187N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1188N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1189N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1190N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1191N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Schetsboek*, d1192N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Sientje Mesdag-van Houten, *Bosgezicht*, s0210B1990, Mauritshuis
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1178N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1179N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1180N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1181N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1182N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Hendrik Willem Mesdag, *Schetsboek*, d1183N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Jean-François Millet, *De jonge herder*, d0227B1999, Triton Foundation
- Jean-François Millet, *De waterdraagster*, s0093B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Jean-François Millet, *De wolkaardster*, s0197B1999, Stedelijk Museum Amsterdam
- Claude Monet, *Tulpenvelden vlak bij Den Haag*, s0530N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Wijnand Nuijen, *Stormweer onder rotsachtige kust*, d0251B/2002, Particuliere collectie (t/m januari 2014)
- Onbekend, *Scheepsmodel*, v0159B1996, Museum Scheveningen
- Onbekend, *Scheepsmodel*, v0160B1996, Museum Scheveningen
- Onbekend, *Scheepsmodel*, v0167B1996, Zuiderzeemuseum Enkhuizen
- Onbekend, *Ezel*, v0264B2003, Particuliere collectie
- Onbekend, *Halbank*, v0289N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Onbekend, *Halbank*, v0290N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- René Pierre Charles Princeteau, *Een dragonder op wacht*, s0536N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Anthon van Rappard, *Tegelschilders*, s0379B2014, Zeeuws Museum
- Odilon Redon, *La Nébuleuse*, d0132B1994, Particuliere collectie
- Odilon Redon, *Un fou dans un morne paysage*, uit de prentenserie *Hommage à Goya*, p2750N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, Omslag van de prentenserie *Le juré*, p2751-001N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Un homme du peuple, un sauvage*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-002N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Dans le dédale des branches la blême figure apparaissait...*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-003N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Une cloche battait dans la tour*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-004N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Par la fente du mur, une tête de mort fut projetée*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-005N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *N'y a-t-il pas un monde invisible*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-006N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

- Odilon Redon, *Dramatique et grandiose avec sa figure de prêtresse druidique*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-007N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Le rêve s'achève par la mort*, uit de prentenserie *Le juré*, p2751-008N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *... une longue chrysalide couleur de sang*, uit de prentenserie *A Gustave Flaubert, La tentation de Saint Antoine*, p2752N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, Frontispice van Iwan Gilkin, *La damnation de l'artiste*, p2753N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Maurice Denis*, p2754N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, Frontispice van de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-001N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Je t'adore à l'égal de la voûte nocturne, O vase de tristesse, ô grande taciturne*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-002N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Parfois on trouve un vieux flacon qui se souvient, D'où jaillit toute vive une âme qui revient*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-003N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Si par une nuit lourde et sombre, Un bon chrétien, par charité, Derrière quelque vieux décombre, Enterre votre corps vanté*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-004N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Volupté, fantôme élastique!*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-005N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Sur le fond de nos nuits Dieu de son doigt savant, Dessine un cauchemar multiforme et sans trêve*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-006N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Sans cesse à mes côtés s'agite le Démon*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-007N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Gloire et louange à toi, Satan, dans les hauteurs, Du Ciel où tu régnes, et dans les profondeurs, De l'Enfer, où vaincu, tu rêves en silence!*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-008N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Odilon Redon, *Cul-de-lampe*, uit de prentenserie *Les fleurs du mal*, p2755-009N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Pierre-Auguste Renoir, *Het Paris oordeel*, v0149B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Théodule Ribot, *De naaister*, s0096B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Théodule Ribot, *Keukenjongen*, s0531N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Auguste Rodin, *Buste van Madame Fenaille*, v0151B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Auguste Rodin, *De hand van God ('La main de Dieu')*, v0288N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Willem Roelofs, *Veemarkt in Schotland*, d0256B2002, Particuliere collectie
- Willem Roelofs, *Rivierlandschap*, s0537N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Théodore Rousseau, *Het bos van Fontainebleau*, s0144B1996, Stedelijk Museum Amsterdam
- Gra Rueb, *Buste van een vrouw*, v0115B1991, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Paul Sérusier, *Lente in Le Pouldu*, s0380B2014, Arp Museum Bahnhof Rolandseck
- Alfred Sisley, *Het dorp Les Sablons*, s0516B2008, Stichting Kunstbezit Ten Haaf Wetzlar
- Jan Sluijters, *Salomon Beffie*, s0532N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Alfred Stevens, *Een meisje voor de spiegel*, s0533N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Antoine Vollon, *Gezicht op Parijs*, s0099B1991, Rijksmuseum Amsterdam
- Johannes Hendrik Weissenbruch, *Landschap met molens: temps de pluie*, d1177N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Han Wezelaar, *Kop van Ir. V.W. van Gogh*, v0287N2012, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- *Palet van Vincent Van Gogh*, v0387B2013, Musée d'Orsay, Paris

Bruiklenen aan tentoonstellingen

Rijksmuseum, Amsterdam

Langdurig bruikleen Rijksmuseum 2013

15.03.2013-12.01.2014

- Vincent van Gogh, *Amandelboom in bloei*, s0035V1962

Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam

Tegenbruikleen Van Gogh aan het Werk

11.03.2011-19.01.2014

- Vincent van Gogh, *Kop van een vrouw*, s0084V1962
- Vincent van Gogh, *Kop van een vrouw*, s0062V1962

Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid

Surrealism and the Dream

08.10.2013-14.01.2014

- Odilon Redon, *Gesloten ogen*, s0500N1999

The Phillips Collection, Washington

Van Gogh. Repetitions

12.10.2013-26.01.2014

- Vincent van Gogh, *Portret van Camille Roulin*, s0166V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Marcelle Roulin*, s0167V1962
- Vincent van Gogh, *Wever*, d0084V1962
- Vincent van Gogh, *Wever*, d0080V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Dr Gachet*, p0467V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Dr Gachet*, p0468V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Dr Gachet*, p0472V1962

Kunstmuseum Wolfsburg, Wolfsburg

Kunst & Textil. Stoff als Material und Idee in der Moderne von Klimt bis heute

12.10.2012-02.03.2014

- Ruud Daems, *Replica van de rode lakdoos van Vincent van Gogh*, vgd0298

CaixaForum Barcelona, Barcelona

Pissarro

15.10.2013-26.01.2014

- Camille Pissarro, *Vaas met pioenrozen en boerenjasmijn*, s0502S2000

Museum Gouda, Gouda

Henri Fantin-Latour, dromen op doek

25.10.2013-31.03.2014

- Henri Fantin-Latour, *Bloemen*, s0219V1962
- Henri Fantin-Latour, *Bloemen uit Normandië*, s0089B1991

Palazzo della Gran Guardia, Verona

Verso Monet. Storia del paesaggio dal Seicento al Novecento

26.10.2013-22.02.2014

- Vincent van Gogh, *Olijfgaard*, s0044V1962
- Vincent van Gogh, *Kreupelhout*, s0111V1962

Peabody Essex Museum, Salem, MA

Impressionists on the Water

09.11.2013-16.02.2014

- Paul Signac, *La bouée (Saint-Tropez, le port)*, p0307V1982
- Émile Bernard, *Le retour du pardon, of Bretons en barque*, uit de prentenserie Bretonneries, p0917N1996
- Pierre Bonnard, *Le canotage*, uit het prentenalbum *L'Album d'estampes originales de la Galerie Vollard*, p1110V2000

Fondation Pierre Arnaud, Nyon

Divisionism. Mastery of Colour? Effusion of Colour!

20.12.2013-22.04.2014

- Jan Vijlbrief, *Open plek in het bos*, s0429M1992

Rijksmuseum, Amsterdam

Langdurig bruikleen Rijksmuseum 2014

12.02.2014-07.01.2015

- Vincent van Gogh, *Boerderij*, s0108V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Léonie Rose Charbuy-Davy*, s0165V1962

Noordbrabants Museum, Den Bosch

Het verhaal van Brabant

18.01.2014-18.01.2016

- Vincent van Gogh, *Zelfportret met pijp*, s0158V1962
- Vincent van Gogh, *Kop van een vrouw*, s0072V1962
- Vincent van Gogh, *Garenspoelende vrouw*, s0073V1962
- Vincent van Gogh, *Mand met aardappels*, s0152V1962

The National Gallery London, Londen

The sunflowers

25.01.2014-27.04.2014

- Vincent van Gogh, *Zonnebloemen*, s0031V1962

Fondation Beyeler, Riehen/Basel

Odilon Redon

02.02.2014-18.05.2014

- Odilon Redon, *La Barque*, d0809M1986
- Odilon Redon, *Gesloten ogen*, s0500N1999

Ordrupgaard Museum, Charlottenlund

Friction of Ideas: Van Gogh, Gauguin, Bernard

06.02.2014-22.06.2014

- Émile Bernard, *Bernards grootmoeder*, s0205V1962
- Vincent van Gogh, *Geploegde akkers ('De voren')*, s0040V1962
- Vincent van Gogh, *Olijfgaard*, s0045V1962
- Vincent van Gogh, *De opwekking van Lazarus (naar Rembrandt)*, s0169V1962
- Vincent van Gogh, *Oude Arlésienne*, s0145V1962
- Vincent van Gogh, *Karaf en schotel met citrusvruchten*, s0020V1962
- Vincent van Gogh, *Ravijn met beekje*, s0118V1962
- Vincent van Gogh, *Vrouw met falie*, s0058V1962
- Vincent van Gogh, *Mand met aardappels*, s0153V1962

BRUIKLEENEN

Schirn Kunsthalle, Frankfurt

Esprit Montmartre. Die Bohème in Paris um 1900

07.02.2014-01.06.2014

- Vincent van Gogh, *Montmartre: achter de Moulin de la Galette*, s0018V1962
- Vincent van Gogh, *De heuvel van Montmartre met steengroeve*, s0012V1962
- Vincent van Gogh, *Copulerend paar*, d0303V1972r

Basilica Palladiana, Vicenza

Verso Monet. Storia del paesaggio dal Seicento al

Novecento

22.02.2014-04.05.2014

- Vincent van Gogh, *Olijfgaard*, s0044V1962
- Vincent van Gogh, *Kreupelhout*, s0111V1962

Cleveland Museum of Art, Cleveland

Van Gogh's Repetitions

02.03.2014-01.06.2014

- Vincent van Gogh, *Portret van Camille Roulin*, s0166V1962
- Vincent van Gogh, *Portret van Camille Roulin*, s0167V1962
- Vincent van Gogh, *Wever*, d0084V1962
- Vincent van Gogh, *Wever*, d0080V1962

Musée d'Orsay, Parijs

Van Gogh/Artaud. Le suicidé de la société

10.03.2014-06.07.2014

- Vincent van Gogh, *De stoel van Gauguin*, s0048V1962
- Vincent van Gogh, *Zelfportret als schilder*, s0022V1962
- Vincent van Gogh, *Een op zijn rug liggende krab*, s0124V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0576bV1962
- Vincent van Gogh, *Brief aan Theo van Gogh met schets van De tuin van Daubigny*, b0699bV1962
- Vincent van Gogh, *Strand bij Les Saintes-Maries-de-la-Mer*, d0162V1962
- Vincent van Gogh, *Bloeiende perzikbomen*, d0208V1962
- Vincent van Gogh, *Drie mannen met schoppen op een weg in de regen*, d0240V1962r
- Vincent van Gogh, *Opslagterrein van de spoorwegen*, d0347V1962
- Vincent van Gogh, *Landschap met molens te Fontvieille*, d0416V1962

Drents Museum, Assen

Theo Colenbrander (1841-1930) - Dutch Design avant-la-lettre

24.03.2014-28.09.2014

- Theodoor Colenbrander, *Wandbord met gestileerd floraal en vegetatief decor*, hwm0360c
- Theodoor Colenbrander, *Pagodepul met decor 'Kant'*, hwm0462d
- Theodoor Colenbrander, *Pagodekandelaar met decor 'Kant'*, hwm0462d
- Theodoor Colenbrander, *Pagodekandelaar met decor 'Kant'*, hwm0462e
- Theodoor Colenbrander, *Vaas met decor 'Blaauw patroon'*, hwm0672a
- Theodoor Colenbrander, *Pilaarkelk met decor 'Goudhals'*, hwm0655a
- Theodoor Colenbrander, *Puntkelk met abstract decor*, hwm0647a
- Theodoor Colenbrander, *Puntkelk met abstract decor*, hwm0647b
- Theodoor Colenbrander, *Pul met gestileerd floraal decor*, hwm0689
- Theodoor Colenbrander, *Voetkelk met gestileerd floraal decor*, hwm0663
- Theodoor Colenbrander, *Japanse vaas*, hwm0411b
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandkelk met abstract decor*, hwm0670a
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandkelk met abstract decor*, hwm0670b
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandkelk met abstract decor*, hwm0670c
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandkelk met abstract decor*, hwm0670d
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandpul met gestileerd floraal decor*, hwm0685a
- Theodoor Colenbrander, *Tulbandpul met gestileerd floraal decor*, hwm0685b

Fondation Vincent van Gogh Arles, Arles

Van Gogh Museum in Arles, eenjarig bruikleen

04.04.2014-04.04.02015

- Vincent van Gogh, *Zelfportret met pijp en strohoed*, s0163V1962

Fondation Vincent van Gogh Arles, Arles
Colours of the North, Colours of the South
04.04.2014-01.09.2014

- Vincent van Gogh, *Impasse des Deux Frères*, s0014V1962
- Vincent van Gogh, *De oude kerktoeren te Nuenen ('Het boerenkerkhof')*, s0002V1962
- Vincent van Gogh, *Het gele huis ('De straat')*, s0032V1962
- Vincent van Gogh, *De zoeaaf*, s0067V1962
- Emile Adélaïde Breton, *De kraaien*, hwm0057
- Jean-Baptiste-Camille Corot, *Een pad in Saint-Cloud*, hwm0069
- Gustave Courbet, *Stilleven met appels*, hwm0073
- Charles-François Daubigny, *Ondergaande zon bij Villerville*, hwm0089
- Hendrik Willem Mesdag, *Breeuwen*, hwm0222
- Willem Maris, *De kalfjes*, hwm0201
- Anton Mauve, *Ezelstandplaats op het strand te Scheveningen*, hwm0218
- Théodore Rousseau, *Studie voor Het afdalen van de koeien in de bergen van de Haut-Jura*, hwm0287
- Constant Troyon, *Terugkeer van de markt*, hwm0314
- Jozef Israëls, *Binnenplaats*, hwm0158
- Jules Breton, *De oogst*, hwm0058
- Johannes Hendrik Weissenbruch, *Landschap*, s0523N2011
- Camille Pissarro, *Vaas met pioenrozen en boerenjasmijn*, s0502S2000
- Claude Monet, *Tulpenvelden vlak bij Den Haag*, s0530N2012
- Émile Bernard, *Bomen*, s0392M1990
- Adolphe Monticelli, *Vrouw bij de waterput*, s0252V1962
- Paul Gauguin, *Spinnend Bretons meisje*, s0513S2006
- Vincent van Gogh, *Vaas met korenbloemen en klaprozen*, s0518B2008

Kröller-Müller Museum, Otterlo
Seurat. Meester van het pointillisme
23.05.2014-07.09.2014

- Georges Seurat, *Eden Concert*, d0692V1962
- Georges Seurat, *De Seine bij Courbevoie*, s0489S1998
- Charles Blanc, *Grammaire des arts du dessin : architecture, sculpture, peinture*, Paris 1867, bvg 4872

Musée des impressionnistes Giverny, Giverny
Brussels, an Impressionist Capital
11.07.2014-31.10.2014

- Alfred Stevens, *Een meisje voor de spiegel*, s0533N2012

Göteborgs Konstmuseum, Göteborg
Friction of Ideas: Gauguin, van Gogh, Bernard
19.07.2014-19.10.2014

- Vincent van Gogh, *Geploegde akkers ('De voren')*, s0040V1962
- Vincent van Gogh, *Ravijn met beekje*, s0118V1962

Musée Rath, Genève
Gustave Courbet. Les années suisses
05.09.2014-04.01.2015

- Gustave Courbet, *Slapend meisje*, hwm0074
- Gustave Courbet, *Appels*, s0079B1991

Museum de Fundatie, Paleis a/d Blijmarkt, Zwolle
Van Gogh tot Cremer. Nederlandse kunstenaars in Parijs
13.09.2014-04.01.2014

- Vincent van Gogh, *De heuvel van Montmartre met steengroeve*, s0064V1962
- Arnold Koning, *Park met beelden*, s0242V1962
- Vincent van Gogh, *Gezicht vanuit Vincents atelier*, s0095V1962

Drents Museum, Assen
Hier kom ik weg
16.09.2014-09.11.2014

- Vincent van Gogh, *Boerderij met turfhopen*, s0130V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh (met 2 briefschetsen)*, b0362bV1962

Singer Laren, Laren
Raoul Dufy
16.09.2014-11.01.2015

- Raoul Dufy, *Wasboten langs de Seine*, d1045S1995

Musée de l'Orangerie, Parijs
Émile Bernard (1868-1941), La peinture en colère
16.09.2014-05.01.2015

- Émile Bernard, *Bernards grootmoeder*, s0205V1962
- Émile Bernard, *Zelfportret met portret van Gauguin*, s0206V1962
- Émile Bernard, *Bretonse vrouwen (haardscherm)*, v0109N1996
- Émile Bernard, *Gedecoreerde spiegellijst*, v0114N1996
- Émile Bernard, *Zelfportret*, s0073B1991
- Émile Bernard, *Paris*, d0638V1962

BRUIKLENNEN

Kunsthalle Mannheim, Mannheim

Masterworks from the World are Guests at our French Impressionist Collection

26.09.2014-18.01.2015

- Gustave Courbet, *Hangende ree*, hwm0075

The Phillips Collection, Washington

Neo-Impressionism and the Dream of Realities: Painting, Poetry, Music

27.09.2014-11.01.2015

- Georges Seurat, *Eden Concert*, d0692V1962

Museum Folkwang, Essen

Monet, Gauguin, Van Gogh ... Japanese Inspirations

27.09.2014-01.02.2015

- Yoshimaru Utagawa, *Nieuwe prent van insecten en kleine beestjes*, n0476V1962
- Omslag van *Paris Illustré, Le Japon*, 1 mei 1886, no. 45-46, b3041-001V1962
- Eizan Kikugawa, *De courtesane Hinaaya van het huis Chōjiya*, uit de serie *Courtesanes als representaties van de zeven geluksgoden*, n0045V1962
- Utagawa Kunisada, Linkerblad van de triptiek *Pracht van vlinders en pioenrozen in de tuin*, n0211V1962
- Utagawa Kunisada, Middenblad van de triptiek *Pracht van vlinders en pioenrozen in de tuin*, n0212V1962
- Utagawa Kunisada, Rechterblad van de triptiek *Pracht van vlinders en pioenrozen in de tuin*, n0213V1962
- Vincent van Gogh, *Courtesane (naar Eisen)*, s0116V1962, b3041-002V1962
- Tijdschrift zonder omslag (*Paris Illustré, Le Japon*, 1 mei 1886, no. 45-46)
- Tijdschrift *Paris Illustré, Le Japon*, 1 mei 1886, no. 45-46, b3041V1962

Liebieghaus Skulpturensammlung, Frankfurt am Main

Veristic Sculpture and Its Polychromy from Antiquity to the Present

30.09.2014-01.03.2015

- Charles-Henri Joseph Cordier, *Jodin uit Algiers*, v0105S1996 (uitgeleend)

Palazzo Reale, Milaan

Van Gogh. L'Uomo e la Terra

08.10.2014-12.01.2015

- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0055V1962

- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0141V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0279V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0392V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0397eV1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0438V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0645V1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0672aV1962
- Vincent van Gogh, *Vincent van Gogh aan Theo van Gogh*, b0672bV1962

Von der Heydt-Museum, Wuppertal

Camille Pissarro - Vater des Impressionismus

12.10.2014-22.02.2015

- Camille Pissarro, *Vaas met pioenrozen en boerenjasmijn*, s0502S2000

Musée du Luxembourg, Parijs

Paul Durand-Ruel and Impressionism

15.10.2015-08.02.2015

- Courbet, Gustave, *Stilleven met appels*, hwm0073

Dallas Museum of Art, Dallas

Bouquets: French still-life painting from Chardin to Matisse

26.10.2014-08.02.2015

- Vincent van Gogh, *Vaas met bloemen*, s0109V1962

Basilica Palladiana, Vicenza

Tutankhamon Caravaggio Van Gogh. Evening and nocturnals from the Ancient Egyptians to the 20th Century

24.12.2014-02.6.2015

- Vincent van Gogh, *Zonsondergang*, s0098V1962
- Vincent van Gogh, *Ondergesneeuwd veld met een eg (naar Millet)*, s0175V1962

Behandelde werken

Schilderijen

Van Gogh Museum

- Émile Bernard (1868-1941), *Bomen*, 1888, olieverf op doek, 33 x 41 cm, s0392M1990 [verwijderen oppervlaktevuil en retoucheren door Kathrin Pilz]
- Maurice Denis (1870-1943), *De Emmaüsgangers*, 1891, olieverf op papier op karton, 35.5 x 48.3 cm, s527S2014 [retoucheren en verbeterd inlijsten door René Boitelle]
- Jozef Israëls (1824-1911), *Boerengezin aan de maaltijd*, wrsch. 1882, olieverf op doek, 71.2 x 105.2 cm, s383V1987 [afname oppervlaktevuil, vernisafname, opnieuw vernissen en retoucheren door René Boitelle]
- Léon-Augustin Lhermitte (1844-1925), *Het hooien*, 1887, olieverf op doek, 215.9 x 265.8 cm, s0424M1991 [reparatie scheurtje door René Boitelle i.s.m. Oda van Maanen]
- Vincent van Gogh (1853-1890), *Veld met irissen bij Arles*, mei 1888, olieverf op doek, 54.3 x 64.8 cm, s0037V1962 [in progress, uitgebreide restauratiebehandeling door Ella Hendriks]
- Jan Sluijters (1881-1957), *Pinksterfeest op de brug*, 1906, olieverf op doek, 33.2 x 41 cm, s0449V1995 [vernisafname, vullen en retoucheren door Oda van Maanen]
- Jan Sluijters (1881-1957), *Vrouwen die elkaar kussen*, 1906, olieverf op doek, 92.8 x 62.5 cm, s0382M1987 [verwijderen oppervlaktevuil en facing resten en retoucheren door Oda van Maanen]

Werken op papier

Van Gogh Museum

- 60 prenten en 2 (kunstenaars)boeken [verwijderen oude lijmresten en oppervlaktevuil, margeren, monteren, etc.]: p0080V1962-p0090V1962, p0094V1962-p0102V1962, p0145V1966, p1129V2000, p1229V2000, p1390V2000, p2647S2012-p2649S2012, p2652S2012-p2656S2012, p2659S2012-p2662S2012, p2665S2012-p2670S2012, p2672S2012-p2682.002S2012, p2685S2012-p2692S2012 [uitgevoerd door restauratieatelier Nico Lingbeek]

Lijsten

Van Gogh Museum

- Émile Bernard (1868-1941), *Bomen*, 1888, olieverf op doek, 33 x 41 cm, s0392M1990 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Émile Bernard (1868-1941), *Stilleven met theepot, kopje en vruchten*, 1890, olieverf op doek, 39 x 47 cm, s395M1990 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Maurice Denis (1870-1943), *Ontzetting*, 1891, olieverf op doek, 40.5 x 32.5 cm, s423V1991 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Leo Gestel (1881-1941), *Herfstdag*, 1909, olieverf op doek, 50 x 65 cm, s528N2012 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Maximilien Luce (1858-1941), *Landschap bij Saint-Tropez*, 1893, olieverf op paneel, 15.5 x 25.3 cm, s342V1966 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Claude Monet (1840-1926), *Kustlandschap*, circa 1864, olieverf op doek, 53 x 80.4 cm, s461S1996 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Camille Pissarro (1830-1903), *Route de Versailles, Rocquencourt*, 1871, olieverf op doek, 51.5 x 76.7 cm, s0512S2006 [restauratie door Renée Velsink]
- Georges Seurat (1859-1891), *De Seine bij Courbevoie*, 1883-1884, olieverf op paneel, 15.5 x 24.5 cm, s489S1998 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Jan Sluijters (1881-1957), *Pinksterfeest op de brug*, 1906, olieverf op doek, 33.2 x 41 cm, s0449V1995 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]
- Louis Valtat (1869-1952), *Rossige kust bij Anthéor*, circa 1903, olieverf op doek, 81.5 x 99.2 cm, s447V1994 [nieuwe lijst door Guy Sainthill]

Tentoonstellingen en presentaties

Van Gogh Museum

Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs

14.02_01.06.2014

Concept: Guy Cogeval, Isabelle Cahn, Marina Ducrey, Katia Poletti, i.s.m. Nienke Bakker en Fleur Roos Rosa de Carvalho
Vormgeving: Studio Berry Slok

Zo'n 60 schilderijen van Félix Vallotton, uitgeleend door internationale musea en privéverzamelaars, lieten samen met 40 prenten uit de collectie van het Van Gogh Museum de spanning en emoties zien in Vallottons intrigerende oeuvre.

Het Van Gogh Museum bezit een grote collectie werken op papier van de Nabis, de invloedrijke Franse kunstenaarsgroep die eind 19e eeuw een nieuwe weg insloeg naar een sterk decoratieve kunst. Van Félix Vallotton, een belangrijk Nabis-lid en tijdgenoot van Vincent van Gogh, bezit het museum bijzondere houtsneden die samen met Vallottons schilderijen getoond werden. Vallotton begon als portretschilder maar kreeg internationale bekendheid door zijn krachtige zwart-wit houtsneden. Het is baanbrekend werk met een ongeëvenaarde stijl en uitstraling: in de prenten is steeds een onderhuidse of erotische spanning of dreiging voelbaar en onder de humor gaat meestal maatschappijkritiek schuil.

Vallotton was een meester in het observeren, een sombere, bittere man die afstand hield tot de wereld maar deze scherp waarnam in al zijn wreedheid en absurditeit. Zijn schilderijen tonen de dagelijkse werkelijkheid maar geven haar tegelijkertijd een vervreemdende sfeer. De afstandelijkheid waarmee hij onderwerpen toont contrasteert met de diepere emoties die erin verbeeld zijn. De centrale vraag was: wat speelt zich af tussen de figuren, wat broeit er onder dat gladde oppervlak, welke emoties sluimeren onder die koele, afstandelijke schilderijstijl? Kortom: wat is 'het vuur onder het ijs', zoals de titel luidde?

De tentoonstelling was georganiseerd door het Musée d'Orsay en de Réunion des Musées nationaux – Grand Palais in Parijs (waar de expositie eerder werd getoond), in samenwerking met het Van Gogh Museum en het Mitsubishi Ichigokan Museum in

Tokio en Nikkei Inc, waar de tentoonstelling na Amsterdam te zien was. Met speciale steun van de Musées d'Art et d'Histoire, Genève en het Musée cantonal des Beaux-Arts, Lausanne. De tentoonstelling werd mogelijk gemaakt met de steun van de Zwitserse kunstraad Pro Helvetia.

De tentoonstelling over deze relatief onbekende kunstenaar, die vanwege de tijdelijke sluiting van de Kurokawavleugel noodgedwongen plaats vond in het Rietveldgebouw, trok veel extra publiek en de kritieken waren zeer lovend over met name het vroege, revolutionaire werk in zwart en wit.

De wereld van Van Gogh: foto's van Emmy Andriessse

05-06_05.10.2014

Concept: Laura Prins
Vormgeving: Studio Berry Slok

Het 100e geboortejaar van Emmy Andriessse (1914-1953), vooruitstrevende fotograaf uit de eerste helft van de twintigste eeuw, was voor het Van Gogh Museum aanleiding om haar bijzondere foto's uit de collectie te tonen. Vlak voor haar dood maakte Andriessse de fotoserie *De wereld van Van Gogh*. Ze reisde af naar de Provence en Auvers-sur-Oise om met haar camera de onderwerpen die Vincent van Gogh schilderde en tekende ruim zestig jaar na dato vast te leggen. Net als de schilder, had zij interesse voor eenvoudige mensen en het gewone leven. Emmy Andriessse was opgeleid ten tijde van de 'Nieuwe fotografie' in de jaren '30 van de vorige eeuw. Vooruitstrevende fotografen ontdekten de eigen taal van de camera, waarmee ze op verrassende manieren een object in beeld brachten: door extreme close-ups, vreemde perspectieven en nadruk op materiaal. Andriessse ontwikkelde hierbinnen een eigen stijl met een interesse voor sociaal geëngageerde onderwerpen, zoals te zien in de beroemde foto's die zij maakte tijdens de hongerwinter (1944/1945). Niet alleen in haar laatste serie *De wereld van Van Gogh*, maar in haar hele oeuvre legde zij de gewone mens zo eerlijk en respectvol mogelijk vast.

De Mesdag Collectie

Hoe verzamelt een kunstenaar?

14.12.2013_12.01.2014

Concept: twaalf deelnemers aan de cursus *De kunst van het Tentoonstellen*

In deze tentoonstelling was het werk te zien van acht hedendaagse kunstenaars voor wie verzamelen een belangrijke rol speelt in hun werk. De inspiratiebron voor deze tentoonstelling was Hendrik Willem Mesdag, die niet alleen schilder was, maar ook kunstverzamelaar. De acht kunstenaars – Edwin Deen, Lernert & Sander, Pet van de Luijngaarden, We Make Carpets, Karianne Kirsten, Saskia Laurant, Stef Kreymborg en Meinbert Gozewijn van Soest – lieten ieder op hun eigen manier zien hoe zij van verzamelen hun werk maken. Dit leverde grappige, serieuze en ontroerende kunstwerken op.

De tentoonstelling was samengesteld door de deelnemers aan de cursus *De kunst van het tentoonstellen*, gegeven door het Van Gogh Museum. De twaalf curatoren in spe leerden diverse aspecten van het maken van een tentoonstelling onder begeleiding van specialisten van het Van Gogh Museum.

Opmerkelijk was het feit, dat er gedurende deze verrassende expositie tweemaal zoveel bezoekers als in voorgaande jaren De Mesdag Collectie bezochten, tevens een mooie opsteker voor de jonge curatoren.

Mesdag en Mancini

doorlopende presentatie

Concept: Adrienne Quarles van Ufford, in samenwerking met Maite van Dijk

Gedurende meer dan twintig jaar stuurde Mesdag regelmatig een toelage naar de Italiaanse kunstenaar Antonio Mancini. De afspraak was dat deze daarvoor schilderijen en studies maakte. Zo kreeg Mesdag zo'n honderdvijftig werken toegezonden, te veel om

allemaal zelf te houden. Hij organiseerde tentoonstellingen van Mancini's werk en verkocht ook veel door. Deze focuspresentatie belichtte de bijzondere overeenkomst tussen de twee kunstenaars, die elkaar opmerkelijk genoeg nooit hebben ontmoet. Ook was er aandacht voor Mancini's eigenzinnige schildertechniek. Hij was zijn tijd ver vooruit en verwerkte soms onverwachte materialen als stukjes glas of metaalfolie in zijn werk.

Bij de Mesdags thuis: Foto's van een kunstenaarsbestaan

doorlopende presentatie

Concept: Jorien de Vries, in samenwerking met Adrienne Quarles van Ufford en Maite van Dijk

In deze presentatie werd in het voormalig woonhuis van Hendrik Willem en Sientje Mesdag aan de hand van een twintigtal foto's een intiem beeld gegeven van de manier waarop zij hier zo'n honderd jaar geleden leefden en werkten.

Door de ogen van Vincent van Gogh

doorlopende presentatie

Concept: Maarten van 't Klooster, in samenwerking met Adrienne Quarles van Ufford en Maite van Dijk

In 1882 bezocht Van Gogh een tentoonstelling met een groot aantal Franse schilderijen uit de verzameling van Hendrik Willem Mesdag, waaronder werk van Charles-François Daubigny en Théodore Rousseau. Van Gogh beschouwde deze voorgangers als grote voorbeelden en schreef in zijn brieven vol bewondering over wat hij op de tentoonstelling had gezien. In deze focuspresentatie werden de schilderijen bijeengebracht waar Van Gogh destijds van onder de indruk was. Hierdoor werd duidelijk dat Mesdag en Van Gogh veel gemeen hadden in hun waardering voor kunst.

Publicaties

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten van de afdeling Van Gogh Museum Publicaties in 2014. VGM-publicaties ondersteunt de directie en de medewerkers van het VGM bij de strategische doelstelling om het Van Gogh Museum internationaal als kenniscentrum te profileren, en om daarnaast een innovatief en aansprekend publicaties-programma te presenteren dat voor het museum inkomsten genereert.

Het programma van VGM-Publicaties 2014 stond in het teken van:

Van Gogh in online-verhalen

Op de feestelijke vernieuwde website wordt de bezoeker sinds september 2014 verrast met in het oog springende Verhalen. Mini-lesjes over Van Gogh die de vele vragen beantwoorden die bezoekers, op zoek naar informatie en kennis over Van Gogh, stellen. Interactief en leerzaam. Geschreven door de medewerkers Educatie van het museum in nauwe samenwerking met de conservatoren, medewerkers Communicatie en met redactionele ondersteuning van Publicaties. De verhalen leren de lezer over Van Goghs leven, zijn vriendschappen, zijn opvallende kleurgebruik en de liefde voor zijn broer. En elke twee maanden staat er weer een nieuw verhaal klaar. Creatieve en technische realisatie: ontwerp bureau Fabrique, in samenwerking met Q-42.

In 2014 werden de volgende verhalen gepubliceerd:

- Op zoek naar contrast (september 2014)
- Kunstenaar in de natuur (september 2014)
- Broederliefde: Vincent en Theo (november 2014)
- Vriendschappen in voor- en tegenspoed (december 2014)

Deze verhalen blijven beschikbaar op de [website](#) van het museum.

Publicatie bij tentoonstelling Félix Vallotton

Bij de tentoonstelling *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs*, georganiseerd i.s.m. Musée d'Orsay in Parijs, verscheen een handzaam boek in een Nederlandse en Engelse editie, waarin het publiek kennismaakte met het onbekende en indringende oeuvre van deze opmerkelijke Franse kunstenaar.

Van Goghs brieven

Na de lancering van de wetenschappelijke Van Gogh-brieveneditie

(in boekvorm en in webeditie) in 2009 werd er door de editeurs Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker gewerkt aan een handzame publiekseditie met een selectie van de 265 belangrijkste brieven, uit het totaal van 820. In 2013 verscheen al een eerste Italiaanse vertaling en in 2014 volgden een Nederlandse, Engelse en Noorse uitgave. De vertalingen werden financieel mogelijk gemaakt met steun van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlandse editie

Op 3 oktober 2014 vond de lancering plaats van de Nederlandse editie van *Vincent van Gogh – De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven* met een feestelijke presentatie in het auditorium van het Van Gogh Museum. Schrijver Frank Westerman legde vol enthousiasme aan het publiek uit waarom de Van Gogh-brieven voor hem een doorslaggevende inspiratiebron waren bij het besluit om schrijver te worden.

Uitgeverij Carrera (onderdeel van Overamstel Uitgevers) zorgde met een affichecampagne met alomtegenwoordige zichtbaarheid in de stad.

Noorse editie

Op 22 oktober 2014 was de lancering van de Noorse vertaling *Vincent van Gogh - Å Skrive Livet. Hans fineste brev* door uitgeverij Aschehoug Forlag in Oslo. Nog niet eerder waren de Van Gogh-brieven in het Noors vertaald, reden voor een enorme persbelangstelling. Axel Rüger en Leo Jansen werden geïnterviewd voor het 8 uur Journaal en voor verschillende actualiteitenprogramma's. Tijdens een feestelijk ontvangst op de Nederlandse ambassade werd het belang van deze vertaling voor het Noorse lezerspubliek door de Nederlandse ambassadeur mevrouw Bea ten Tusscher benadrukt. De eerste oplage was voor het einde van het jaar uitverkocht en het boek werd herdrukt.

Engelse editie

Op 5 december 2014 was de lancering van de Engelse brieveneditie *Ever Yours. Vincent van Gogh – The Essential letters* door Yale University Press in de VS en in Groot-Brittannië.

'No artist was ever a more engaging, vivid, honest, yearning, generous correspondent: you can open this selection on any page and be instantly riveted. Marvellously condensed from the Van Gogh Museum's landmark six-volume 2009 edition.'
Financial Times Best Books of the Year 2014.

Vertalingen

Vertalingen van de Van Gogh-brieven in het Duits, Japans, Chinees en Frans zijn in voorbereiding.

Overige VGM-publicaties in vertaling

Barbara Stok

De *Vincent*-strip van Barbara Stok werd, met steun van het Nederlands Letterenfonds, na een eerste vertaling in het Turks in 2013 (Yapi Kredi) in 2014 gepubliceerd in vertalingen in het Italiaans (BAO Publishers), Engels (Self-Made Hero), Grieks (AIORA Press) en Portugees (L&PM Editores, São Paulo).

'Stok does a brilliant, sympathetic job of picturing the artist, whether jagged with madness or sitting amidst the wheat fields and sunflowers of Arles, the landscape once gentle and alien, the man propelled with a desperate radical passion.' The Guardian

De *Vincent*-strip wordt inmiddels met steun van het Nederlands Letterenfonds, ook vertaald in het Frans (Emmanuel Proust Editions), Tsjechisch (Mladá Fronta), Koreaans (Open Books), Spaans (Salamandra), Deens (Turbine), Verenigde Staten (Self Made Hero). Daarmee staat de teller op tien vertalingen!

Redactie bureau

Na een succesvolle pilot in 2013 beheert de afdeling Publicaties, gecoördineerd door Betty Klaasse, een vertaal- en redactie bureau waar vele afdelingen voor tekstcontrole en vertalingen gebruik van maken.

Een nieuwe museumboekwinkel

De per 1 maart 2014 geopende boekwinkel van VGM Enterprises, op de vierde verdieping van het Rietveldgebouw bleek een groot succes. Deze boekwinkel, met een prachtig uitzicht over het Museumplein, heeft 500 titels op voorraad. Het ruime assortiment bevat museumpublicaties, zoals de museumgidsen en *Masterpieces*, tentoonstellingscatalogi en collectieboeken en een breed aanbod aan Van Gogh-boeken over allerlei thema's. Er zijn boeken over tijdgenoten en gerelateerde kunststromingen te vinden, fotoboeken, DVD's, kinderboeken en boeken over Amsterdam.

Kinderboek in vertaling

Vincent y Camilo

Bij uitgeverij Panamericana Editorial in Columbia verscheen een Spaanse vertaling van het kinderboek *Vincent en Camille*, voor de Latijns-Amerikaanse markt.

Publicaties Van Gogh Museum website

Van Gogh in online-verhalen

- Op zoek naar contrast (september 2014)
 - Kunstenaar in de natuur (september 2014)
 - Broederliefde: Vincent en Theo (november 2014)
 - Vriendschappen in voor- en tegenspoed (december 2014)
- Talen: Nederlands, Engels

Tentoonstellingscatalogus

Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs

Marina Ducrey, Katia Poletti, Isabelle Cahn, Fleur Roos Rosa de Carvalho en Nienke Bakker
Uitgever: Lecturis, Eindhoven
Talen: Nederlands, Engels

De brieven van Van Gogh

Vincent van Gogh – De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven
Bezorgd door Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker
Uitgever: Carrera, onderdeel van Overamstel Uitgevers

Vincent van Gogh - Å Skrive Livet. Hans fineste brev

Bezorgd door Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker
Vertaling: Eve-Marie Lund
Uitgever: Aschehoug Forlag, Oslo
Verschenen met steun van het Nederlands Letterenfonds

Ever Yours. Vincent van Gogh – The Essential letters

Bezorgd door Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker
Vertaling: Michael Hoyle (ed.), Diane Webb, Lynne Richards, John Rudge, Imogen Foster, Sue Dyson.
Uitgever: Yale University Press, New Haven
Verschenen met steun van het Nederlands Letterenfonds

Van Gogh Museum Publicaties in vertaling

Vincent door Barbara Stok (stripboek)

Italiaanse vertaling

Uitgever: BAO Publishers

Verschenen met steun van het Nederlands Letterenfonds

Griekse vertaling

Uitgever: AIORA Press

Verschenen met steun van het Nederlands Letterenfonds

Engelse vertaling

Vertaler: Laura Watkinson

Uitgever: Self-Made Hero, Londen

Portugese vertaling

Uitgever: L&PM Editores, São Paulo, Brazilië

Verschenen met steun van het Nederlands Letterenfonds

Vincent en Camille, kinderboek

Vincent y Camilo

Tekst: René van Blerk

Tekeningen: Wouter Tulp

Spaanse vertaling

Uitgever: Panamericana Editorial, Columbia

Verlag Raad van Toezicht

Algemeen

De Raad van Toezicht (hierna: RvT) heeft in het jaar 2014 vijf maal vergaderd. Naast de lopende zaken, als financiën en organisatie, heeft de start van de bouw van de nieuwe entree van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) aan het Museumplein centraal gestaan in het overleg met de directie. Ook de aanschaf van *La Toilette (Lecture après le bain)* van Edgar Degas kon alleen na goedkeuring van de RvT plaatsvinden. Vele andere inhoudelijke zaken werden eenmalig besproken bij de jaarplanning en daarna met genoegen gedelegeerd aan de directie en hun team.

Nieuwe entree

De mogelijkheid van een nieuwe entree aan het Museumplein, in aansluiting op de Kurokawavleugel is nader onderzocht. Met meer dan 1,5 miljoen bezoekers per jaar bereikt het museum op bepaalde momenten de grenzen van zijn capaciteit. Vooral in de vakantieperiodes, rondom de feestdagen en tijdens spitsuren is de druk op de faciliteiten aanzienlijk en wordt een bezoek aan het museum door bezoekers niet meer als optimaal ervaren. De huidige toegang aan de Paulus Potterstraat is ontoereikend voor het verwerken van de grote bezoekersstromen. Nu de collega-musea aan het Museumplein hun gebouwen aan de huidige tijd hebben aangepast, was ook ons museum daaraan toe. Na een eerste fase van nader onderzoek heeft de RvT begin 2014 een ingrijpend plan voor de bouw van een nieuwe entree geaccordeerd.

Evenals bij het succesvol uitgevoerde project Onderhoud & Brandveiligheid in 2013, wordt de aanleg van de nieuwe entree uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf (hierna: RvB).

Een ambitieuze tijdsplanning voorziet erin dat de nieuwe entree in de zomer van 2015 geopend zal worden. Er was frequent overleg over de bouw met de directie. Belangrijkste

aspecten waren de beschikbare financiering, de effecten van de nieuwe entree op de exploitatie op korte en lange termijn en de tijdsplanning. De permanente beschikbaarheid van de collectie voor het publiek is ook voor de RvT steeds een belangrijk uitgangspunt geweest.

Waar nodig hebben individuele leden van de RvT ook ondersteuning geboden bij de activiteiten voor de noodzakelijke fondsenwerving.

Jaarrekening en begroting

In 2014 zijn de jaarrekening 2013 en begroting 2015 besproken en goedgekeurd door de RvT. De RvT constateert met plezier dat de wijze van rapporteren aan inzichtelijkheid heeft gewonnen.

De jaarrekening 2014 is in de vergadering van de Auditcommissie van 18 maart 2015 besproken. Daarbij heeft de externe accountant zijn bevindingen bij de controle van jaarrekening 2014 gerapporteerd. De Auditcommissie heeft de jaarrekening met een positief advies aan de RvT voorgelegd. Conform artikel 8 lid 1 sub b van de statuten heeft de RvT de jaarrekening 2014 goedgekeurd.

Samenstelling Raad van Toezicht

De samenstelling van de RvT is veranderd ten opzichte van het jaar 2014. De heer R.H. Dijkgraaf is per mei 2014 mede ten gevolge van zijn verhuizing naar de VS, afgetreden na een zittingsperiode van vier jaar. We zijn de heer Dijkgraaf erkentelijk voor zijn bijdrage aan en betrokkenheid bij het VGM en de RvT. Daarnaast is met de benoeming van de heer G. Tinterow de werving van een nieuw lid met een sterk internationaal museaal profiel begin 2014 afgerond. De heer Tinterow is directeur van The Museum of Fine Arts in Houston, Texas. De RvT hecht zeer aan deze inhoudelijke en internationale inbreng.

Mevrouw A.J. Kellermann is in 2014 herbenoemd voor een periode van vier jaar als lid van de RvT.

Activiteiten Raad van Toezicht

Werkwijze

De voorzitter van de RvT had naast de reguliere vergaderingen ook regelmatig overleg met de algemeen directeur van het VGM. In dit overleg worden naast de lopende zaken, ook de agendaonderwerpen van de RvT besproken. In lijn met de Governance Code Cultuur is een reglement voor de RvT vastgesteld.

Naast de reguliere vergaderingen waar alle leden van de RvT bij aanwezig zijn, waren er ook twee commissies actief, te weten:

Auditcommissie

De Auditcommissie, actief sinds 2010 en met als vertegenwoordigers de heer P. Tieleman en de heer R.H. Dijkgraaf (tot aan zijn aftreden in mei 2014). De heer H.A. van Beuningen is in 2014 benoemd als lid van de Auditcommissie ter opvolging van de heer Dijkgraaf. De Auditcommissie is betrokken bij de financiële verslaglegging, begroting en kwaliteit van de financiële organisatie en rapportage.

In lijn met de bepalingen van de Governance Code Cultuur heeft de Auditcommissie het functioneren van de externe accountant geëvalueerd. Na een uitgebreide evaluatie en een aansluitende selectieprocedure is Mazars benoemd als nieuwe externe accountant van het VGM met ingang van het verslagjaar 2014.

Bouwcommissie

De Bouwcommissie heeft in 2014 een actieve rol gespeeld. Deze commissie richt zich op de grootschalige en uitdagende huisvestingsprojecten van het VGM. In deze commissie zitten namens de RvT mevrouw A.J. Kellermann en mevrouw T.A. Maas-de Brouwer. De Bouwcommissie heeft regelmatig vergaderd ten behoeve van het project Nieuwe Entree. Bij deze vergaderingen was ook regelmatig het management van het RVB aanwezig.

Medezeggenschap

Leden van de RvT wonen met enige regelmaat de overlegvergadering tussen de OR en directie bij.

Strategisch Plan 2014-2017

Voor de periode 2014-2017 is door de directie een nieuw strategisch plan opgesteld. De RvT heeft dit plan vervolgens goedgekeurd. Naast de kernopdracht van het museum zal de focus de komende jaren liggen op de drie strategische pijlers: toegankelijkheid (o.a. bouw nieuwe entree, nieuwe inrichting), bereik (o.a. webstrategie, social media) en inkomsten (o.a. nieuwe businessmodellen). De RvT is tevreden over de stijl van aanpak bij dit strategisch plan. Goede heldere hoofdlijnen en daarmee ruimte voor voortschrijdend inzicht bij de concrete invulling.

Financieel Operationeel Plan

Ook is er door de directie in 2014 een Financieel Operationeel Plan opgesteld en uitgevoerd. Dit borgt de aansluiting tussen de strategische doelstellingen en een optimale, kostenefficiënte inrichting van bedrijfsprocessen. De RvT constateert dat dit zogenaamde FOP een goede rol speelt bij het ontwikkelen van de bedrijfscultuur.

De RvT constateert dat het VGM, directie en medewerkers in het verslagjaar weer belangrijke inspanningen hebben geleverd. Het museum kan hierdoor zijn maatschappelijke missie goed en met verve uitvoeren.

De RvT spreekt hiervoor haar grote dank uit.

De inzet en betrokkenheid van de VGM-organisatie zijn een gezonde basis voor een uitdagend 2015.

Aldus goedgekeurd op 23 maart 2015,

Mevrouw T.A. Maas-de Brouwer

De heer P. Tieleman

Mevrouw A.J. Kellermann

De heer G. Tinterow

De heer H.A. van Beuningen

Voorwoord Directie

2014 - Een jaar van grote vernieuwingen

1,6 miljoen bezoekers

Met veel plezier bieden we u hierbij het online jaarverslag van 2014 aan. We kijken met grote tevredenheid terug op het afgelopen jaar. Dat is vooral te danken aan de meer dan 1,6 miljoen bezoekers uit alle werelddelen, die we in 2014 in ons museum mochten verwelkomen. Dit is nog aanzienlijk veel meer dan in het jaar daarvoor. Onze dank gaat uit naar alle Van Gogh-fans wereldwijd en naar iedereen in onze organisatie die dit bezoek tot een onvergetelijke beleving heeft gemaakt.

Nieuwe inrichting Van Gogh Museum

Spectaculair was de presentatie in november van de geheel vernieuwde inrichting en vormgeving van onze vaste collectie. Het was de bekroning van een project waaraan velen de afgelopen jaren met grote overgave hebben gewerkt. We zijn er trots op dat de nieuwe presentatie vol lof is ontvangen en uitgebreid is besproken in de nationale én internationale pers.

Tentoonstellingen

Voorafgaand hieraan toonden we dit jaar twee bijzondere tentoonstellingen. Allereerst was er van februari tot juni de zeer goed bezochte expositie *Félix Vallotton: Het vuur onder het ijs* te zien. Daarna volgde de verrassende foto-expositie *De wereld van Van Gogh: foto's van Emmy Andriess*, van juni tot oktober.

Nieuwe website valt in de prijzen

Met de lancering van onze nieuwe website in augustus, is ook ons online platform weer helemaal state of the art. De nieuwe website heeft een hoog informatief karakter. Door de verhalen over Vincent van Gogh en zijn tijdgenoten centraal te stellen, komt de online bezoeker stukje bij beetje dichterbij zijn leefwereld. We waren zeer blij verrast dat de website meteen na de lancering twee belangrijke internationale prijzen kreeg toebedeeld: de webdesign-award *Developer award* en *Honorable mention* van *awwwards.com*.

Bekroonde app *Touch Van Gogh*

Ook op een ander terrein viel ons museum in de prijzen. De app *Touch Van Gogh*, die het Van Gogh Museum in 2013 lanceerde, werd maar liefst driemaal bekroond. Met de app worden resultaten uit complex technisch onderzoek naar Van Goghs werkwijze spelenderwijs toegankelijk gemaakt voor een breed publiek. Zo is bijvoorbeeld te ontdekken hoe een schilderij er vóór een restauratie uitzag, welke verf is verkleurd, of hoe de compositie van een kunstwerk is opgebouwd. De app won de *Heritage In Motion Award* en daarna de *World Summit Award Mobile*. Kort daarop kreeg hij 'Goud' in de categorie 'Best App' van de *International Design and Communication Awards (IDCA)*.

Het geeft grote voldoening dat deze nieuwe producten, ontwikkeld om tegemoet te komen aan de grote belangstelling voor Vincent van Gogh, bekroond zijn door zulke gerenommeerde instanties.

Nieuwe Multimediatour

We zijn ook erg blij met de goede reacties waarmee de nieuwe Multimediatour is onthaald door onze bezoekers. Die werd speciaal ontwikkeld bij de nieuwe inrichting van het museum. Het is nu mogelijk te kiezen uit drie verschillende tours, in maar liefst tien verschillende talen. Er is een tour die ieder in zijn eigen tempo kan afleggen, een tour langs de highlights en een familietour, om samen te beleven.

Start bouw nieuw entreegebouw

Na een zorgvuldige voorbereiding, gaven we in april formeel het startschot voor de bouw van een nieuw glazen entreegebouw. Dat gebeurde door Minister van Wonen en Rijksdienst Stef Blok en Axel Rüger, directeur van het museum.

De realisatie van de bouw wordt mede mogelijk gemaakt door de ruimhartige financiële steun van onder meer de BankGiro Loterij, de Vincent van Gogh Stichting, het Ministerie van OC&W, de Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuid van de Gemeente Amsterdam, Yanmar, Stichting C. van Zadelhoff Fonds, het Elise Mathilde Fonds en andere bedrijven en particulieren. Wij zijn hen allen zeer erkentelijk voor hun bijdragen.

Met deze nieuwbouw wordt de hoofdingang van ons museum verplaatst van de Paulus Potterstraat naar het Museumplein, waar ook onze collega-instellingen te vinden zijn. Daarmee gaat de lang gekoesterde wens in vervulling om onze bezoekers nog beter te kunnen ontvangen. Dit wordt mogelijk door de extra 800 m² die ontstaat door de bouw van het nieuwe entreegebouw.

Op het moment dat dit Jaarverslag verschijnt, zijn de fondsenwervende activiteiten om de financiering van het nieuwe gebouw rond te krijgen voltooid en werken we allemaal met volle focus toe naar de officiële ingebruikname in september 2015.

Nieuw Strategisch Plan

De activiteiten die in 2014 zijn ontplooid, zijn in lijn met ons nieuwe Strategisch Plan 2014-2017. Daarbij gaan we uit van de strategische pijlers Toegankelijkheid (collectie en gebouw), Bereik (kennisoverdracht en dialoog met het publiek binnen het digitale domein) en Inkomsten (o.a. via VGM Consultancy, Van Gogh Experience (werktitel), nieuwe producten en fondsenwerving).

Samen met de Kernopdracht vormen die de basis van ons beleid. We zien de Kernopdracht van ons museum geborgd door de drie sectoren waaruit onze organisatie bestaat: Museale

Zaken, Publiekszaken en Bedrijfsvoering. Ook de voortzetting en uitbreiding van de samenwerking met verschillende partijen zien we als een belangrijk onderdeel van onze Kernopdracht.

Activiteiten 2014

De nieuwe inrichting van het museum

We zijn bijzonder blij met de enthousiaste reacties die wij steeds krijgen op de nieuwe presentatie van onze vaste collectie. Centraal in deze nieuwe opstelling staat Van Goghs ontwikkeling tot een van de grootste kunstenaars ooit. We vertellen een menselijk verhaal en laten zien hoe Van Gogh met zijn kunst de grote thema's van het menselijk bestaan, als angst, lijden, liefde en hoop verbeeldde.

Via begeleidende teksten en de nieuwe multimediatour voor volwassenen en kinderen vertellen we hoe Van Gogh zijn uitgesproken schilderijstijl en kleurgebruik inzette om deze emoties uit te drukken. Zijn kunstwerken hangen tussen die van zijn tijdgenoten en grote voorbeelden, waardoor Van Goghs ontwikkeling in deze samenhang duidelijker wordt en je als het ware meekijkt door zijn ogen.

Niet alleen Van Goghs schilderijen, maar ook zijn tekeningen en brieven stellen we nu op permanente basis tentoon. Sleutelwerken uit Van Goghs oeuvre fungeren als eyecatchers in de kleurrijke vormgeving van Marcel Schmalgemeijer en Mariëlle Tolenaar.

Mythes rondom Van Gogh

Nieuw is ook de aandacht die we geven aan persoonlijke aspecten van zijn leven. Via voorgelezen brieven, filmpjes, en speciale informatie voor families met kinderen komen bezoekers van alles hierover te weten. Voor het eerst worden bovendien de mythes rondom Van Gogh – zoals zijn zelfmoord, ziekte en afgesneden oor – uitgebreid belicht.

Impact op latere kunstenaars

We laten ook de enorme impact zien die Van Gogh had op de eerste generatie kunstenaars na zijn dood. Die komt naar voren in onder meer het expressieve werk van schilders als Maurice de Vlaminck en Kees van Dongen uit onze eigen collectie.

Hedendaagse kunst

Als 'grande finale' eindigt een museumbezoek bij een hedendaagse kunstenaar die zich door Van Gogh liet inspireren. Vanaf november is dit *Study for a Portrait of Van Gogh VI* van Francis Bacon, een tijdelijke bruikleen van Arts Council Collection, Southbank Centre, Londen.

Onze speciale dank gaat uit naar het VSB Fonds en het Rik van

Koetsveldfonds die met hun genereuze bijdragen de realisatie van dit omvangrijke project mede mogelijk hebben gemaakt.

Tentoonstelling *Felix Vallotton: Het vuur onder het ijs*

Vanaf 14 februari tot 1 juni toonden we de tentoonstelling *Félix Vallotton: Het vuur onder het ijs* te zien. De titel van de expositie dankte zijn naam aan de broeierigheid die schuilgaat achter de koele afstandelijkheid in de schilderijen en grafiek van de Frans-Zwitserse kunstenaar Félix Vallotton (1865-1925).

Zo'n 60 schilderijen, uitgeleend door internationale musea en privéverzamelaars, lieten samen met 40 prenten uit de collectie van het Van Gogh Museum de spanning en emoties zien in Vallottons intrigerende oeuvre, waarin niets is wat het lijkt. Wij zijn het Zwitserse fonds Pro Helvetia zeer dankbaar voor hun bijdrage aan de totstandkoming van deze tentoonstelling.

Tentoonstelling *De wereld van Van Gogh: foto's van Emmy Andriess*

Het 100ste geboortjaar van Emmy Andriess (1914-1943) was voor ons museum aanleiding om haar bijzondere foto's te tonen in de tentoonstelling *De wereld van Van Gogh: foto's van Emmy Andriess*.

Gewapend met haar camera ging Emmy Andriess naar plekken waar Van Gogh had gewoond en gewerkt. De expositie van foto's van deze vooruitstrevende fotograaf uit de eerste helft van de twintigste eeuw was van juni tot begin oktober te zien in het museum.

Online netwerk

We zijn verheugd dat ook het online netwerk van het Van Gogh Museum exponentieel is gegroeid. De fanbase op Facebook steeg van 200.000 naar een half miljoen, op Twitter van 75.000 naar 100.000. Meer dan 4 miljoen Van Gogh fans volgen het museum bovendien via Google+.

Daarmee heeft het museum in Nederland een online toppositie en met Google+ zelfs ook wereldwijd een nummer-één-positie onder musea.

De Mesdag Collectie

In De Mesdag Collectie in Den Haag, dat onder beheer van het Van Gogh Museum valt, werd op 12 januari de tentoonstelling *Hoe verzamelt een kunstenaar* afgesloten. Met deze vernieuwende tentoonstelling lieten we het werk zien van acht hedendaagse kunstenaars voor wie verzamelen een belangrijke rol speelt in hun werk. De tentoonstelling werd samengesteld door de 12 deelnemers aan de cursus *De kunst van het tentoonstellen* in het Van Gogh Museum. Onze bijzondere dank gaat uit naar Fonds 1818, dat bijdroeg aan de totstandkoming van deze expositie.

Onderzoek

We investeerden ook dit jaar weer veel in wetenschappelijk onderzoek naar de collectie. Dat wordt gedaan door een team van zeven conservatoren en restauratoren. In 2014 stond het onderzoek vooral in het teken van het laatste deel van de bestandscatalogus, van de prentencollectie en van authenticiteitsonderzoek.

Daarnaast is er onderzoek gaande voor een publicatie over de levens van Vincents schoonzus Jo van Gogh-Bonger en haar zoon ir. Vincent Willem van Gogh. Beiden hebben een cruciale rol gespeeld als de eerste hoeders van de huidige collectie van het Van Gogh Museum.

In 2014 is het onderzoek naar de prentencollectie *Fin-de-Siècle* van het Van Gogh Museum voortgezet. Dat onderzoek zal in 2016 via een nieuwe aan deze collectie gewijde website gepubliceerd worden. De prentencollectie bestaat uit circa 1.300 bladen, en is grotendeels gemaakt door kunstenaars van de zogenoemde Nabis-groep. Wij zijn zeer dankbaar voor de bijdrage die De Vincent van Gogh Stichting toezegde in het kader van dit onderzoek en van de speciale website.

Ten slotte is er voorbereidend onderzoek gedaan naar leven en werk van Hendrik Willem Mesdag. Dit leidde in het voorjaar van 2015 tot de publicatie *Hendrik Willem Mesdag. Kunstenaar, verzamelaar, entrepreneur*. Dit boek komt uit in het kader van het Mesdagjaar, ter gelegenheid van het 100ste sterfjaar van deze kunstenaar.

Nieuwe aanwinsten

We zijn bijzonder blij dat we ook in 2014 belangrijke aanwinsten aan de collectie hebben kunnen toevoegen. Daaronder bevinden zich een monotypie van Edgar Degas, het schilderij *De Emmaüsgangers* uit 1894 van Maurice Denis, en een reeks houtsneden van Félix Vallotton. De aankopen werden mogelijk gemaakt door de financiële steun van de BankGiro Loterij, waarvoor wij hen zeer erkentelijk zijn.

Educatie

Ook in 2014 hadden we weer een ruim en zeer gevarieerd aanbod voor volwassenen en kinderen. Naast de al genoemde nieuwe Multimediatour en de bekroonde app *Touch van Gogh* zijn er vele activiteiten georganiseerd. Ook zijn we blij met de nieuwe producten die zijn ontwikkeld met het oog op de nieuwe inrichting, zoals de luisterbrieven, allerlei vormen van biografische informatie en de zogenoemde familiewandjes. Daar kunnen groot en klein hun kennis over Van Gogh vanuit onverwachte invalshoeken vergroten.

Het publiek kon ook dit jaar nader kennismaken met Van Gogh en zijn kunst in rondleidingen, inleidingen, en het gratis ‘verhaal op zaal’. Er waren maandelijks lezingen op zondag door museum-experts en vele workshops voor kinderen en voor volwassenen.

Met een speurtocht of met *De koffer van Vincent* konden kinderen zelfstandig of in familieverband het museum ontdekken. Ons museum nam bovendien deel aan de landelijke Museum Jeugd Universiteit, waarbij kinderen colleges krijgen van museumexperts. Zoals ieder jaar vonden ook dit jaar in oktober weer de Familiedagen plaats.

Voor het primair onderwijs is er een breed aanbod, waaronder de geheel nieuwe theatrale rondleiding *Famille van Camille*. Ook voor het voortgezet onderwijs was er een gevarieerd programma, waaronder het project *Van Gogh op weg* voor het VMBO, over ‘art handling’ en kunstvervoer, in samenwerking met kunstvervoerder Crown Fine Art. Tijdens de schoolvakanties waren er speciale kinderworkshops in ons museum voor de Buitenschoolse Opvang.

Het doet ons plezier dat de Vrijdagavonden, die wekelijks een prikkelend programma bieden, ook dit jaar weer zeer goed zijn bezocht. De avonden bieden het publiek onder veel meer live muziek, moderne dans, performances, rondleidingen, workshops, VJ-presentaties en een cocktailbar. Enkele hoogtepunten waren een optreden van de band van Eefje de Visser, en een modeshow van couturier Mattijs van Bergen.

We zijn er verder trots op dat we binnen en buiten het museum steeds meer activiteiten kunnen ontplooiën om ook ouderen te bereiken. Ons museum neemt deel aan het door 12 musea uitgezette programma rond de Museum Plus Bus, een initiatief dat wordt ondersteund door de BankGiro Loterij. Groepen senioren uit verzorgingstehuizen of met thuiszorg-indicatie worden daarbij gratis naar het museum gebracht en gastvrij onthaald. Ook is er het programma *Kunst maakt de mens: Ouderen ontmoeten Van Gogh* opgezet, dat onder Samenwerkingen zal worden toegelicht.

Publicaties

Bij de tentoonstelling *Félix Vallotton: Het vuur onder het ijs* is een catalogus verschenen, in samenwerking met Musée d’Orsay in Parijs. Ook verscheen de publicatie *Vincent van Gogh. De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven*, in het Nederlands, het Engels en het Noors.

We zijn de heer Shigeru Myojin zeer dankbaar voor zijn schenking, die ten goede kwam aan de uitgave van de Japanse vertaling van *De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven*.

Samenwerkingen

Samenwerking met musea aan het Museumplein

We hechten veel waarde aan het samenwerken met de andere musea op het Museumplein en willen dit graag verder uitbouwen. Een voorbeeld hiervan is PP10 BV, dat de beveiliging van het Van Gogh Museum, het Stedelijk Museum en het Rijksmuseum uitvoert.

Ook de Turing Museumpleinbus komt voort uit een initiatief van deze musea. Deze schoolbus haalt leerlingen uit de wijde omtrek van Amsterdam gratis op voor een museumbezoek. We zijn de Turing Foundation zeer dankbaar voor het mogelijk maken van dit initiatief.

In samenwerking met het Rijksmuseum en het Stedelijk Museum is dit jaar ook het onderzoeksproject *Rondleiden is een vak* van start gegaan. De musea werken hierin samen met de lerarenopleidingen van de Universiteit van Amsterdam (ILO), de Universitaire Pabo van Amsterdam (UpvA), en het Landelijk Expertisecentrum Mens- en Maatschappijvakken (UvA, VU, HvA, IPABO).

Het Museumpleinticket, dat in 2014 is geïntroduceerd, is ook opgezet door genoemde musea, in samenwerking met Het Koninklijk Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest. Het gecombineerde ticket geeft toegang tot de drie musea en een concert in het Koninklijk Concertgebouw.

Overige vruchtbare samenwerkingen

Bruiklenen

We kennen daarnaast nog vele andere vormen van gezamenlijke inspanningen. Zo is er een druk bruikleenverkeer en zijn er veelvuldige samenwerkingsverbanden tussen ons museum en collega-musea in binnen- en buitenland op het gebied van onderzoek en tentoonstellingen.

Bijzonder op dit vlak waren onder meer de volgende (inter)nationale bruiklenen. Voor het volledige overzicht verwijzen we u graag naar het overzicht Bruiklenen.

Wij kregen in 2014 een groot aantal bruiklenen van verschillende (inter)nationale musea en instellingen, waarvoor wij hen zeer dankbaar zijn.

Het doet ons verder plezier dat we een bijdrage hebben kunnen leveren aan de tentoonstelling *Van Gogh. Repetitions* in The Philips Collection, Washington en later in het Cleveland Museum

of Art in Cleveland. We leenden hen zes werken uit, waaronder onze publiekslieveling *Portret van Camille Roulin*.

Ook voor de landschapstentoonstelling *Verso Monet. Storia del paesaggio dal Seicento al Novecento* in het Palazzo della Gran Guardia, die doorreisde naar de Basilica Palladia in Vicenza, leenden we twee schilderijen uit van Van Gogh, de *Olijfgaard en Kreupelhout*.

Het Rijksmuseum heeft *Boerderij* en *Portret van Leonie RoseCharbuy-Davy* van Vincent van Gogh in langdurig bruikleen gekregen.

Op de tentoonstelling *Het verhaal van Brabant* kon het Noordbrabants Museum vier werken van Van Gogh uit onze collectie laten zien.

Heel bijzonder was de uitwisseling met The National Gallery, die net als wij een versie van Van Goghs *Zonnebloemen* in de collectie heeft. In 2013 konden wij de twee versies enige tijd naast elkaar tonen. In 2014 kon het Londense publiek deze twee schilderijen enkele maanden bijeen zien.

Het Deense Ordrupgaard Museum in Charlottenlund leende negen schilderijen uit onze collectie, waaronder acht van Van Gogh en een van Émile Bernard. Dat was voor de tentoonstelling *Friction of Ideas: Van Gogh, Gauguin, Bernard*.

In de Schirn Kunsthalle in Frankfurt waren ten tijde van de tentoonstelling *Esprit Montmartre. Die Bohème in Paris um 1900* drie kunstwerken uit ons museum te zien.

Aan de tentoonstelling *Van Gogh / Artaud. Le suicidé de la société* in Musée d'Orsay te Parijs droegen we bij met maar liefst 10 werken, waaronder Van Goghs iconische *Zelfportret als Schilder*.

Ook de Fondation Vincent van Gogh in Arles kreeg een belangrijk bruikleen, voor korte en langere termijn, uit de collecties van het Van Gogh Museum en De Mesdag Collectie. De bruikleen telt 23 werken, waaronder *Het gele huis* ('De straat') van Van Gogh.

Op de tentoonstelling *Émile Bernard (1868-1941), la peinture en colère* in Musée de l'Orangerie in Parijs waren zes schilderijen uit onze collectie te zien.

Uit de rijke collectie aardewerk van De Mesdag Collectie werden voor de tentoonstelling *Theo Colenbrander (1841-1930) – Dutch Design avant-la-lettre* werden maar liefst 17 stukken van deze kunstenaar uitgeleend.

Universiteiten en onderzoeksinstituten

Ook wordt samengewerkt met nationale en internationale onderzoeksinstituten en universiteiten, als de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit, The Tilburg Institute for Creative Computing, Cornell University en Duke University.

Kunst maakt de mens

Een heel nieuw programma dat in 2014 van start ging is bovendien *Kunst maakt de mens: Ouderen ontmoeten Van Gogh*. De opzet van dit programma is om naar kwetsbare ouderen toe te gaan en ze uit te nodigen actief deel te nemen aan de beleving van kunst. Ons initiatief had niet tot stand kunnen komen zonder de bijzondere samenwerking met zorgorganisatie Cordaan, Vereniging De Zonnebloem, Viatore en Stichting Vier het Leven. Vanaf het tweede jaar sluit ook het Kröller-Müller Museum zich hierbij aan. Het programma wordt gesteund door de ouderenfondsen RCOAK en Sluylterman van Loo.

Jonge kunstenaars

Daarnaast wordt actief contact gezocht met jonge kunstenaars om ze een platform te bieden voor hun kunst.

Van Gogh-jaar

Ten slotte werken we samen met verschillende partners aan de organisatie van het Van Gogh-jaar, naar aanleiding van de 125ste sterfdag van Vincent van Gogh.

Ondernemerschap

Van Gogh Experience

Ook dit jaar hebben we verder invulling kunnen geven aan het cultureel ondernemerschap. Er zijn concrete plannen voor de Van Gogh Experience (werktitel) en inmiddels zijn er gesprekken met partijen die de experience willen afnemen.

Van Gogh Museum Enterprises

Daarnaast verheugen we ons over de vruchten die de retailactiviteiten van Van Gogh Museum Enterprises afwerpen, mede dankzij een strategische heroriëntatie. Onze exclusieve collectie Relievo's hebben we dit jaar kunnen uitbreiden. Er zijn nu negen van deze hoogwaardige 3D-reproducties beschikbaar. Op de Relievo's, die in samenwerking met Fuji-film zijn ontstaan, is het reliëf van iedere verfstreek van Van Gogh precies zo te zien als in het origineel.

Van Gogh Consultancy

We hebben besloten de pilot voor Van Gogh Consultancy met een jaar te verlengen. Het eerste jaar van consultancy heeft ons vele interessante openingen geboden. Het tweede jaar zullen we het businessplan verder gaan concretiseren.

Partners, sponsors en andere beneficiënten

In ons online jaarverslag kunt u meer lezen over bovengenoemde en alle andere activiteiten die we ondernamen in 2014. Zonder de vitale steun van onze partners, sponsors en overige betrokkenen hadden we deze activiteiten niet op deze manier en in deze omvang kunnen ontplooiën.

Dankzij de Vincent van Gogh Stichting kan het Museum sinds 1974 een breed (internationaal) publiek inspireren en verrijken met het leven en werk van Vincent van Gogh en zijn tijdgenoten. De Vincent van Gogh Stichting is niet alleen daarin onze belangrijkste partner, maar zegde in 2014 bovendien toe het nieuwe entreegebouw te willen ondersteunen met een genereuze bijdrage. Bovendien ondersteunt de Stichting onderzoek naar de prentencollectie van het museum.

De BankGiro Loterij ondersteunt het museum jaarlijks met een ruime bijdrage voor aankopen. Daarnaast ondersteunde BankGiro Loterij het museum ook in 2015 met een genereuze bijdrage voor de bouw van het nieuwe entreegebouw. En het afgelopen jaar ontving het museum ook een aantal bijdragen uit zogenoemd geormerkt werven. Deelnemers van de BankGiro Loterij konden daarmee aangeven dat de opbrengst van hun lot naar het Van Gogh Museum ging. De BankGiro Loterij en het Van Gogh Museum stimuleerden gezamenlijk de lotenverkoop. Deze bijdragen zullen ten goede komen aan het nieuwe entreegebouw.

AkzoNobel was ook in 2014 partner van het restauratieatelier van het Van Gogh Museum en leverde via 'dochter' Sikkens tevens verf voor de inrichting van tentoonstellingen in het museum. Daarnaast heeft Akzo Nobel een verflijn gelanceerd, geïnspireerd door iconische werken van Vincent van Gogh.

Canon Europe ondersteunt het Van Gogh Museum bij het op innovatieve manier onder de aandacht brengen van projecten.

Researchers van Partner in Science Shell Nederland leveren in de laboratoria van het concern een waardevolle bijdrage aan onderzoek van het Van Gogh Museum. De resultaten hiervan leidden in het verleden tot diverse wetenschappelijke publicaties en droegen bij aan tentoonstellingen.

Dankzij Fonds Sluyterman van Loo en RCOAK werd ons ouderenproject *Kunst maakt de Mens* in 2014 gelanceerd. Met de ondersteuning van de fondsen kunnen we de komende drie jaar workshops voor ouderen aanbieden op locatie.

Stichting Lieve droeg bij aan het onderzoek van *Veld met Irissen* van Vincent van Gogh, en de daarop volgende restauratie. Daarnaast ontvingen we een anonieme schenking van 30.000 euro voor de restauratie van dit schilderij.

Het Oogfonds en de Landelijke Stichting Blinden en Slechtzienenden maken *Van Gogh op Gevoel* mogelijk, waarmee we in het museum workshops kunnen aanbieden voor blinden en slechtzienenden.

Van een anonieme schenker ontvingen we middels een fonds op naam een financiële bijdrage voor educatieve programma's, projecten en middelen. Dankzij deze bijdrage kunnen we het project *Van Gogh gaat naar school* gaan realiseren.

Met bijdragen van Nuon zijn evenementen voor relaties van Nuon georganiseerd.

Het is voor ons museum van onschatbare waarde dat wij een steeds breder netwerk van donateurs tot onze supporters mogen rekenen. Wij danken allereerst de leden van The Yellow House voor hun royale financiële steun en waardevolle adviezen.

De Patrons van de Van Gogh Global Circle helpen daarnaast het museum om het museum toegankelijk te houden voor onze bezoekers, zowel in fysieke als educatieve zin. Hetzelfde geldt in onverminderde mate voor The Sunflower Collective, die het afgelopen jaar werd opgericht en een groeiend netwerk van Supporting Friends vormt. Wij zijn hen daarvoor bijzonder erkentelijk.

Tot slot willen we de leden van de Raad van Toezicht, de leden van de Raad van Advies en de medewerkers van het Van Gogh Museum en De Mesdag Collectie heel hartelijk bedanken. De steun en het vertrouwen van onze Raad van Toezicht en onze Raad van Advies waren van grote betekenis. Onze medewerkers hebben zich ook in 2014 weer met grote betrokkenheid, kennis van zaken en energie voor het museum ingezet. Daarvoor willen we graag onze grote dank uitspreken aan de hele staf.

We wensen u veel plezier bij het lezen van ons online jaarverslag 2014.

Axel Rüger
Algemeen Directeur

Adriaan Dönszelmann
Zakelijk Directeur

Partners en sponsoren

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is subsidiënt van het Van Gogh Museum.

Wij zijn tevens veel dank verschuldigd aan onze vaste partners:

Vincent van Gogh Stichting

De Vincent van Gogh Stichting zegde een bijdrage toe voor onderzoek naar de prentencollectie *Fin-de-Siècle* van het Van Gogh Museum, en bovendien aan de totstandkoming van een nieuwe, aan deze collectie gewijde website. De collectie bestaat uit circa 1.300 prenten, waarvan een groot deel van kunstenaars van de zogenoemde Nabis-groep. De Vincent van Gogh Stichting is tevens eigenares van de Van Gogh-collectie in het museum.

BankGiro Loterij

Het Van Gogh Museum heeft samen met het Rijksmuseum, het Mauritshuis en het Kröller-Müller Museum genereuze steun ontvangen dankzij de bijdragen van de deelnemers aan de BankGiro Loterij. Dit bedrag is bestemd voor aankopen. In 2014 kocht het museum dankzij financiële steun van de BankGiro Loterij onder meer het schilderij *De Emmaüsgangers* van Maurice Denis en het bronzen beeld *Celle qui fut la belle heaulmière* ('Zij die vroeger de mooie vrouw van de helmenmaker was') van Auguste Rodin.

Daarnaast droeg de BankGiro Loterij zeer genereus bij aan de bouw van het nieuwe entreegebouw van het museum.

Ook ontving het museum een aantal bijdragen uit zogenoemd geormerkt werven. Deelnemers van de BankGiro Loterij konden daarmee aangeven dat de opbrengst van hun lot naar het Van Gogh Museum ging. De BankGiro Loterij en het Van Gogh Museum stimuleerden gezamenlijk de lotenverkoop. Tijdens een pilot van twee weken, gedurende de tentoonstelling *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs* verwelkomden lotenverkopers van de BankGiro Loterij onze Nederlandse bezoekers. In november en december volgden nieuwe acties. Deze bijdragen zullen ten goede komen aan het nieuwe entreegebouw.

AkzoNobel

AkzoNobel was ook in 2014 partner van het restauratieatelier van het Van Gogh Museum en leverde via 'dochter' Sikkens tevens verf voor de inrichting van tentoonstellingen in het museum. Daarnaast heeft AkzoNobel een verflijn gelanceerd, geïnspireerd door iconische werken van Vincent van Gogh.

Canon Europe

Canon Europe ondersteunt het Van Gogh Museum bij het op innovatieve manier onder de aandacht brengen van projecten.

De volgende sponsoren willen wij bedanken voor hun steun aan:

Nieuw entreegebouw Van Gogh Museum

BankGiro Loterij

Vincent van Gogh Stichting

Ministerie van OCW

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel Zuid van de Gemeente Amsterdam

Yanmar

Stichting C. van Zadelhoff Fonds

Elise Mathilde Fonds

en andere bedrijven en particulieren

die de bouw van het nieuwe entreegebouw van het Van Gogh Museum ondersteunen. Deze fraaie glazen nieuwe ingang van het museum zal in 2015 worden geopend.

Nieuwe presentatie vaste collectie

Het VSB Fonds zijn wij grote dank verschuldigd voor de bijdrage aan de nieuwe presentatie van de vaste collectie van het Van Gogh Museum.

Onderzoek

Researchers van partner in science *Shell Nederland* leveren in de laboratoria van het concern een waardevolle bijdrage aan onderzoek van het Van Gogh Museum. De resultaten hiervan leidden in het verleden tot diverse wetenschappelijke publicaties en droegen bij aan tentoonstellingen.

Ouderenproject *Kunst maakt de mens*

Dankzij *Fonds Sluyster van Loo* en *RCOAK* werd het ouderenproject *Kunst maakt de Mens* in 2014 gelanceerd. Met de ondersteuning van de fondsen kunnen wij de komende drie jaar workshops op locatie voor ouderen aanbieden.

Restauratie *Veld met Irissen, 1888*

Stichting *Lieve* droeg bij aan het onderzoek en de daarop volgende restauratie van *Veld met Irissen*, van Vincent van Gogh. Daarnaast ontving het museum een *anonieme schenking* van 30.000 euro voor de restauratie van dit schilderij.

Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs

De tentoonstelling *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs* werd ondersteund door het Zwitserse fonds *Pro Helvetia*.

Van Gogh op Gevoel

Het *Oogfonds* en de *Landelijke Stichting Blinden en Slechtzienden* maken *Van Gogh op Gevoel* mogelijk, waarmee we in het museum workshops kunnen aanbieden voor blinden en slechtzienden.

De Kunst van het Tentoonstellen

Fonds 1818 droeg in 2014 bij aan *De Kunst van Tentoonstellen*, zodat de totstandkoming van de eindexpositie in de Mesdag Collectie Den Haag kon worden gerealiseerd.

Turing Museumpleinbus

De Turing Museumpleinbus werd mogelijk gemaakt dankzij de Turing Foundation. Deze schoolbus brengt kinderen uit de wijde omtrek van Amsterdam naar het Museumplein voor een bezoek aan het Van Gogh Museum, het Rijksmuseum of Stedelijk Museum Amsterdam.

Vertaling publicatie brievenselectie van Van Gogh

De heer Shigeru Myojin deed een schenking die ten goede kwam aan de uitgave van de Japanse vertaling van *De kunst van het woord. Zijn mooiste brieven*, een selectie uit de correspondentie van Vincent van Gogh.

Van Gogh gaat naar school

Van een anonieme schenker ontvingen wij middels een fonds op naam een financiële bijdrage voor educatieve programma's, projecten en middelen. Dankzij deze bijdrage kunnen wij het project *Van Gogh gaat naar school* realiseren.

Familiewanden

Het Rik van Koetsveld-fonds maakte de totstandkoming van de familiewanden in de presentatie van de vaste collectie mogelijk.

Evenementen

Met bijdragen van Nuon zijn evenementen voor relaties van Nuon georganiseerd. Tevens nam de energieleverancier een commercial op in het museum.

The Yellow House

De benefactors van The Yellow House maken aankopen van het museum mogelijk. Wij zijn grote dank verschuldigd aan:

H.A. van Beuningen

Charlotte en Joop van Caldenborgh

Mw. M.I. Cordia-van der Laan

J.A. Fentener van Vlissingen

B.P. Haboltd

A. Howard

D.N. Kowitz

E.A. Nijkerk

Mw. N. Röttger

Mw. E. Wessels-van Houdt

Mw. P.B. Ziel

Anoniem

Anoniem

PARTNERS EN SPONSOREN[Van Gogh Museum Global Circle](#)

De Patrons van de Van Gogh Museum Global Circle dragen bij aan het toegankelijk maken van het museum, zowel in fysieke zin als door educatieve presentaties, bijvoorbeeld in de nieuwe presentatie van de vaste collectie. Wij willen hiervoor bedanken:

AkzoNobel

Aon

Asahi Shimbun

Canon Europe N.V.

Corporate Facility Partners

Amsterdam Diamonds

Dai Nippon Printing Co.

Hokkaido Shimbun Press

ICBC

Kikkoman Foods Europe B.V.

Linklaters LLP

Mizuho Bank Nederland NV

NTV Europe B.V.

Nuon

Shimano Europe B.V.

Sompo Japan

Takiya Co., Ltd

Tokyo Shimbun / Chunichi Shimbun

Verhaaf Party Catering B.V.

Yakult Europe B.V.

Yanmar Europe B.V.

[The Sunflower Collective](#)

Ook de Supporting Friends van The Sunflower Collective maken verdere toegankelijkheid van het Van Gogh Museum mogelijk.

Wij willen hartelijk bedanken:

A. Bleeker

Christie's Amsterdam

M. Cloyd

C.M. Davis

M. Garcia

K. Harmsen

H.E. Baron van Ittersum

F. van Koetsveld

Mw. E. Nordmann

M. Quintus van Ogtrop

D. Orentreich

Mw. C. Paauwe

L. de Sévaux

Mw. J.C.B. Straatman

De heer en mevrouw Veerkamp

Mw. E. de Vreede

B.E.M. Wientjes

G.J. Wijers

Bezoekcijfers

Totaal aantal bezoeken 2014

Van Gogh Museum	1.608.849
De Mesdag Collectie	8.076
Bibliotheek en Documentatie	371

De bezoekers

Met een top aantal bezoekers, een spectaculair vormgegeven nieuwe inrichting en een snel groeiende online fanbase sluit het Van Gogh Museum het jaar 2014 uitstekend af.

Dit jaar bezochten nog meer bezoekers, te weten 1,6 miljoen, het Van Gogh Museum. En dat ondanks het feit dat de Kurokawavleugel niet toegankelijk voor bezoekers was in verband met de bouw van het nieuwe glazen entreegebouw aan het Museumplein. Vergeleken met 2013 is dit een stijging van 11%. De vaste collectie van het museum kan altijd op groot enthousiasme van alle bezoekers rekenen, zeker sinds de prachtige nieuwe inrichting van het museum dit jaar. Daarnaast was er veel belangstelling voor de tentoonstelling *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs*, de fototentoonstelling *Emmy Andriess* en voor de succesvolle Vrijdagavonden.

De meeste bezoekers zijn afkomstig uit Nederland (17%), Italië (12%), Frankrijk (10%), VS (10%) en Groot-Brittannië (8%).

Meer bezoekers, minder drukte

Ondanks de vele bezoekers wordt het museum als minder druk ervaren. Door de online verkoop van tickets met een starttijd (12% van de gehele kaartverkoop) kan het museum door een betere spreiding meer bezoekers aan.

Ook de verruimde openingstijden, met name de extra avondopenstelling op vrijdag en zaterdag zorgden voor meer spreiding: naast de reguliere Vrijdagavond, was in de maanden juli en augustus ook op zaterdag het museum geopend tot 21 uur; deze relatief 'rustige' zaterdagavond trok vooral veel Nederlandse bezoekers. De Vrijdagavonden met de speciale randprogrammering zijn ongekend populair (gemiddeld 1.000 tot 1.500 bezoekers per avond).

Online topositie

In 2014 werd de vernieuwde website van het museum gelanceerd, die direct de webdesign-award Developer award en *Honorable mention* van awwards.com won. Bezoekers van de vernieuwde website kunnen de volledige collectie ontdekken aan de hand van hoogwaardige afbeeldingen, die full screen te bekijken zijn. Centraal op de website staan de kleurrijke verhalen over Vincent van Gogh en de museumcollectie, die op verschillende manieren worden ontrafeld. De website is in 2014 ruim 2,7 miljoen maal bezocht.

Social media

Ook het online netwerk van het Van Gogh Museum groeide exponentieel: de fanbase op Facebook steeg van 200.000 naar een half miljoen, op Twitter van 75.000 naar 100.000 en maar liefst meer dan 4 miljoen Van Gogh fans volgen het museum via Google+. Daarmee heeft het museum in Nederland een online topositie en met Google+ zelfs ook wereldwijd een nummer 1 positie onder musea.

Museumplein

Het Museumplein - met het heropende Rijksmuseum, de nieuwe vleugel van het Stedelijk Museum, de programmering van het Concertgebouw, het Koninklijk Concertgebouworkest en de nieuwe inrichting van het Van Gogh Museum - oefent een overall aantrekkingskracht uit en zorgt ook in 2014 voor een enorme toeloop.

Gezamenlijk genereerden de culturele instellingen aan het Museumplein dit jaar 5,7 miljoen bezoeken.

Bezoek aan Amsterdam - en daarbinnen ook museumbezoek - is toegenomen. De Toeristische Barometer van Amsterdam Marketing laat zien dat t/m oktober 2014 sprake is van 4% stijging van bezoekers aan Amsterdamse musea. Maar het Van Gogh Museum laat zien dat het sterker heeft gepresteerd dan zijn omgeving. De gerealiseerde groei van +11% ligt namelijk fors hoger dan de gemiddelde bezoekersgroei van Amsterdamse musea in dezelfde periode (+3%), de attracties (+4%) en Schiphol (+7%). De groei loopt gelijk aan de stijging van hotelovernachtingen in 2014 (ook +11%).

Spreiding van het aantal bezoekers door online kaartverkoop

Steeds meer bezoekers kiezen ervoor om vooraf online een entreekaart voor het Van Gogh Museum te kopen. Online tickets zijn gekoppeld aan een specifieke starttijd, waarbij de bezoeker gestimuleerd wordt om uit te wijken naar de dalmomenten van de week of dag. Vooraf boeken zorgt er ook voor dat de rijen minder lang zijn.

Redenen van gestegen bezoekersaantallen

Er zijn meerdere redenen aan te wijzen voor de stijging van het aantal bezoekers in 2014. Een daarvan is het inzetten van verruimde openingstijden. In het hoogseizoen (1 maart t/m 31 augustus) was het museum open van 9-18 uur. In juli en augustus was het museum bovendien ook op zaterdag tot 21 uur geopend. Dat betekende een groei van 30% in de bezoekersbezetting om 9 uur 's ochtends en een vlakke bezetting van 10 tot 15 uur. Dit is gerealiseerd door invoering van de tijdsblokken én de bijsturing in 2014 naar *entry*-tijden van 1 uur in plaats van 2 uur, waardoor de golfbeweging in bezoekersaantallen is verdwenen. Hier profiteerde het museum het meest van in de hoogseizoensmaanden, als het aanbod van de markt het grootst is. Dat de stad Amsterdam in 2014 verder is gegroeid als toeristische bestemming is ook terug te zien in het aantal bezoekers van het Van Gogh Museum. De groei kwam vooral uit de belangrijkste herkomstlanden voor het museum: Italië, de Verenigde Staten, Frankrijk, Groot-Brittannië, Duitsland, Spanje en Brazilië. Een andere reden voor de stijging van het aantal bezoekers is de optimalisatie van de capaciteit. Dat is deels gerealiseerd door de al genoemde online kaartverkoop en andere voorverkooppunten en de aandacht die er online gegeven is aan de verruimde openingstijden. Ook zijn er verschillende aanpassingen bij de entree doorgevoerd, die de doorstroom hebben verbeterd. Op 1 maart 2014 zijn de zogenoemde 'yellow lane' en 'blue lane' geïntroduceerd, ter vervanging van de 'fastlane' en de 'direct access'. Alleen voor reserveringen (online of groepen) en houders van een ICOM-kaart of Van Gogh Museum-jaarkaart wordt nog directe toegang geboden. Voor de Museumkaart is dat sinds 1 maart 2014 niet meer het geval.

Ten slotte zijn er enkele technische ingrepen doorgevoerd aan het verkoopsysteem en het garderobesysteem die de handelingsnelheid van de medewerkers heeft verhoogd.

De Mesdag Collectie Den Haag

Het bezoekersaantal van De Mesdag Collectie Den Haag, 8.076, viel bij afwezigheid van tentoonstellingen in 2014 niet tegen. In april 2014 werd De Mesdag Collectie door de gemeente Den Haag aangewezen als officiële trouwlocatie (Huis der Gemeente) en sindsdien is een aantal huwelijken in het voormalige woonhuis van de Mesdags gesloten.

Statistieken online bezoekers / communities Van Gogh Museum

Website

<i>Jaar</i>	<i>Aantal bezoeken</i>	<i>Herhaalbezoeken</i>	<i>Unieke bezoekers</i>
2013	2.418.887	614.722	1.827.646
2014	2.752.300	707.066	2.049.408

Online shop

2013*	1.121.722	114.722	89.960
2014	135.844	25.935	110.821

*Metingen zijn gestart op 19 februari 2013.

Online tickets

2013	565.462	150.290	120.498
2014	174.807 NL 489.070 EN	33.900 NL 130.669 EN	141.837 NL 358.759 EN

Statistieken Social media

	<i>Aantal fans/followers op 31.12.2013</i>	<i>Aantal fans/followers op 31.12.2014</i>	<i>Communitygroei 2014 in absolute aantallen</i>	<i>Communitygroei 2014 in procenten</i>
Facebook	213.216	546.060	332.844	156
Twitter	76.679	102.581	25.902	34
Google+	3867.086	4.052.902	185.816	5
YouTube	1.425	1.951	526	37
Pinterest	3.894	5.704	1.810	46
Instagram	984	5.500	4.516	459

De Mesdag Collectie Den Haag

Statistieken Museumbezoek De Mesdag Collectie

<i>Omschrijving</i>	<i>Aantallen bezoekers</i>
Bezoekers 2014	8.076

Statistieken online bezoekers / communities De Mesdag Collectie Den Haag

Website

<i>Jaar</i>	<i>Aantal bezoeken</i>	<i>Herhaalbezoeken</i>	<i>Unieke bezoekers</i>
2013	40.261	9.298	31.587
2014	34.498	7.572	27.579

Statistieken Social media

	<i>Aantal fans/followers in absolute aantallen</i>	<i>Communitygroei in absolute groei</i>	<i>Communitygroei in procenten</i>
Facebook			
Status 31-12-2013	498	301	153
Status 31-12-2014	729	231	46
Twitter			
Status 31-12-2013	711	254	56
Status 31-12-2014	836	125	18

**VAN GOGH MUSEUM
TE AMSTERDAM**

Rapport inzake jaarstukken 2014

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1 Bestuursverslag over 2014	3
2 Verslag Raad van Toezicht	17

JAARREKENING

1 Geconsolideerde balans per 31 december 2014	21
2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2014	22
2.1 Kasstroom	23
3 Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	24
4 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2014	28
5 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2014	38
6 Enkelvoudige balans per 31 december 2014	44
7 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014	45
8 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2014	46
9 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014	56

BIJLAGEN

1 Categoriele Winst- en Verliesrekening 2014	61
2 Enkelvoudige balans Van Gogh Museum Enterprises BV	64
3 Enkelvoudige staat van baten en lasten Van Gogh Museum Enterprises BV	65
4 Enkelvoudige balans Van Gogh Museum Enterprises BV II	66
5 Enkelvoudige staat van baten en lasten Van Gogh Museum Enterprises BV II	67
6 Enkelvoudige balans PP10 B.V.	68
7 Enkelvoudige staat van baten en lasten PP10 BV	69
8 Geconsolideerde W&V 2014 VGM inclusief begroting 2014	70

Bestuursverslag

Financieel

Het geconsolideerde exploitatieresultaat van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) over 2014 is uitgekomen op € 6,4 miljoen positief. Financieel was 2014 een bijzonder goed jaar. De opbrengsten lieten een duidelijke stijging zien als gevolg van de toegenomen aantal bezoekers. Daarnaast heeft het sturen op kostenbeheersing zijn vruchten afgeworpen. In 2014 is kritisch gekeken naar de omvang van de organisatie en is het personeelsbestand met 16 fte verlaagd. Verder zijn de kosten van verschillende contracten omlaag gebracht. Daarnaast waren de lagere huren van het Rijks Vastgoed Bedrijf een belangrijke oorzaak van het goede resultaat. De solvabiliteit komt uit op 39% en betreft de verhouding tussen het eigen en het vreemde vermogen.

Nieuwe Entree

De bouw van de Nieuwe Entree is in volle gang en halverwege 2015 wordt de oplevering verwacht. De feitelijke opening zal plaatsvinden in september 2015. De Nieuwe Entree biedt veel voordelen. Zo sluit het Van Gogh Museum optimaal aan bij de andere twee musea aan het Museumplein, want zowel het Stedelijk Museum als het Rijksmuseum hebben hun ingang verplaatst naar het Museumplein. Door het nieuwe servicegebied worden het Rietveldgebouw en de Kurokawavleugel beter ontsloten. Hierdoor verbetert de bezoekersstroom en biedt meer ruimte voor een goede ontvangst en service aan bezoekers, waardoor het museum beter uitgerust is voor een groeiend aantal bezoekers in de toekomst. De prachtige ruimte is bovendien zeer geschikt voor het organiseren van bijeenkomsten en ontvangsten voor sponsors, donateurs en andere belanghebbenden. In het algemeen gaat de nieuwe entree leiden tot een betere exploitatie van het gehele museumgebouw en zal dit leiden tot een positief effect op de resultaten.

Strategie

Het VGM heeft een nieuw Strategisch Plan geformuleerd voor de periode 2014-2017. Dit plan geeft in hoofdlijnen de richting aan die het museum wil inslaan en biedt voor de komende vier jaar een leidraad voor het beleid en de activiteiten van het museum. In dit plan is een onderscheid aangebracht tussen de Kernopdracht van het museum en de Strategische Pijlers. Voor beide zijn operationele doelstellingen geformuleerd.

De Kernopdracht betreft de taken die continu moeten worden uitgevoerd, en is geborgd in de drie sectoren waaruit de organisatie bestaat: Museale Zaken, Publiekszaken en Bedrijfsvoering. Daarnaast ziet het VGM het als Kernopdracht om te blijven samenwerken met verschillende partijen en waar mogelijk en zinnig bestaande samenwerking te intensiveren en uit te breiden. De Strategische Pijlers bestaan uit Toegankelijkheid, Bereik en Inkomsten.

Doelen voor Toegankelijkheid hebben betrekking op het museumgebouw en de collectie. Voorbeelden zijn onder andere de oplevering van de Nieuwe Entree en het realiseren van nieuwe kantoorhuisvesting. Aan beide projecten wordt op dit moment hard gewerkt. Daarnaast wordt er druk gewerkt aan het digitaal ontsluiten van de gehele collectie en heeft de nieuwe inrichting van de vaste collectie plaatsgevonden.

De doelen die we willen realiseren bij de strategische pijler Bereik hebben betrekking op het digitale domein, de webstrategie, sociale media, dialoog met het publiek, emotionele content en kennisoverdracht. Afgelopen jaar is een belangrijke stap gezet met de vernieuwde website. Op het gebied van social media blijft er een toename plaatsvinden van volgers, geïnteresseerden en bezoekers van de website.

De laatste strategische pijler is Inkomsten en heeft doelstellingen met betrekking de verschillende inkomstenbronnen, het eigen vermogen, VGM Consultancy, PP10, nieuwe producten, Van Gogh Experience en Fondsenwerving. Door het positieve resultaat is de gewenste verdeling van inkomstenbronnen bijna bereikt en groeit het eigen vermogen weer. Voor VGM Consultancy wordt de pilot met een jaar verlengd. Bij de winkels wordt het hele assortiment grotendeels vervangen door nieuwe producten. Het ontwikkelen van de Van Gogh experience is in volle gang en de bedoeling is om in 2016 de eerste twee experiences op te leveren en in de markt te zetten. Fondsewerving heeft een succesvol jaar achter de rug met een toename van het aantal leden van verschillende netwerkgroepen.

Prestatie eisen

Hieronder worden de jaarlijkse prestatie-eisen uit de beschikking 2013-2016 van OCW vergeleken met de realisatie in 2014.

	Beschikking	Realisatie	Verschil
Aantal bezoeken totaal	1.494.700	1.608.843	114.143
Aantal bezoekende scholieren totaal	41.000	43.914	2.914
Gemiddeld aantal openingsuren per week	60	60	0

Aanvullende prestatie eisen

	2013	2014
Totaal aantal bezoeken per jaar	1.448.997	1.608.843
<i>waarvan betalend</i>	<i>1.301.260</i>	<i>1.452.321</i>
<i>waarvan aantal scholieren primair onderwijs</i>	<i>9.160</i>	<i>9.600</i>
<i>waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs</i>	<i>27.027</i>	<i>34.314</i>
Registratiegraad	99%	99%
Collectieplan up to date	ja	ja
Veiligheidsplan up to date	ja	ja

Registratiegraad

In 2014 was 99% van alle objecten geregistreerd. Daarbij zijn per object het inventarisnummer, de standplaats en de juridische status vastgelegd.

Collectieplan

In juli 2014 heeft de Erfgoedinspectie een inspectie uitgevoerd naar het beheer van de rijkscollectie door het Van Gogh Museum. De algemene conclusie was dat het museum haar beheertaken naar behoren heeft uitgevoerd. Aanbevelingen zijn gedaan met betrekking tot het collectiebeheersplan en collectiemanagement.

Veiligheidsplan

Het VGM heeft een integraal veiligheidsplan ontwikkeld. Het beleid is uitgewerkt in organisatorische, bouwkundige en elektrotechnische maatregelen die zorgen dat onveilige situaties tot het minimum worden beperkt. Het integrale veiligheidsplan draagt er tevens toe bij dat het VGM zijn kernactiviteiten permanent kan uitvoeren. Een calamiteitenplan is onderdeel van het veiligheidsplan.

Bruiklenen

Er zijn 108 objecten in bruikleen ontvangen en 149 objecten in bruikleen gegeven.

Bestemmingsfonds OCW

Het bestemmingsfonds huur OCW wordt conform de instructie van OCW gebruikt voor het verschil tussen de definitieve huur van 2014 en de door de Rijks Vastgoed Bedrijf in rekening gebrachte huur van 2013. In het Bestemmingsfonds is € 1,5 mln gereserveerd. Verder dient er in het bestemmingsfonds OCW een bedrag gereserveerd te worden dat gelijk is aan de verhouding totale subsidies/totale baten vermenigvuldigd met het resultaat.

Kantoorhuisvesting

In 2016 is de verwachting dat het kantoorpand aan de Gabriel Metsustraat 8 zal worden betrokken. In 2015 zal het pand grondig worden gerenoveerd en klaar gemaakt worden voor gebruik. Het betreft een pand dat eigendom is van het Rijks Vastgoed Bedrijf. Door de hoogte van de exploitatiekosten, de afstand naar het museum en de verhouding van het aantal vierkante meters versus bezettingsgraad sluit de huidige kantoorhuisvesting aan de Stadhouderskade 55 en het Museumplein 4 niet langer aan bij de wensen en behoeften van de organisatie.

Samenwerking

Het VGM hecht veel waarde aan het samenwerken met de andere musea op het Museumplein en wil dit verder uitbouwen. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen het VGM, het Rijksmuseum en het Stedelijk museum in PP10 BV, waarbij de beveiliging van de musea wordt uitgevoerd. Het VGM kent een druk bruikleenverkeer en veelvoudige samenwerkingsverbanden op de gebieden van onderzoek en tentoonstellingen met collega musea in binnen- en buitenland. Ook wordt samengewerkt met nationale en internationale onderzoeksinstituten zoals de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit, The Tilburg Institute for Creative Computing, Cornell University en Duke University. Daarnaast wordt actief contact gezocht met jonge kunstenaars om ze een platform te bieden voor hun kunst. Als laatste werkt het VGM met verschillende partners samen om in 2015, naar aanleiding van de 125ste sterfdag van Van Gogh, een Van Gogh jaar te organiseren.

Fondsenwerving

Veel dank gaat uit naar verschillende fondsen, stichtingen, bedrijven en particulieren die hebben bijgedragen aan de verschillende activiteiten van het Van Gogh Museum. Het Van Gogh Museum is in het bijzonder de deelnemers van de BankGiro Loterij zeer erkentelijk voor de jaarlijkse bijdrage aan kunstankopen en het ondersteunen van het nieuwe Entreegebouw. Daarnaast neemt de bijdrage uit geormerkt werven toe; deelnemers van de BankGiro Loterij kunnen hierbij aangeven dat een deel van de opbrengst van hun lot naar het Van Gogh Museum gaat en maken daarmee het nieuwe Entreegebouw mede mogelijk.

Verder ondersteunen het Sluyterman van Loo Fonds en Stichting RCOAK een project, waarbij op locatie verschillende workshops voor ouderen worden georganiseerd. Kinderen worden bediend via de Turing Foundation die mogelijk maakt dat kinderen naar het Museumplein worden vervoerd en workshops in het Van Gogh Museum, Rijksmuseum of Stedelijk Museum volgen. Voor de tentoonstelling Munch : Van Gogh droeg dit fonds eveneens genereus bij.

Daarnaast zegde voor Munch : Van Gogh het Prins Bernhard Cultuurfonds, alsmede Blockbusterfonds een mooie bijdrage toe. Het Gieskes Strijbis Fonds zal de tentoonstelling When I Give, I Give Myself ondersteunen. We zijn deze fondsen dankbaar dat zij tentoonstellingen van het Van Gogh Museum mede mogelijk maken.

Voor het ontwikkelen van de prentenwebsite zijn we verheugd met de bijdrage van de Vincent van Gogh Stichting en Fonds 21 (voorheen SNS Reaal Fonds). Verder zijn we het Mondriaan Fonds en de Vereniging Rembrandt zeer erkentelijk voor hun bijdrage voor de aankoop van een monotypie van Edgar Degas.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Aankopen als deze worden tevens mogelijk gemaakt door onze leden van The Yellow House. De patrons van de Van Gogh Museum Global Circle, alsmede leden van The Sunflower Collective dragen bij aan de toegankelijkheid van het museum, in fysieke zin met een nieuw Entreegebouw, maar ook door educatieve presentaties, bijvoorbeeld in de nieuwe presentatie van onze vaste collectie. Ook willen we graag onze dankbaarheid tonen voor de bedragen die we hebben ontvangen van AkzoNobel voor het restauratie-atelier, alsmede Canon. Speciale dank gaat uit naar Van Lanschot Bankiers voor haar toegezegde bijdrage aan de nieuwe Entree, waaraan daarnaast OC&W, de Vincent van Gogh Stichting, de Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuid van de Gemeente Amsterdam, Yanmar, de Stichting Drs. C. van Zadelhoff Fonds, Elise Mathilde Fonds en andere bedrijven en particulieren hebben bijgedragen. We zijn zeer verheugd met hun genereuze ondersteuning.

Bezoeken website

Conform de verplichting in de beschikking 2013-2016 van OCW is het aantal unieke bezoeken aan de website ten opzichte van de periode 2009-2012 toegenomen. In 2009 waren er 1.255.541 unieke bezoekers en 2014 was dit gegroeid naar 2.049.408.

Verrichte activiteiten Van Gogh Museum

2014 stond vooral in het teken van de start met bouw van de nieuwe entree en de nieuwe inrichting van de vaste collectie. De bouw van de Nieuwe Entree is eind vorig jaar gestart en is in volle gang. Verder was 2014 het jaar van de realisatie van de nieuwe opstelling van de vaste collectie. Het uitdenken van het concept en de uitwerking ervan vond in de jaren ervoor plaats maar de precieze plaatsing van de werken, de vormgeving en het schrijven van de begeleidende teksten gebeurde grotendeels in 2014. De omwisseling van oud naar nieuw gebeurde zonder het museum te sluiten en nam daardoor drie maanden in beslag, een langdurig proces dat heel goed is verlopen. Het resultaat is prachtig en de respons in de pers en van collega's is heel positief.

Verder kon VGM belangrijke aanwinsten aan de collectie toevoegen, waaronder een monotypie van Edgar Degas, een schilderij van Maurice Denis en twee houtsneden van Félix Vallotton. Verder staat 2015 in het teken van de voorbereidingen op de blockbuster tentoonstelling *Munch : Van Gogh*. Deze tentoonstelling is begin 2015 eerst te zien in Oslo en in het najaar in het VGM. Voorbereidingen zijn gestart voor de tentoonstelling 'When I give' waarbij verschillende kunstenaars in het museum een nieuw gemaakt kunstwerk zullen laten zien. Alle kunstwerken zijn gebaseerd op brieven van Van Gogh en worden gepresenteerd in het voorjaar van 2015. Er is een nieuwe arbodienst ingeschakeld en mede als gevolg hiervan is het verzuim fors teruggedrongen naar gemiddeld 3,5%.

Verrichte activiteiten De Mesdag Collectie

In 2014 is De Mesdag Collectie geëvalueerd op basis van de plannen uit 2011. In het afgelopen jaar is ook veel tijd geïnvesteerd in het vergroten en verstevigen van het Haagse netwerk rondom het museum. Samen met de directie van Panorama Mesdag is door De Mesdag Collectie een groots plan voor het Mesdagjaar 2015 opgesteld. In samenwerking en met meerdere Haagse partners staat een groot aantal tentoonstellingen, publicaties en evenementen op stapel. Daarmee wordt de iconische status die H.W. Mesdag bij zijn overlijden in 1915 had voor het voetlicht gebracht.

In april 2014 werd De Mesdag Collectie door de Gemeente Den Haag aangewezen als officiële trouwlocatie (Huis der Gemeente) en sindsdien is een aantal huwelijken in het voormalige woonhuis van de Mesdags gesloten.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Het bezoekersaantal, 6.168 (8.076 inclusief schoolklassen en ontvangsten), viel bij afwezigheid van tentoonstellingen in 2014 niet tegen. Om het kostenniveau te verlagen is DMC in 2014 begonnen personele inzet afhankelijk te maken van de benodigde capaciteit. Daarnaast werd in samenwerking met de afdelingen Gebouw- en Collectiebeheer een begin gemaakt om de klimaatsystemen economischer te laten functioneren.

Samenstelling directie

De heer Axel Rüger, algemeen directeur, benoemd per 1 april 2006.

De heer Adriaan Dönszelmann, zakelijk directeur, benoemd per 1 mei 2013.

WNT

De bruto bezoldiging van de twee topfunctionarissen van VGM is conform de Wet Normering Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Het salaris van de algemeen directeur was over 2014 € 158.919 en van de zakelijk directeur € 138.926. De salarissen zijn inclusief pensioenbijdragen.

Samenstelling Raad van Toezicht

Mevrouw T.A. Maas-de Brouwer, voorzitter, herbenoemd per 25 september 2012.

De heer P. Tieleman, lid, herbenoemd per 5 oktober 2013.

Mevrouw A.J. Kellermann, lid, herbenoemd per 31 mei 2014.

De heer H. van Beuningen, lid, benoemd per 26 november 2012.

De heer G. Tinterow, lid, benoemd per 10 januari 2014.

De heer R.H. Dijkgraaf, lid, benoemd per 31 mei 2010, per einde termijn afgetreden op 31 mei 2014.

Op dit moment wordt er door de Raad van Toezicht gekeken naar de opvolging van de heer R.H. Dijkgraaf.

Code cultural governance

Het VGM onderschrijft de *Code Cultural Governance*. Het museum wordt bestuurd volgens het Raad van Toezicht-model. De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse sturing, de Raad houdt toezicht hierop en heeft daarbij een stimulerende en adviserende rol.

Educatieve activiteiten

Hieronder worden het totaal aantal leerlingen weergegeven en volgt er een toelichting op de verschillende activiteiten.

Vorig jaar ontving het VGM in totaal 43.914 leerlingen, waarvan 19.246 uit Nederland:

- 9.136 leerlingen uit het Nederlandse primair onderwijs (15 meer dan 2013)
- 10.110 leerlingen uit het Nederlandse voortgezet onderwijs (638 minder dan 2013)
- 464 leerlingen uit het buitenlandse primair onderwijs
- 24.204 leerlingen uit het buitenlandse voortgezet onderwijs

Het totaal aantal Nederlandse leerlingen toont een lichte daling van 623 leerlingen t.o.v. 2013. Het aantal buitenlandse leerlingen nam door het uitbreiden van het aanbod sterk toe met 8.350 leerlingen.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Het Van Gogh Museum (VGM) heeft een afwisselend aanbod aan mogelijkheden voor museumbezoek in onderwijsverband. De kern van elke rondleiding staat daarbij vast. Speciaal getrainde museumdocenten passen de rondleiding aan op basis van het niveau en de dynamiek van de groep. Om de kwaliteit van de interactie tijdens rondleidingen te kunnen waarborgen zijn rondleidgroepen in principe niet groter dan 12 leerlingen*. In 2014 werd het aanbod voor het buitenlandse onderwijs vergroot door een aantal rondleidarrangementen ook in het Frans en Duits aan te bieden. Hieronder volgt het aanbod;

- *Rondleiding met Camille*, interactieve rondleiding voor groep 1 / 2 van het primair onderwijs
- *'Famille van Camille'*, theatrale rondleiding voor groep 3 t/m 6 van het primair onderwijs
- *Kijken naar Vincent***, interactieve rondleiding voor groep 3 t/m 8 van het primair onderwijs
- *Een brief aan Vincent*, interactieve rondleiding met daarna een workshop in het museumatelier voor groep 3 t/m 8 van het primair onderwijs.**
- *Jij als rondleider*, rondleiding waarbij leerlingen zelf rondleiden, voor groep 7 / 8 van het primair onderwijs
- *Kijken naar Van Gogh***, interactieve rondleiding voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Jij als rondleider*, rondleiding waarbij leerlingen zelf rondleiden voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Ontvangst**, versnelde entree met korte inleiding voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Ontvangst met opdrachtkaarten***, versnelde entree met korte inleiding en thematische opdrachtkaarten voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Ontvangst met multimediatour*****, versnelde entree met korte inleiding en multimediatour voor alle niveaus van het secundair onderwijs
- *Van Gogh op weg*, project over 'art handling' en kunstvervoer voor het VMBO, gericht op loopbaanontwikkeling.

* M.u.v. *Een brief aan Vincent*, dat werd ontwikkeld binnen een samenwerkingsverband met het Rijksmuseum en Stedelijk Museum.

** Ook beschikbaar in Engels, Frans en Duits.

*** Ook te boeken via de *Museumpleinbus*, het samenwerkingsverband met Rijks- en Stedelijk Museum.

**** Ook beschikbaar in Engels, Frans, Duits, Spaans, Italiaans, Japans, Chinees, Russisch en Portugees.

Het museum biedt divers lesmateriaal aan ter voorbereiding op en verwerking van het museumbezoek. Daarnaast is er lesmateriaal beschikbaar voor scholen die niet in staat zijn het VGM met een groep te bezoeken ('Outreach'). Het merendeel hiervan is gratis te downloaden via de website van het museum. Voor kleutergroepen kan via de online shop een doelgroepgericht lespakket worden besteld, en voor leerlingen uit groep 8 een musicalpakket.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Samenwerking

I.s.m. het Rijksmuseum en Stedelijk Museum biedt het Van Gogh Museum de Museumpleinbus: een vervoersarrangement waarbij leerlingen uit een straal van 60 km rond de ring van Amsterdam met de Museumpleinbus worden opgehaald. Dit vervoer, dat voor scholen vaak een groot struikelblok is vanwege de kosten, is volledig gratis. Scholen betalen enkel voor het onderwijsarrangement in één van de drie Pleinmusea. In 2014 besloten de drie Pleinmusea om dit project als de bijdrage van Turing Foundation in 2015 stopt samen met eigen financiering voort te zetten tot en met minimaal schooljaar 2016/17.

In 2014 startte de UvA samen met het Van Gogh Museum, Stedelijk Museum en Rijksmuseum het vierjarig promotieonderzoek *Rondleiden is een vak*. Uitgangspunt daarbij is het professionaliseren van de kwaliteit van rondleidingen in musea, en het opstellen van beroepsriteria voor rondleiders en museumdocenten.

Capaciteit

Om onderwijs beter te kunnen ontvangen in ons drukke museum hebben we in 2014 in de nieuwe inrichting van de vaste collectie meer ruimte gecreëerd voor rondleidingen en interactie bij topstukken. Ook is de verbouwing gestart van het educatie-atelier, waardoor de faciliteiten en capaciteit voor 'natte' werkvormen en verwerkingsopdrachten voor onder andere onderwijs en andere bijzondere doelgroepen verbeterd worden.

21st Century Skills: Onderzoek Online Outreach

In de 21ste eeuw spelen moderne communicatiemiddelen en ICT een grote rol. Het merendeel van het VGM-onderwijsaanbod dat gericht is op gebruik binnen de school wordt al enige jaren vooral digitaal verspreid. In Q4 2014 onderzocht de afdeling Educatie, ondersteund door de projectleider van de nieuwe Website en de afdeling Fondsenwerving, de behoeften en mogelijkheden voor *Leer Vincent kennen / Get to know Vincent*, een internationaal onderwijsplatform gekoppeld aan de website van het museum. De positieve conclusies uit dit onderzoek leidden tot een aanvraag bij een groot fonds. Indien de aanvraag wordt gehonoreerd, zullen de werkzaamheden tot het realiseren van het onderwijsplatform in 2015 beginnen.

Een ander belangrijk kenmerk van 21st Century Skills: *leren doe je overal en altijd*. Kennis wordt ontdekt, verkend en opgedaan door te kijken, lezen, luisteren en zelf te ervaren, en niet enkel in schoolverband. Om de samenhang tussen het aanbod van 'formeel leren' (in onderwijs) en 'informeel leren' (in familieverband) te versterken, is in 2014 het familieaanbod van het VGM aanzienlijk uitgebreid met o.a. op families gerichte museale presentaties (familiewanden in nieuwe inrichting vaste collectie) en een multimediatour voor families.

Evaluatie en kwaliteitsbewaking

Medewerkers van de afdeling Educatie lopen mee om de verschillende rondleidingen en rondleiders te observeren. Daarbij worden ook leerkrachten en docenten om feedback gevraagd. Anderstalige rondleidingen worden beoordeeld door interne of externe medewerkers die de verschillende talen goed beheersen.

In 2014 startte het Van Gogh Museum met Duo Marketing een groot marktonderzoek onder scholen, om n.a.v. de resultaten het aanbod nog beter op de behoeften van het onderwijs te kunnen afstemmen. Daarnaast werkt de afdeling graag met 'klankborden': leerkrachten en docenten die meedenken bij het ontwikkelen en evalueren van onderwijsprogramma's. Nieuwe programma's worden vooraf getest met proefscholen.

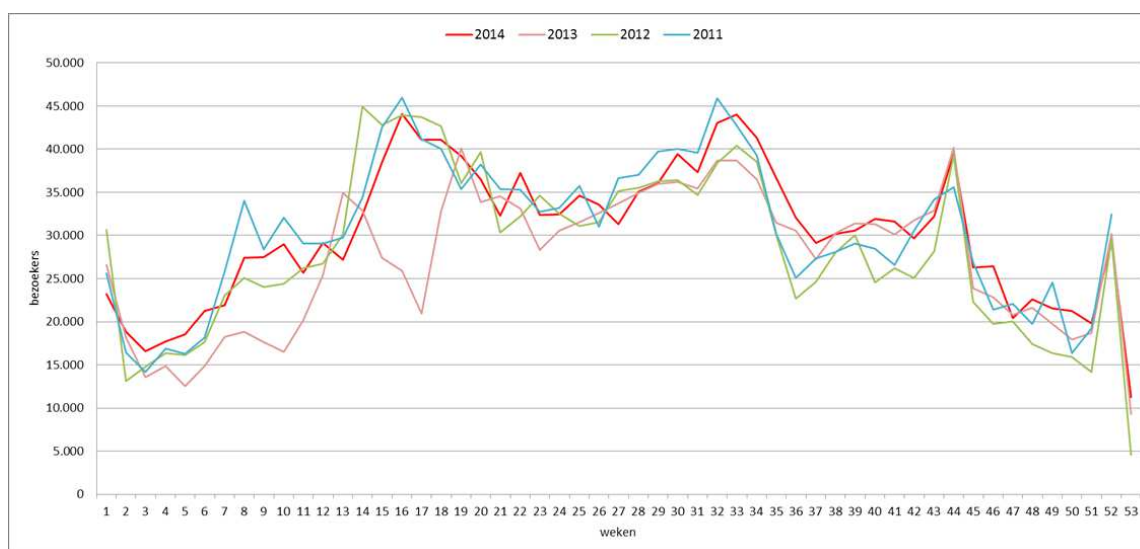
Boeking

Boeking van onderwij rondleidingen worden gemaakt via de website van het Van Gogh Museum. Boeking voor de Museumpleinbus lopen via www.museumpleinbus.nl. Als een school vragen heeft, speciale verzoeken, of behoefte aan persoonlijk contact, dan kan dat via de speciale onderwijslijn: 020-5705246.

Bezoekersaantal 2014

Het aantal bezoeken aan het Van Gogh Museum is in 2014 gegroeid met 11%. Met een gerealiseerd bezoekersaantal van 1.608.849 personen overtreft het Van Gogh Museum zijn eigen groei doelstelling van vier procent voor 2014. Een aantal bijzonderheden:

- Een belangrijke verklaring voor de groei is een betere capaciteitsbenutting op de dag;
 - o +30% groei bezoekersbezetting om 9u 's ochtends.
 - o Een vlakke bezetting van 10-15u. Dit is gerealiseerd door invoering van de tijdsblokken én de bijsturing in 2014 naar *entry*-tijden van 1uur i.p.v. 2 uur.
 - o Hier profiteerden we het meest van in de hoogseizoens maanden, als het aanbod van de markt het grootst is.
 - o Er is nog ruimte om verder te spreiden naar 16u en later.
 - o Spreiden naar andere wekdagen en maanden blijkt iets uitdagender, met name naar de maanden omdat daar de afhankelijkheid van het toeristisch seizoen en eigen tentoonstellingsaanbod een hele grote rol speelt.
- De pieken zijn ietwat afgetopt ten opzichte van 2012 en 2011 met een maximum van 44k bezoekers per week. Bezoekersoverschrijdingen zijn passé.
- In week 22 zien we een kleine piek; de slotweek Vallotton noteerde een 15% surplus.
- De 2013 dip vanwege de terug verhuizing uit de Hermitage (week 17) is in 2014 geheel gecompenseerd.

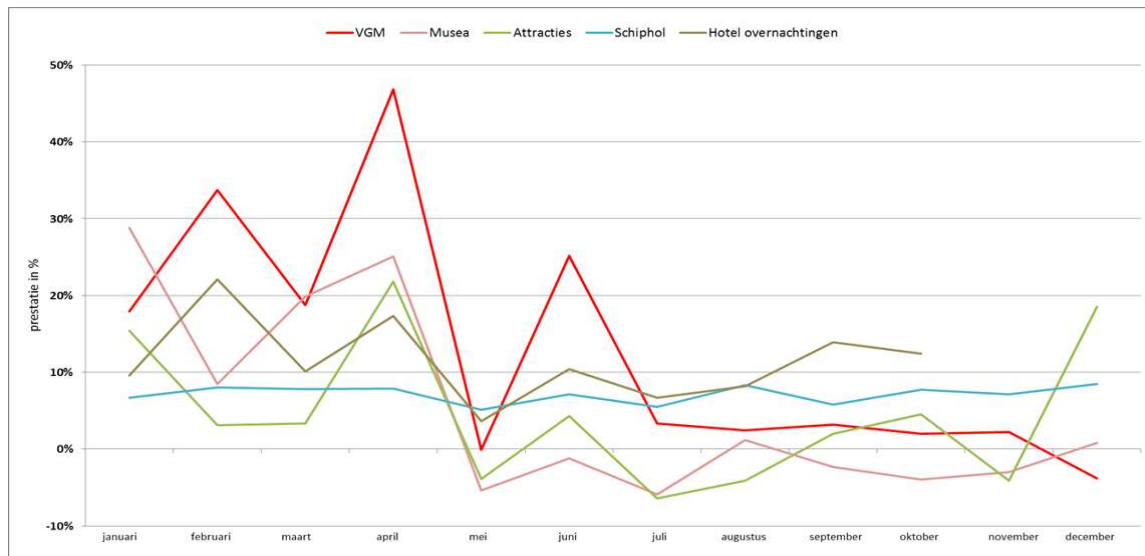
Figuur 1. Bezoekersaantallen 2011 tot en met 2014.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Prestaties VGM in relatie tot de omgeving

Met Amsterdam als toeristische en zakelijke bestemming gaat het ook goed. Op het gebied van attracties, hotelovernachtingen, Schiphol en musea werden positieve cijfers genoteerd. Ook in vergelijking tot de concurrerende steden in Europa zijn de resultaten in Amsterdam gunstig.

Maar het Van Gogh Museum laat zien dat zij sterker heeft gepresteerd dan zijn omgeving. De gerealiseerde groei van 11% ligt namelijk fors hoger dan de gemiddelde bezoekersgroei van Amsterdamse musea in dezelfde periode (+3%), de attracties (+4%) en Schiphol (+7%). De groei loopt gelijk aan de stijging van hotelovernachtingen in 2014 (ook +11%)¹.

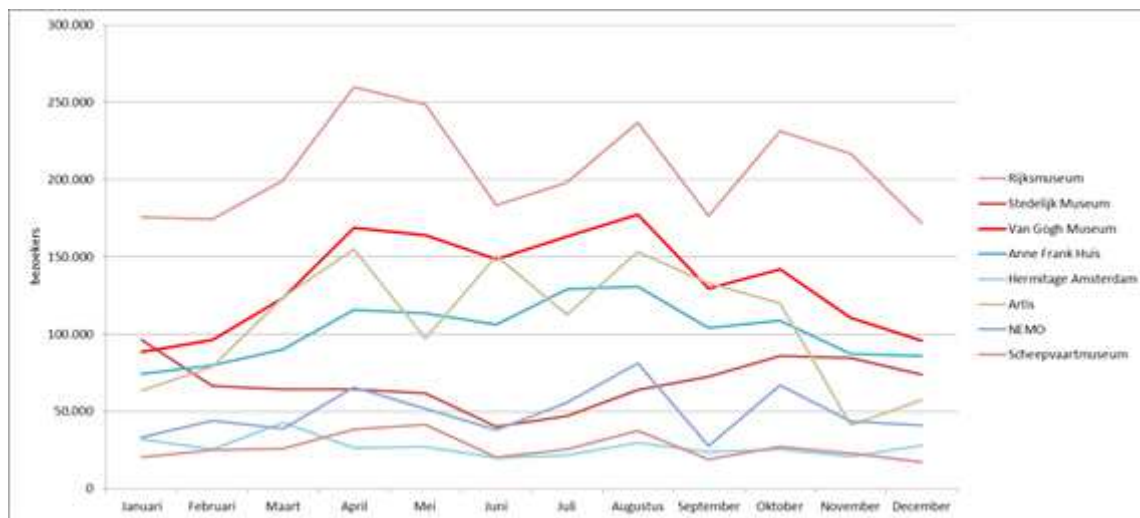

Figuur 2. Prestaties toeristische sector Amsterdam 2014 ten opzichte van 2013.

Benchmark musea

Inzoomend op de grootste Amsterdamse musea attracties ontstaat een bekend beeld van het Rijksmuseum als aanvoerder en het Van Gogh Museum als goede tweede. In deze grafiek zien we opnieuw hoe VGM de seizoen fluctuaties weet op te vangen, naar goed voorbeeld van het Anne Frank Huis, vergeleken met de sterke schommelingen bij met name Artis. Het Rijksmuseum had in 2014 al met al een goed jaar. Het Stedelijk Museum liet een *overall* stijging zien van bezoekersaantallen van +21%, het beste resultaat van het museumplein.

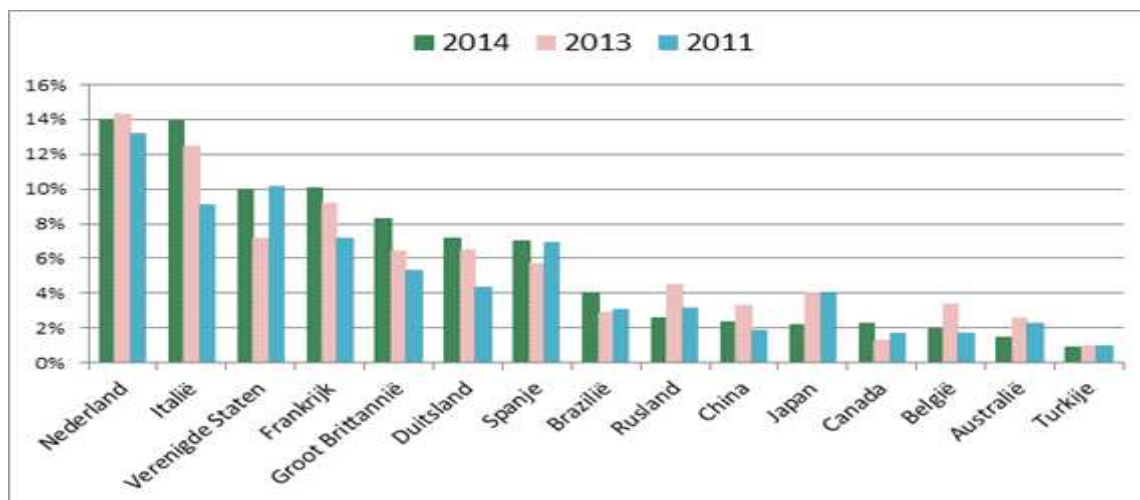
Van Gogh Museum te Amsterdam

Figuur 3. Bezoekersaantallen musea en attracties Amsterdam 2014.

Samenstelling publiek

Als we de samenstelling van de bezoekers bekijken valt op dat het aandeel van de top 7 landen is gegroeid. Italië, Verenigde Staten, Frankrijk, Groot Brittannië, Duitsland, Spanje en Brazilië zijn de belangrijkste herkomstlanden en zij lieten allemaal een groei zien in 2014. Die groei varieert van 10% (Italië, Frankrijk en Duitsland) tot forse groei van bezoekers uit de VS, GB, Spanje en Brazilië (25 tot 40%). Samen met de stabiele thuismarkt - het aandeel Nederlanders bleef 14% in 2014 – vertegenwoordigen deze top 8 landen samen driekwart van het totaal.

Figuur 4. Herkomst bezoekers.

In het Van Gogh Museum zagen we een terugloop van bezoekers uit Rusland, China, Japan, België, Australië. Cijfers uit de hotelwereld in Amsterdam laten bij precies deze herkomstlanden ook een daling zien. Wat verder opvalt als we de VGM cijfers naast die van hotelovernachtingen in Amsterdam leggen is dat in het museum Spanje, Groot-Brittannië en Brazilië harder stijgen. Duitsland relatief wat achter blijft en we een opvallend lager aandeel bezoekers uit België, Australië en Turkije

Publiekswaardering

Publieksonderzoek naar emoties en drijfveren gaf inzicht in de aspecten die bijdragen aan 'inspireren' en 'verrijken'. Tevredenheidsonderzoeken gaven het inzicht dat we op deze twee aspecten achterbleven in prestatie. Maar ook wisten we daaruit dat mensen de rij voor de deur buiten geen bezwaar vinden, maar dat de drukte in het museum hun tevredenheid drukt. Er is een track & trace onderzoek uitgevoerd om de bewegingen van de bezoekers in ons museum te analyseren. De verschillende uitkomsten en inzichten zijn opgenomen in het ontwerp van de Nieuwe Inrichting, zoals:

- Bij binnenkomst in het museum (na de rij, kassa, kaartcontrole, garderobe) bezoekers direct in contact brengen met werk van Van Gogh. Zijn werk is waar de overgrote meerderheid van bezoekers *primair* voor komt. In de oude situatie was werk van Van Gogh pas op de 1^e etage te zien en waren er weinig tot geen aanwijzingen in de centrale hal dat je in het *Van Gogh* Museum was gearriveerd. Verwerkt in de nieuwe inrichting zijn de zelfportretten Van Gogh op begane grond; grote blow up van zijn ogen op de achterwand; je staat direct oog in oog met Van Gogh; de grote briefschetsdetails en aanduidingen op het wanden van het trappenhuis laten je zien dat op elke etage Van Gogh te zien is.
- Van Gogh in de presentatie meer centraal stellen. Van alle kunstwerken in het museum worden de werken van Van Gogh verreweg het meeste bekeken (gedrag), meest gewaardeerd (oordeel) en ze zijn de grootste aanleiding tot bezoek (motivatie). Naast het presenteren van het werk van Van Gogh, ook het verhaal over zijn leven meer aan bod laten komen. In de nieuwe inrichting is verwerkt de tijdlijn en het leven van Van Gogh, een wand met foto's van en informatie over Van Goghs familie, aandacht voor (de mythes rond) zijn dood, het oor-incident etc.
- De meest herkenbare (en geliefde) werken van Van Gogh gebruiken om bezoekers op natuurlijke manier hun weg te laten vinden in het museum. Voorheen bleek de looproute op verschillende plekken in het museum onduidelijk, zoals op de begane grond. In de nieuwe inrichting is verwerkt dat bij binnenkomst trekt de blow up van het zelfportret de bezoekers direct de eerste zaal in. Op de andere etages zijn werken als de *Aardappeleters* en de *Zonnebloemen* in de zo belangrijke zichtlijnen gehangen.
- Anticiperen op drukke en luwe plekken in het museum, zorgen voor meer spreiding door het gebouw, soepelere doorloop en overall voor een verbeterde bezoekerservaring. In de nieuwe inrichting hebben publieksfavorieten meer muuropervlakte gekregen, met een grotere afstand tot andere werken. Zo kunnen er meer mensen tegelijk kijken naar de *Slaapkamer* en de *Zonnebloemen* zonder dat dit tot hinder leidt. De vernieuwde multimediatour is *stand alone* te bedienen, je hebt geen muurnummers meer nodig om informatie op te zoeken. Ook zijn er op luwe plekken informatiepunten opgenomen in de tour, waar bezoekers achtergrondinformatie beluisteren zonder dat ze voor een schilderij hoeven te staan.
- *Peak-end-rule*: een memorabele ervaring is gebaseerd op het hoogtepunt van het bezoek én het einde. In de nieuwe inrichting worden in alle zalen werken van Van Gogh getoond. En het laatste werk van de vaste presentatie is een imposant werk van Francis Bacon, geïnspireerd op Van Gogh.

- Aanpassing van het fotografiebeleid. Uit het tevredenheidsonderzoek kwam naar voren dat een fotografiebeleid zonder beperkingen op steun kon rekenen van de meerderheid maar dat er geen afbreukrisico verbonden was aan inperking ervan. En inperking was noodzakelijk vanwege de zwaarte van de bezwaren die we erover ontvingen van een minderheid. Vorig jaar is er dan ook een verbod op zaal om te fotograferen en zijn er speciale fotografieplekken aangewezen.

Ondernemerschap

Het VGM heeft ook in 2014 verder invulling gegeven aan cultureel ondernemerschap. Er zijn concrete plannen voor een 'Van Gogh Experience' en inmiddels zijn er gesprekken met partijen die de experience willen afnemen. Daarnaast blijven de retailactiviteiten het goed doen. Bij Van Gogh Museum Enterprise heeft er een strategische heroriëntatie plaatsgevonden waarbij de strategie en de structuur onder de loep zijn genomen. De pilot voor Van Gogh Consultancy wordt met een jaar verlengd. Het eerste jaar van consultancy heeft vele interessante leads opgeleverd en het tweede jaar staat in het teken van verdere concretisering van het business plan.

Eigen inkomstenpercentage

De totale baten bestaan voor 82% uit entreegelden, commerciële activiteiten en sponsoring. De subsidies die het museum van de Rijksoverheid ontvangt maken 18% uit van de totale baten. Hiermee voldeed het VGM ruimschoots aan de eis van minimaal 17,5% eigen inkomsten.

Beleggingsbeleid

Het VGM voert een voorzichtig beleggingsbeleid, met een beleggingshorizon langer dan vijf jaar. De doelstelling is vermogensbehoud. De OCW-regeling Beleggen en Belenen is van toepassing en de portefeuille wordt belegd door een vermogensbeheerder. Per 31 december 2014 bedroeg de effectenportefeuille € 3,6 miljoen (79% obligaties en 21% liquiditeiten). Het rendement over 2014 kwam uit op 3,29%.

Rechtspersonen

Stichting Van Gogh Museum heeft een 100% belang in Van Gogh Museum Enterprises B.V. (hierna: VGME I) en Van Gogh Museum Enterprises II B.V. (hierna: VGME II). VGME I is verantwoordelijk voor de commerciële activiteiten en exploiteert onder andere de winkel in het museum. VGME II is in 2011 opgericht vanwege een fiscale herstructurering en bevat de winstgerechtigheid van VGME I.

Talentontwikkeling

Het jaar 2014 heeft een volledige beoordelingscyclus opgeleverd. In de evaluatiegesprekken die rond de zomer zijn gevoerd, is in het gesprek expliciet de mogelijkheid ingebouwd aandacht te besteden aan de (talent)ontwikkeling van de medewerker op korte en lange termijn. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van opleidingswensen en of andere trajecten. Een aantal medewerkers heeft in 2014 al de mogelijkheid gekregen invulling te geven aan de specifieke wens. Talentontwikkeling is een blijvend onderdeel van de beoordelingscyclus. Het opleidingsbudget van 2014 is benut boven de 1% norm, zoals in de cao opgenomen. Het VGM had per ultimo december 187 fte in dienst en VGME 53 fte.

Internationalisering

Voor de internationale activiteiten is er contact met het Dutch Center for International Cultural Cooperation (hierna: DCIC). Een voorbeeld waarvan er overleg is met DCIC is Van Gogh Museum Consultancy, de pilot die het museum heeft gestart om zijn kennis over museummanagement internationaal in de markt te zetten. Het VGM organiseert ook zelf tentoonstellingen in het buitenland en onderhoudt internationaal bruikleenverkeer met diverse musea.

Wetenschappelijke functie

Er is in 2014 weer veel onderzoek verricht in het Van Gogh Museum. Zeven onderzoekers (kunsthistorici en restauratoren) werkten aan het onderzoek voor het laatste deel van de reeks bestandscatalogi van het Van Gogh Museum, die de jaren 1888-1890 behandelt.

Dit zal in 2018 resulteren in een publicatie. Op het gebied van De Mesdag Collectie is in 2014 het onderzoek afgerond naar de diverse rollen die H.W. Mesdag in de kunstwereld van zijn tijd speelde. Dit wordt in 2015 gepresenteerd in een publicatie, een tentoonstelling in DMC en een meerdaags wetenschappelijk symposium. Andere onderzoeksprojecten die lopen, zijn die naar de levens van Jo van Gogh-Bonger en ir. V.W. van Gogh, de eerste hoeders van de collectie van het Van Gogh Museum (in 2018 zal over beiden een biografie verschijnen).

Een bijzondere vorm van onderzoek in het Van Gogh Museum is het authenticiteitsonderzoek. In 2014 kregen we in totaal 205 aanvragen; 8 daarvan zijn in het museum onderzocht. Er is tevens veel werk verzet om een nieuwe procedure op te zetten en we streven ernaar dit begin 2015 online te zetten via de VGM website. Vanaf dat moment zal het mogelijk zijn digitaal een aanvraag in te dienen en fotomateriaal op te sturen. Voor alle brieven die in de procedure voorkomen zijn standaardsjablonen gemaakt. Helaas is er ook veel tijd besteed aan twee rechtszaken rond authenticiteit.

Verder zijn we heel erg verheugd dat onze collega Louis van Tilborgh is benoemd tot hoogleraar Kunstgeschiedenis, in het bijzonder Van Gogh, aan de Universiteit van Amsterdam.

Publicaties

Na alle publicaties rond *Van Gogh aan het werk* was 2014 een relatief rustig jaar. We publiceerden de catalogus bij de tentoonstelling over *Felix Vallotton. Het vuur onder het ijs* i.s.m. Musée d'Orsay in Parijs in een Nederlandse en Engelse editie. De brieven van Van Gogh verschenen in het Nederlands bij uitgeverij Carrera, in het Engels bij Yale University Press en in het Noors bij Aschehoug Forlag in Oslo. Vertalingen in het Duits, Japans, Chinees en Frans zijn in voorbereiding.

De *Vincent*-strip van Barbara Stok werd gepubliceerd in vertalingen in Griekenland en Engeland. De nieuw geopende boekwinkel van VGME, op de derde verdieping van het Rietveldgebouw, met een prachtig uitzicht over het Museumplein, bleek een succes.

Digitalisering

Voor het museum wordt digitalisering steeds belangrijker. In 2014 is er nieuwe website ontwikkeld. Het museum wil daarmee een breder publiek bereiken, de klantenbinding verhogen en commerciële activiteiten gericht inzetten. De wetenschappelijk en educatieve medewerkers zorgden voor de voorbereiding van de teksten en de ontsluiting van de Van Gogh collectie die daarmee voor het eerst volledig online toegankelijk werd voor het publiek. Daarnaast Verder wordt er gewerkt aan een nieuwe website voor de prenten die het VGM in bezit heeft. Ook wordt er gewerkt om het Digital Asset Management Systeem operationeel te maken. Dit systeem maakt het mogelijk om de collectie digitaal te ontsluiten, zowel voor medewerkers om ermee te werken als voor geïnteresseerden van buiten het museum. Een significant deel van de collectie is inmiddels digitaal ontsloten en voor het publiek toegankelijk.

Resultaatbestemming 2014

Het geconsolideerde resultaat van € 6,4 miljoen is op de volgende manier bestemd. In het bestemmingsfonds huisvesting OCW is € 1,5 miljoen gereserveerd en in het bestemmingsfonds resultaat OCW is € 0,9 miljoen gereserveerd. Verder is voor de bouw van de nieuwe entree € 0,7 miljoen toegevoegd aan de bestaande bestemmingsreserve. Verder is een nieuwe bestemmingsreserve tentoonstellingen gerealiseerd ad € 0,5 miljoen welke dient ter financiering van toekomstige tentoonstellingen. Aan de Algemene Reserve is € 2,8 miljoen toegevoegd. Verder is er van de liquiditeiten € 0,3 miljoen aanvullend gereserveerd voor het renoveren van het restauratie atelier en is € 50k gereserveerd voor het nieuw op te zetten innovatiefonds.

Aldus vastgesteld d.d. 23 maart 2015.

A.C. Rüger, algemeen directeur

A. Dönszelmann, zakelijk directeur

Raad van Toezicht Van Gogh Museum

Verslag 2014

Algemeen

De Raad van Toezicht (hierna: RvT) heeft in het jaar 2014 vijf maal vergaderd.

Naast de lopende zaken, als financiën en organisatie, heeft de start van de bouw van een nieuwe entree aan het Museumplein, van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) centraal gestaan in het overleg met de directie.

Ook de aanschaf van *La Toilette (Lecture après le bain)* van Edgar Degas kon alleen via een beslissing van de RvT plaats vinden.

Heel veel andere inhoudelijke zaken werden eenmalig besproken bij de jaarplanning en daarna met genoeg gedelegeerd aan de directie en het team om hen heen.

Nieuwe entree

De mogelijkheid van een nieuwe Entree aan het Museumplein aangesloten op de Kurokawa vleugel is nader onderzocht. Met meer dan ± 1,5 miljoen bezoekers per jaar bereikt het museum op bepaalde momenten de grenzen van zijn capaciteit. Vooral in de vakantieperiodes, rondom de feestdagen en tijdens bepaalde spitsuren is de druk op de faciliteiten aanzienlijk en wordt een bezoek aan het museum door veel bezoekers niet meer als plezierig ervaren. De huidige toegang aan de Paulus Potterstraat is ontoereikend voor het verwerken van de grote bezoekersstromen. Nu alle collega's aan het Sandbergplein hun huis letterlijk weer bij de tijd hebben gebracht, was ook ons museum daaraan toe. Na een eerste fase van nader onderzoek heeft de RvT begin 2014 een ingrijpend plan voor de bouw van een nieuwe entree geaccordeerd.

Evenals bij het succesvol uitgevoerde project Onderhoud & Brandveiligheid in 2013, wordt de aanleg van de nieuwe entree uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf (hierna: RVB).

Een ambitieuze tijdsplanning voorziet erin, dat de nieuwe entree in de zomer van 2015 geopend zal worden. Er was frequent overleg over de bouw met de directie. Belangrijkste aspecten waren de beschikbare financiering, de effecten van de nieuwe entree op de exploitatie op korte en lange termijn en de tijdsplanning. De permanente beschikbaarheid van de collectie voor het publiek is voor de RvT steeds een belangrijk uitgangspunt geweest.

Waar nodig hebben individuele leden van de RvT ook ondersteuning gegeven bij de activiteiten ten behoeve van de noodzakelijke fondsenwerving.

Jaarrekening en Begroting

In 2014 zijn de Jaarrekening 2013 en Begroting 2015 besproken en goedgekeurd door de RvT.

De RvT constateert met plezier dat de wijze van rapporteren aan inzichtelijkheid heeft gewonnen.

De jaarrekening 2014 is in de vergadering van de Auditcommissie van 18 maart 2015 besproken.

Daarbij heeft de externe accountant zijn bevindingen bij de controle van jaarrekening 2014 gerapporteerd. De Auditcommissie heeft de jaarrekening met een positief advies aan de RvT voorgelegd. Conform artikel 8 lid 1 sub b van de statuten heeft de RvT de jaarrekening 2014 goedgekeurd.

Samenstelling Raad van Toezicht

De samenstelling van de RvT is veranderd ten opzichte van het jaar 2014. De heer Robbert Dijkgraaf is per mei 2014 mede ten gevolge van zijn verhuizing naar de VS, afgetreden na een zittingsperiode van vier jaar. We zijn de heer Dijkgraaf erkentelijk voor zijn bijdrage aan en betrokkenheid bij het VGM en de RvT.

Daarnaast is de werving van een nieuw lid met een sterk internationaal museaal profiel begin 2014 afgerond met de benoeming van de dhr. Gary Tinterow. Dhr. Tinterow is thans directeur van The Museum of Fine Arts in Houston, Texas. De RvT hecht zeer aan deze inhoudelijke en internationale inbreng.

Mevrouw Joanne Kellermann is in 2014 herbenoemd voor een periode van vier jaar als lid van de RvT.

Activiteiten Raad van Toezicht

Werkwijze

De voorzitter van de RvT had naast de reguliere vergaderingen ook regelmatig overleg met de algemeen directeur van het VGM. In dit overleg worden naast de lopende zaken, de agendaonderwerpen van de RvT besproken. In lijn met Governance Code Cultuur is een reglement voor de RvT vastgesteld.

Naast de reguliere vergaderingen waar alle leden van de RvT bij aanwezig zijn, waren er ook twee commissies actief, te weten:

- *Auditcommissie*

De Auditcommissie, actief sinds 2010 en met als vertegenwoordigers, dhr. P. Tieleman en dhr. R. Dijkgraaf (tot aan zijn aftreden in mei 2014). De heer Hein van Beuningen is in 2014 benoemd als lid van de Auditcommissie ter opvolging van de Dhr. Dijkgraaf. De Auditcommissie is betrokken bij de financiële verslaglegging, begroting en kwaliteit van de financiële organisatie en rapportage. In lijn met de bepalingen van de Governance Code Cultuur heeft de Auditcommissie het functioneren van de externe accountant geëvalueerd. Na een uitgebreide evaluatie en een aansluitende selectieprocedure is Mazars benoemd als nieuwe externe accountant van het VGM met ingang van het verslagjaar 2014.

- *Bouwcommissie*

De Bouwcommissie heeft in 2014 een actieve rol gespeeld. Deze commissie richt zich op de grootschalige en uitdagende huisvestingsprojecten van het VGM. In deze commissie zitten namens de RvT, mw. J. Kellermann en mw. T. Maas. De Bouwcommissie heeft regelmatig vergaderd t.b.v. het project nieuwe Entree. Bij deze vergaderingen was ook regelmatig het management van het RVB aanwezig.

- *Medezeggenschap*

Leden van de RvT wonen met enige regelmaat de overlegvergadering tussen de OR en directie bij.

Strategisch Plan 2014-2017

Voor de periode 2014-2017 is door de directie een nieuw strategisch plan opgesteld. De RvT heeft dit plan vervolgens goedgekeurd. Naast de kernopdracht van het museum zal de focus de komende jaren liggen op de drie strategische pijlers: toegankelijkheid (o.a. bouw nieuwe entree, nieuwe inrichting), bereik (o.a. webstrategie, social media) en Inkomsten (o.a. nieuwe businessmodellen).

De RvT is tevreden over de stijl van aanpak bij dit strategisch plan. Goede heldere hoofdlijnen en daarmee ruimte voor voorschrijdend inzicht bij de concrete invulling .

Financieel Operationeel Plan

Ook is er door de Directie in 2014 een Financieel Operationeel Plan opgesteld en uitgevoerd. Dit borgt de aansluiting tussen de strategische doelstellingen en een optimale, kostenefficiënte inrichting van bedrijfsprocessen. De RvT constateert dat dit zogenaamde FOP een goede rol is gaan spelen bij het ontwikkelen van de bedrijfscultuur.

De RvT constateert dat het VGM, directie en medewerkers in het verslagjaar weer belangrijke inspanningen hebben geleverd. Het museum kan hierdoor zijn maatschappelijke missie goed en met verve uitvoeren.

De RvT spreekt hiervoor haar grote dank uit.

De inzet en betrokkenheid van de VGM organisatie zijn een gezonde basis voor een uitdagend 2015.

Aldus goedgekeurd op 23 maart 2015,

Mw. T.A. Maas- De Brouwer

Dhr. P. Tieleman

Mw. A.J. Kellermann

Dhr. G. Tinterow

Dhr. H. van Beuningen

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2014

Geconsolideerde balans per 31 december 2014

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2014

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2014

Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2014

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2014

1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	(1)			
Merkenrecht		205.462		252.548
Materiële vaste activa	(2)			
Gebouwen en terreinen		8.005.779		9.391.244
Nieuwe Entree		356.165		469.092
Inventaris en inrichting		2.055.839		1.403.200
Andere bedrijfsmiddelen		1.037.799		1.407.154
		<u>11.455.582</u>		<u>12.670.690</u>
Vlottende activa				
Vorraden	(3)		2.823.997	3.086.297
Vorderingen	(4)			
Debiteuren		2.534.502		2.085.574
Belastingen en premies		205.732		188.477
Overige en overlopende activa		2.414.980		2.954.379
			<u>5.155.214</u>	<u>5.228.430</u>
Effecten	(5)		2.836.506	3.466.124
Liquide middelen	(6)		20.791.779	7.965.901
			<u>31.607.496</u>	<u>19.746.752</u>
		<u>43.268.540</u>		<u>32.669.990</u>

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen Vermogen	(7)	16.867.041		10.676.264
Aankoopfonds	(8)	9.976.078		9.562.740
Voorzieningen	(9)	1.770.243		1.491.607
Langlopende schulden	(10)	852.594		1.193.632
Kortlopende schulden	(11)			
Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree		6.877.799	2.591.250	
Crediteuren		3.696.286	3.187.868	
Belastingen en premies		789.237	1.273.189	
Overige en overlopende passiva		2.439.262	2.693.440	
		<u>13.802.584</u>	<u>9.745.747</u>	
		<u>43.268.540</u>	<u>32.669.990</u>	

2 GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2014

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
Baten		
Directe opbrengsten	(12) 20.946.614	18.433.470
Indirecte opbrengsten	(13) 11.445.446	10.227.053
Subsidies OC&W	(14) 7.906.119	7.768.621
Overige subsidies en bijdragen	(15) 2.893.854	3.429.334
Som der baten	43.192.033	39.858.478
Lasten		
Salarissen en inhuur	(16) 15.699.813	16.360.055
Overige personeelslasten	(17) 151.581	1.121.668
Afschrijvingen	(18) 2.858.272	2.714.867
Huisvestingslasten	5.560.663	8.810.979
Aankopen	1.773.111	668.774
Kosten vaste collectie	2.219.046	1.293.261
Kosten tijdelijke tentoonstellingen	397.362	2.202.660
Lasten inzake collectiefunctie	107.353	114.372
Wetenschappelijke kosten	96.128	191.699
Algemene kosten	2.640.747	2.362.286
Algemene kosten VGME	5.024.567	4.011.071
Saldo rentebaten- en lasten	-188.874	-74.523
	36.339.769	39.777.169
Saldo voor belastingen	6.852.264	81.309
Vennootschapsbelasting	(20) -	-223.845
Saldo na belastingen	6.852.264	-142.536
Mutatie aankoopfonds	(21) -413.338	-1.555.970
Saldo na belastingen	6.438.926	-1.698.506

3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2014 VOLGENS DE INDIRECTE METHODE

I Kasstroom uit operationele activiteiten	
Exploitatieresultaat	€ 6.438.926
Afschrijvingen	€ 2.858.272
Mutatie voorzieningen	€ 278.636
Mutatie voorraden	€ 262.300
Mutatie vorderingen	€ 397.216
Mutatie kortlopende schulden	-€ 553.712
Mutatie effectenportfeuille	€ 629.618
Totaal	€ 10.311.256
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
Investeringsen in vaste activa	-€ 1.596.078
Totaal	-€ 1.596.078
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten	
Mutatie eigen vermogen	-€ 248.149
Mutatie langlopende schulden	-€ 341.038
Mutatie aankoopfonds	€ 413.339
Mutatie vooruitontvangen ivm Nieuwe Entree	€ 4.286.548
Totaal	€ 4.110.700
Mutatie liquide middelen (I-II+III)	€ 12.825.878
<i>Controle</i>	
Liquide middelen ultimo dec 2013	€ 7.965.901
Liquide middelen ultimo dec 2014	€ 20.791.779
Verschil	€ 12.825.878

3 GECONSOLIDEERDE GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens opgenomen van de Stichting Van Gogh Museum, gevestigd te Amsterdam, en de daarmee verbonden entiteiten:

- * Van Gogh Museum Enterprises B.V. (100%)
- * Van Gogh Museum Enterprises II B.V. (100%)
- * PP10 B.V. (50%)

De balansposten en de posten uit de exploitatierekening van de onderling verbonden entiteiten zijn in de consolidatie betrokken, waarbij de onderlinge verhoudingen en transacties zijn geëlimineerd. PP10 B.V. is volgens de methode van proportionele consolidatie opgenomen in deze cijfers.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingseisen zoals vastgelegd in het 'Handboek verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016' van het Ministerie van OC&W, waaronder begrepen de wettelijke bepalingen van titel 9 Boek 2 BW en RJ 640 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Richtlijnen voor de verslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening is ingericht conform de verslaggevingseisen zoals vastgelegd in het 'Handboek verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016' van het Ministerie van OC&W.

Vreemde valuta

Activa en passiva luidend in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Koersverschillen worden ten gunste dan wel ten laste van de exploitatierekening gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschafprijs.

Materiële vaste activa

De waardering van materiële vaste activa plaats tegen de aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschafprijs. De in 2005 door de Rijksgebouwendienst overgedragen bedrijfsinstallaties worden gewaardeerd op de aanschaf- en boekwaarden conform overzichten die in het proces van de overdracht door alle daarbij betrokken partijen als uitgangspunt zijn gehanteerd.

Financiële vaste activa

De deelnemingen in groepsmaatschappijen in de enkelvoudige jaarrekening worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen een vaste verrekenprijs. Deze wordt periodiek bepaald op basis van de inkoopprijs, aangevuld met een opslag voor ontwerp- en transportkosten. Voorts wordt indien nodig een voorziening voor incurantheid gevormd.

Het onderhanden werk betreft de kosten en opbrengsten van tentoonstellingen die geheel of gedeeltelijk in toekomstige verslagjaren plaatsvinden. In de situatie dat een tentoonstelling start in het verslagjaar en eindigt in het jaar volgend op het verslagjaar, worden zowel de met deze tentoonstelling verbonden kosten als de op deze tentoonstelling betrekking hebbende opbrengsten (met name sponsor opbrengsten of opbrengsten 'cost-sharing') naar tijdsgelang toegerekend aan de betreffende verslagjaren.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde (koerswaarde op balansdatum).

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Schulden

Langlopende schulden

De van het Ministerie OCW ontvangen investeringssubsidies ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden gerubriceerd onder de post 'langlopende schulden'. Jaarlijks vindt ten gunste van de exploitatierekening een vrijval plaats met een omvang die gelijk is aan de afschrijvingskosten gemoeid met de materiële vaste activa die aangeschaft zijn met de betreffende investeringssubsidies.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in het betreffende verslagjaar hebben geleid.

Winsten worden slecht genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden in het verslagjaar, worden in de jaarrekening verwerkt indien zij bekend zijn op het moment van opmaken van de jaarrekening.

Aankopen

Conform de bepalingen uit het 'Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Musea' worden alle transacties inzake de aankoop van kunstwerken verantwoord via de exploitatierekening. Het verschil tussen de kosten verbonden met de aanschaf van kunstwerken en de hiervoor bestemde (zowel in specifieke als in algemene zin) opbrengsten wordt afzonderlijk verantwoord in de exploitatierekening.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Kostprijs van de omzet

Onder de kostprijs van de omzet wordt verstaan de directe aan de geleverde goederen en diensten toe te rekenen lasten. Hieronder is voorts begrepen een mutatie in de afwaardering wegens incurantheid van de voorraden.

De directe inkoopkosten zijn inclusief de getroffen voorziening op voorraden.

Personeelslasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. Pensioenregelingen worden verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Bij aandelenoptieregelingen voor personeel wordt – voor zover de uitoefenprijs op toekenningsmoment lager ligt dan de reële waarde van de betreffende aandelen – het verschil hiertussen (de intrinsieke waarde van een optie) op moment van toekenning direct als lonen en salarissen in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Voorts wordt de intrinsieke waarde van een optie bepaald op iedere balansdatum en op de afwikkelingsdatum. Elke verandering in de intrinsieke waarde wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Afschrijvingen

Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

4 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	Merkenrecht
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2014</i>	
Verkrijgingsprijs	563.996
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen	-311.448
	<u>252.548</u>
<i>Mutaties</i>	
Investeringsen	26.200
Afschrijvingen	-73.286
	<u>-47.086</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2014</i>	
Verkrijgingsprijs	590.196
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen	-384.734
	<u>205.462</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>	%
Merkenrecht	20

2. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Nieuwe Entree	Inventaris en inrichting	Andere bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2014</i>					
Aanschaffingswaarde	22.330.696	469.092	8.586.855	3.444.076	34.830.719
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-12.939.452	-	-7.185.367	-2.036.922	-22.161.741
	<u>9.391.244</u>	<u>469.092</u>	<u>1.401.488</u>	<u>1.407.154</u>	<u>12.668.978</u>
<i>Mutaties</i>					
Investerings	210.675	22.500	1.469.809	28.819	1.731.803
Desinvesterings	-	-135.427	-26.498	-	-161.925
Afschrijvingen	-1.596.140	-	-788.960	-398.174	-2.783.274
	<u>-1.385.465</u>	<u>-112.927</u>	<u>654.351</u>	<u>-369.355</u>	<u>-1.213.396</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2014</i>					
Aanschaffingswaarde	22.541.371	356.165	10.030.166	3.472.895	36.400.597
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-14.535.592	-	-7.974.327	-2.435.096	-24.945.015
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>8.005.779</u>	<u>356.165</u>	<u>2.055.839</u>	<u>1.037.799</u>	<u>11.455.582</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>					
					%
Gebouwen en terreinen					10
Nieuwe Entree					10
Andere vaste bedrijfsmiddelen					20
Andere bedrijfsmiddelen					20

In zowel de categorie 'Gebouwen en terreinen' als in 'Andere bedrijfsmiddelen' zijn activa opgenomen, waarvoor in het verleden een afschrijvingsreserve of een bestemmingsreserve is gevormd. Ter compensatie van de afschrijvingslasten verbonden met deze activa is over 2014 respectievelijk een bedrag ad Euro 48.180,- uit de afschrijvingsreserve, een bedrag van Euro 35.121,- uit de bestemmingsreserve 'Bedrijfsinstallaties' en een bedrag van Euro 151.600,- uit het bestemmingsfonds OC&W 'Verbouwing Mesdag' vrijgevalen.

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
3. Voorraden		
Handelsgoederen	2.841.508	2.991.511
Onderhanden werk	-11.358	104.995
Overigen	-6.153	-10.209
	<u>2.823.997</u>	<u>3.086.297</u>

Handelsgoederen

Handelsgoederen	4.254.418	3.392.298
Voorziening voorraad	-1.412.910	-400.787
	<u>2.841.508</u>	<u>2.991.511</u>

De voorraadwaarde van de Relievo's (exclusief de voorziening op deze voorraad) bedraagt per 31 december 2014: € 2.087.993,-- (per 31 december 2013 € 871.824,--).

Onderhanden werk

Onderhanden werk	<u>-11.358</u>	<u>104.995</u>
------------------	----------------	----------------

Overigen

Voorraad publicaties (nog te faktureren)	-27.664	-24.878
Voorraad Museumkaarten	21.511	14.669
	<u>-6.153</u>	<u>-10.209</u>

4. Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren	2.585.313	2.161.237
	<u>2.585.313</u>	<u>2.161.237</u>
Voorziening dubieuze debiteuren	-50.811	-75.663
	<u>2.534.502</u>	<u>2.085.574</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	2014	2013
	€	€
<i>Voorziening dubieuze debiteuren</i>		
Stand per 1 januari	75.663	83.673
Dotatie	19.344	14.108
Onttrekking	-44.196	-22.118
Stand per 31 december	<u>50.811</u>	<u>75.663</u>
	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
	€	€
Belastingen en premies		
Omzetbelasting	38.590	188.477
Pensioenen	167.142	-
	<u>205.732</u>	<u>188.477</u>
Overige en overlopende activa		
Overlopende activa	<u>2.414.980</u>	<u>2.954.379</u>
Overlopende activa		
Te ontvangen venues Japan	66.018	350.000
Vooruitbetaalde huisvestingskosten	31.211	210.757
Nog te ontvangen rente	115.340	70.017
Contributies en abonnementen	209.927	54.565
Nog te ontvangen goederen	117.633	132.357
Voorschotten personeel	825	1.361
Afrekening Hermitage	-	84.392
Stichting Museumjaarkaart	287.129	302.967
Bijdrage BankGiro Loterij	720.177	696.664
Bijdrage Vincent van Gogh Stichting inzake Nieuwe Entree	551.250	551.250
Ontwerpkosten	82.063	1.558
Overig	233.407	498.491
	<u>2.414.980</u>	<u>2.954.379</u>
5. Effecten		
Beleggingsrekening	<u>2.836.506</u>	<u>3.466.124</u>
	<u>2.836.506</u>	<u>3.466.124</u>

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
6. Liquide middelen		
ABN AMRO Bank N.V.	14.888.471	3.739.285
Rabobank	4.258.202	2.725.295
ING Bank N.V.	482.976	300.881
F. van Lanschot Bankiers N.V.	58.257	41.747
Schretlen & Co.	749.449	549.672
ABN AMRO Bank N.V. dollars	114.279	236.071
Kas	3.089	7.335
Gelden onderweg	237.056	365.615
	<u>20.791.779</u>	<u>7.965.901</u>

Ultimo 2014 is € 9,8 miljoen voor de bouw van de nieuwe entree. Deze liquiditeiten worden gebruikt ter dekking van een RVB financieringsfaciliteit, ad € 16,8 mln. € 1,5 miljoen is geoormerkt voor het bestemmingsfonds huisvesting OCW. Tevens is € 0,9 gereserveerd in het bestemmingsfonds resultaat OCW en € 0,5 miljoen voor de bestemmingsreserve tentoonstellingen. Vrij te besteden zijn € 8,1 miljoen.

7. Eigen Vermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op pagina 50 van dit rapport.

Stand Algemene Reserve enkelvoudig per 31 december 2014: € 5.428.368,--

Algemene Reserve VGME B.V. II € 698.458,--

Algemene Reserve PP10 B.V. € 284.773,--

1. Stand Algemene Reserve geconsolideerd per 31-12-2014: € 6.411.599,--

2. Bestemmingsreserve per 31-12-2014: € 7.463.128,--

3. Bestemmingsfondsen per 31-12-2014: € 2.992.314,--

4. Stand Eigen Vermogen geconsolideerd per 31-12-2014: € 16.867.041,--. (1+2+3).

8. Aankoopfonds

Aankoopfonds	<u>9.976.078</u>	<u>9.562.740</u>
--------------	------------------	------------------

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Aankoopfonds
	€
Stand per 1 januari 2014	9.562.740
Bijdrage BankGiro Loterij	2.186.449
Aankopen	-1.773.111
Langlopend deel per 31 december 2014	<u>9.976.078</u>

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
9. Voorzieningen		
	<u>1.770.243</u>	<u>1.491.607</u>

	Stand per 1 januari 2014	Dotatie	Onttrekking	Stand per 31 december 2014
	€	€	€	€
Voorziening jubileum uitkeringen	104.600	-	-	104.600
Voorziening vervroegd pensioen	24.160	-	-24.160	-
Groot onderhoud gebouwen	1.362.847	302.796	-	1.665.643
	<u>1.491.607</u>	<u>302.796</u>	<u>-24.160</u>	<u>1.770.243</u>

Deze voorziening groot onderhoud gebouwen wordt gevormd ter equalisatie van de kosten die voor VGM verbonden zijn aan het planmatige onderhoud aan de panden waarvan de organisatie gebruik maakt. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerkzaamheden naar verwachting op basis van een meerjaren-onderhoudsplan worden uitgevoerd.

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
10. Langlopende schulden		
Investeringsubsidie beveiliging	<u>852.594</u>	<u>1.193.632</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

In 2003 is door het Van Gogh Museum een bedrag van € 4.221.573,-- ontvangen voor de aanpassing van de gebouwen voor een zo optimaal mogelijk beveiligd museum. Naast een bedrag aan subsidiabele (maar niet activeerbare) kosten (€ 811.000,--), werden vanuit deze subsidie investeringen gepleegd voor een bedrag van € 3.410.573,--. Met ingang van het moment van ingebruikname eind juni 2007 worden de investeringen in het kader van het 'Beveiligingsproject' in tien jaar afgeschreven. Vanaf hetzelfde moment vindt een vrijval uit deze investeringssubsidie plaats voor zover de investeringen gefinancierd zijn met de bijdrage van het Ministerie.

11. Kortlopende schulden

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree		
Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree	6.877.799	2.591.250
	<u>6.877.799</u>	<u>2.591.250</u>

Specificatie vooruitontvangen i.v.m. Nieuwe Entree
 € 3.000.000,-- Bankgiroloterij
 € 1.325.000,-- Fondation Arles
 € 551.250,-- Bijdrage 2013 Vincent van Gogh Stichting
 € 250.000,-- Yanmar Europe
 € 500.000,-- Stadsdeel Zuid Gemeente Amsterdam
 € 285.000,-- Van Lanschot bankiers
 € 100.000,-- Stichting Zadelhoff fonds
 € 500.000,-- Ministerie van OC&W
 € 250.000,-- Ministerie van Economische Zaken
 € 116.549,-- Diversen

Deze gelden gaan gebruikt worden voor de financiering van de nieuwe entree.

Crediteuren

Crediteuren	<u>3.696.286</u>	<u>3.187.868</u>
-------------	------------------	------------------

Belastingen en premies

Vennootschapsbelasting	200.000	223.845
Omzetbelasting	-1	-
Loonheffing	589.238	497.607
Pensioenen	-	551.737
	<u>789.237</u>	<u>1.273.189</u>

Overige en overlopende passiva

Overige schulden	1.049.027	1.163.832
Overlopende passiva	1.390.235	1.529.608
	<u>2.439.262</u>	<u>2.693.440</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Overige schulden		
Reservering voor vakantiegeld	494.452	492.510
Reservering voor vakantiedagen	554.575	671.322
	<u>1.049.027</u>	<u>1.163.832</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen accountantskosten	48.100	26.100
Vincent van Gogh Stichting inzake Japan/Korea (2013)	18.000	157.500
Nog te betalen energiekosten	79.837	67.273
Nog te betalen inzake tentoonstellingen	127.273	95.804
Overige overlopende passiva	1.117.025	1.182.931
	<u>1.390.235</u>	<u>1.529.608</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

INZAKE SUBSIDIE

Meerjarige subsidie OCW.

Totaal te ontvangen subsidie 2013 t/m 2016 € 30.696.682,--.

INZAKE HUUR

Voor de zekerheidsstelling van de huur zijn bankgaranties afgegeven voor de volgende adressen:

Stadhouderskade 55 (kantoren) € 209.151,--

Paulus Potterstraat € 34.213,--.

Inzake het rekening-courant krediet is een garantie afgegeven van € 256.636,--.

INZAKE NIEUWE ENTREE

Op 10 januari 2014 heeft de RvT van het Van Gogh Museum besloten tot de bouw van de Nieuwe Entree. De totale investering behelst € 20,2 mln en wordt in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf uitgevoerd. Het Van Gogh Museum committeert zich om het totale investeringsbedrag middels fondsenwerving te realiseren. De RVB is als eigenaar van het museumgebouw verantwoordelijk voor de bouwtechnische aspecten van het project en sluit de contracten af met aannemers en leveranciers. De RVB committeert zich binnen het totale investeringsbedrag voor de projectkosten ter grootte van € 16,8 mln. Bij de oplevering half 2015 zal aan de RVB een bedrag van € 7,0 mln worden betaald en het restant, zijnde € 9,8 mln wordt uiterlijk 31 december 2016 betaald.

Meerjarige financiële verplichtingen

Leasing

Met Canon is er een lease contract afgesloten in 2014 met betrekking tot copiers. Het contract heeft een looptijd van vijf jaar voor een jaarlijks vast bedrag van € 43.080,--.

Toelichting fiscale positie

Medio 2014 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat de activiteiten van de stichting Van Gogh Museum belast zijn voor de vennootschapsbelasting. In 2014 is intensief overleg met de Belastingdienst gevoerd inzake de belastingpositie van de stichting. De verwachting is dat medio 2015 definitieve afspraken worden gemaakt middels een vaststellingsovereenkomst. Hier zouden eventueel aanvullende verplichtingen uit kunnen voortkomen. Op dit moment is er nog geen aanslag door de Belastingdienst opgelegd.

5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2014

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
12. Directe opbrengsten		
Publieksinkomsten	19.121.094	16.354.085
Sponsoring	812.426	644.394
Overige inkomsten	1.013.094	1.434.991
	<u>20.946.614</u>	<u>18.433.470</u>

13. Indirecte opbrengsten

Overige indirecte opbrengsten	11.445.446	10.227.053
	<u>11.445.446</u>	<u>10.227.053</u>

De indirecte opbrengsten zijn inclusief de netto omzet van VGME B.V. I ad € 10,9 miljoen.

14. Subsidies OC&W

Onderdeel huren	5.779.104	5.679.295
Onderdeel exploitatiebijdragen	2.127.015	2.089.326
	<u>7.906.119</u>	<u>7.768.621</u>

15. Overige subsidies en bijdragen

Subsidies uit publieke middelen	575.982	579.874
Bijdragen uit private middelen	2.317.872	2.849.460
	<u>2.893.854</u>	<u>3.429.334</u>

Personeelslasten

16. Salarissen en inhuur

Bruto lonen vast	13.037.822	13.254.329
Inhuur personeel	2.661.991	3.105.726
	<u>15.699.813</u>	<u>16.360.055</u>

De vaste salarislasten bedragen 9.286.899,--, de tijdelijke salarislasten bedragen 3.750.923,--. Ultimo 2014 waren er 239 fte (2013: 251 fte).

17. Overige personeelslasten

Opleidingen en assessments	140.694	167.286
Advertentie- en wervingskosten	40.692	96.259
Transporteren	181.386	263.545

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
Transport	181.386	263.545
Arbodienst	48.567	50.754
Ondernemingsraad	6.010	18.052
Overige personeelslasten	-84.382	789.317
	<u>151.581</u>	<u>1.121.668</u>
18. Afschrijvingen		
Immateriële vaste activa	73.286	80.987
Materiële vaste activa	2.784.986	2.633.880
	<u>2.858.272</u>	<u>2.714.867</u>
	2014	2013
	€	€
<i>Afschrijvingen immateriële vaste activa</i>		
Merkenrecht	73.286	80.987
	<u>73.286</u>	<u>80.987</u>
	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>		
Gebouwen en terreinen	1.596.141	1.584.657
Inventaris en inrichting	790.671	644.833
Overige bedrijfsmiddelen	398.174	404.390
	<u>2.784.986</u>	<u>2.633.880</u>
19. Overige bedrijfslasten		
Huisvestingslasten	5.560.663	8.810.979
Aankopen	1.773.111	668.774
Kosten vaste collectie	2.219.046	1.293.261
Kosten tijdelijke tentoonstellingen	397.362	2.202.660
Collectiefunctie	107.353	114.372
Wetenschappelijke kosten	96.128	191.699
Algemene kosten	2.640.747	2.362.286
Algemene kosten VGME	5.024.567	4.011.071
	<u>17.818.977</u>	<u>19.655.102</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
<i>Huisvestingslasten</i>		
Huur onroerend goed	3.860.036	5.412.606
Gas water licht	394.020	804.731
Onderhoud algemeen	109.197	265.081
Onroerendezaakbelasting	57.247	61.088
Bewakingslasten	70.290	-
Dotatie groot onderhoud	302.796	35.500
Schoonmaakbedrijven	535.584	479.640
Afvalverwijdering	18.550	18.049
Toiletmaterialen/diversen	44.761	35.556
Overige huisvestingslasten	168.182	1.698.728
	<u>5.560.663</u>	<u>8.810.979</u>
<i>Aankopen</i>		
Aankopen	1.770.933	664.337
Overige kosten	2.178	4.437
	<u>1.773.111</u>	<u>668.774</u>
<i>Kosten vaste collectie</i>		
Inrichting	511.651	236.974
Publieksbegeleiding en educatie	755.781	457.530
Publicaties	83.671	34.031
Marketing	151.146	138.264
Sponsoring	130.280	53.460
Werving en PR	437.408	196.783
Overige lasten	149.109	176.219
	<u>2.219.046</u>	<u>1.293.261</u>
<i>Kosten tijdelijke tentoonstellingen</i>		
Inrichting	255.760	917.838
Publieksbegeleiding en educatie	13.801	111.505
Werving en PR	69.562	356.856
Publicaties	20.225	143.139
Marketing	-	37.105
Overige lasten	38.014	636.217
	<u>397.362</u>	<u>2.202.660</u>
<i>Lasten inzake collectiefunctie</i>		
Registratie	39.072	15.477
Transporteren	39.072	15.477

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
Transport	39.072	15.477
Conserveren	38.144	73.945
Restaureren	15.971	743
Overige kosten	14.166	24.207
	<u>107.353</u>	<u>114.372</u>
<i>Wetenschappelijke kosten</i>		
Onderzoek	25.591	14.403
Documentatie	45.406	41.780
Publicatie	10.093	87.651
Overige lasten	15.038	47.865
	<u>96.128</u>	<u>191.699</u>
<i>Algemene kosten</i>		
Bewaking en beveiliging	226.737	208.459
Publieksservice	51.235	49.094
Financiële zaken	243.568	180.194
Kantoorkosten	859.733	859.459
Diverse algemene kosten	1.259.474	1.065.080
	<u>2.640.747</u>	<u>2.362.286</u>
<i>Algemene kosten VGME</i>		
Directe inkoop en kosten van de omzet	4.299.030	3.205.347
Vervoerskosten	41.412	32.484
Overige verkoopkosten	167.408	168.523
Transport en magazijn	114.338	214.425
Kantoorkosten	65.715	107.781
Automatiseringskosten	2.700	137.588
Algemene kosten	333.964	144.923
	<u>5.024.567</u>	<u>4.011.071</u>

De directe inkoopkosten zijn inclusief de kosten voor de voorziening op voorraden.

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
20. Vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting	-	-223.845
21. Mutatie aankoopfonds		
Mutatie aankoopfonds	-413.338	-1.555.970

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2014

Enkelvoudige balans per 31 december 2014

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2014

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2014

Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2014

6 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

(na winstbestemming)

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	(22)			
Gebouwen en terreinen	8.005.779		9.391.244	
Nieuwe Entree	356.165		469.092	
Inventaris en inrichting	1.592.101		914.463	
Andere bedrijfsmiddelen	1.027.583		1.388.942	
		10.981.628		12.163.741
Financiële vaste activa	(23)			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1.924.689		1.924.689	
Leningen u/g	5.537.694		8.487.450	
		7.462.383		10.412.139
		18.444.011		22.575.880
Vlottende activa				
Vorraden	(24)	-17.511		94.786
Vorderingen	(25,61)			
Debiteuren	2.011.225		1.103.988	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.718.056		291.072	
Belastingen en premies	296.143		385.182	
Overige en overlopende activa	2.827.253		3.187.847	
		8.852.677		4.968.089
Effecten	(26)	2.836.506		3.466.124
Liquide middelen	(27,62)	15.967.387		5.217.054
		27.639.059		13.746.053
		46.083.070		36.321.933

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen		(28,63)		
Algemene reserve	5.428.368		3.086.413	
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	500.000		-	
Bestemmingsreserves	6.963.128		6.277.873	
Bestemmingsfonds huisvesting OCW	1.537.064		-	
Bestemmingsfonds resultaat OCW	904.000		-	
		15.332.560		9.364.286
Bestemmingsfonds Nieuwe Entree		551.250		551.250
		15.883.810		9.915.536
Aankoopfonds		(29)	9.976.078	9.562.740
Vorzieningen		(30)	7.020.243	7.491.607
Langlopende schulden		(31,53)		
Investeringsubsidie beveiliging			852.594	1.193.632
Kortlopende schulden		(32,64)		
Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree	6.877.799		2.591.250	
Crediteuren	3.105.116		2.464.419	
Belastingen en premies	468.171		943.858	
Overige en overlopende passiva	1.899.259		2.158.891	
		12.350.345		8.158.418
		<u>46.083.070</u>		<u>36.321.933</u>

7 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2014

		Realisatie 2014	Realisatie 2013
		€	€
Baten			
Directe opbrengsten	(33)	20.793.645	17.841.176
Indirecte opbrengsten	(34)	961.186	259.084
Subsidies OC&W	(35)	7.906.119	7.768.621
Overige subsidies en bijdragen	(36)	2.893.854	3.429.334
Som der baten		32.554.804	29.298.215
Lasten			
Salarissen en inhuur	(37,67)	12.883.362	13.734.181
Overige personeelslasten	(38,68)	110.043	960.602
Afschrijvingen	(57)	2.507.489	2.379.248
Huisvestingslasten	(39)	4.567.976	7.655.638
Aankopen	(40)	1.773.111	668.774
Kosten vaste collectie	(41)	2.219.046	1.293.261
Kosten tijdelijke tentoonstellingen	(42)	397.362	2.202.660
Lasten inzake collectiefunctie	(43)	107.353	114.372
Wetenschappelijke kosten	(44)	96.129	191.701
Algemene kosten	(45)	2.601.782	2.301.158
Saldo rentebaten- en lasten	(46,70)	-575.406	-529.086
		26.688.247	30.972.509
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening		5.866.557	-1.674.294
Buitengewone baten	(47)	750.000	750.000
Mutatie aankoopfonds	(48)	-413.338	-1.555.970
Saldo		6.203.219	-2.480.264

8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

ACTIVA

VASTE ACTIVA

22. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Nieuwe Entree	Inventaris en inrichting	Andere bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2014</i>					
Aanschaffingswaarde	22.330.696	469.092	5.774.781	3.380.983	31.955.552
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-12.939.452	-	-4.862.030	-1.992.041	-19.793.523
	<u>9.391.244</u>	<u>469.092</u>	<u>912.751</u>	<u>1.388.942</u>	<u>12.162.029</u>
<i>Mutaties</i>					
Investeringen	210.675	22.500	1.225.307	28.819	1.487.301
Desinvesteringen	-	-135.427	-26.498	-	-161.925
Afschrijvingen	-1.596.140	-	-519.459	-390.178	-2.505.777
	<u>-1.385.465</u>	<u>-112.927</u>	<u>679.350</u>	<u>-361.359</u>	<u>-1.180.401</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2014</i>					
Aanschaffingswaarde	22.541.371	356.165	6.973.590	3.409.802	33.280.928
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-14.535.592	-	-5.381.489	-2.382.219	-22.299.300
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>8.005.779</u>	<u>356.165</u>	<u>1.592.101</u>	<u>1.027.583</u>	<u>10.981.628</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>					%
Gebouwen en terreinen					10
Nieuwe Entree					10
Andere vaste bedrijfsmiddelen					20
Andere bedrijfsmiddelen					20

In zowel de categorie 'Gebouwen en terreinen' als in 'Andere bedrijfsmiddelen' zijn activa opgenomen, waarvoor in het verleden een afschrijvingsreserve of een bestemmingsreserve is gevormd. Ter compensatie van de afschrijvingslasten verbonden met deze activa is over 2014 respectievelijk een bedrag ad Euro 48.180,-- uit de afschrijvingsreserve, een bedrag van Euro 35.121,-- uit de bestemmingsreserve 'Bedrijfsinstallaties' en een bedrag van Euro 151.600-- uit het bestemmingsfonds OC&W 'Verbouwing Mesdag' vrijgevallen.

23. Financiële vaste activa

	Deel- nemingen in groepsmaat- schappijen	Leningen u/g	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2014	1.924.689	8.487.450	10.412.139
Aflossing winstaandeel 2012 en 2013	-	-2.949.756	-2.949.756
Stand per 31 december 2014	<u>1.924.689</u>	<u>5.537.694</u>	<u>7.462.383</u>

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Van Gogh Museum Enterprises B.V. I	22.689	22.689
Van Gogh Museum Enterprises B.V. II	1.893.000	1.893.000
PP10 B.V.	9.000	9.000
	<u>1.924.689</u>	<u>1.924.689</u>

Leningen u/g

Langlopende lening u/g	2.340.000	2.340.000
Langlopende lening u/g VGME B.V. I	522.450	522.450
Lening u/g VGME B.V. II Goodwill	2.675.244	5.625.000
	<u>5.537.694</u>	<u>8.487.450</u>

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
24. Voorraden		
Onderhanden werk	-11.358	104.995
Overigen	-6.153	-10.209
	<u>-17.511</u>	<u>94.786</u>
Overigen		
Voorraad publicaties (nog te faktureren)	-27.664	-24.878
Voorraad Museumkaarten	21.511	14.669
	<u>-6.153</u>	<u>-10.209</u>
25. Vorderingen		
Debiteuren		
Debiteuren	2.047.928	1.142.470
	<u>2.047.928</u>	<u>1.142.470</u>
Voorziening dubieuze debiteuren	-36.703	-38.482
	<u>2.011.225</u>	<u>1.103.988</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Van Gogh Museum Enterprises B.V. I	3.718.056	291.072
	<u>3.718.056</u>	<u>291.072</u>
Belastingen en premies		
Omzetbelasting	155.399	385.182
Pensioenen	140.744	-
	<u>296.143</u>	<u>385.182</u>
Overige en overlopende activa		
Overlopende activa	2.827.253	3.187.847
	<u>2.827.253</u>	<u>3.187.847</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Overlopende activa		
Te ontvangen venues Japan	66.018	350.000
Vooruitbetaalde huisvestingskosten	-	157.367
Nog te ontvangen rente	833.470	632.517
Contributies en abonnementen	209.927	54.565
Voorschotten personeel	209	967
Afrekening Hermitage	-	84.392
Stichting Museumjaarkaart	287.129	302.967
Bijdrage BankGiro Loterij	720.177	696.664
Bijdrage Vincent van Gogh Stichting inzake Nieuwe Entree	551.250	551.250
Overig	159.073	357.158
	<u>2.827.253</u>	<u>3.187.847</u>
26. Effecten		
Beleggingsrekening	<u>2.836.506</u>	<u>3.466.124</u>
27. Liquide middelen		
ABN AMRO Bank N.V.	10.818.921	1.694.738
Rabobank	4.240.466	2.707.501
F. van Lanschot Bankiers N.V.	58.257	41.747
Schretlen & Co.	749.449	549.672
Kas	2.236	2.043
Gelden onderweg	98.058	221.353
	<u>15.967.387</u>	<u>5.217.054</u>

PASSIVA

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
28. Eigen vermogen		
Algemene reserve	5.428.368	3.086.413
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	500.000	-
Bestemmingsreserves	6.963.128	6.277.873
Bestemmingsfonds huisvesting OCW	1.537.064	-
Bestemmingsfonds resultaat OCW	904.000	-
Bestemmingsfonds Nieuwe Entree	551.250	551.250
	<u>15.883.810</u>	<u>9.915.536</u>
	2014	2013
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	3.086.413	8.581.484
Onttrekking	-	122.691
Resultaatbestemming	2.562.155	-5.617.762
Correctie OCW Veiligheid Musea	-220.200	-
Stand per 31 december	<u>5.428.368</u>	<u>3.086.413</u>
Bestemmingsreserve tentoonstellingen		
Stand per 1 januari	-	-
	-	-
Resultaatbestemming	500.000	-
Stand per 31 december	<u>500.000</u>	<u>-</u>

Bestemmingsreserves

	Stand per 1 januari 2014	Onttrekking	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Stand per 31 december 2014
	€	€	€	€	€
Bestemmingsreserve Bedrijfspanen	1.397.061	-48.180	-	-	1.348.881
Bestemmingsreserve Bedrijfsinstallaties	466.579	-35.121	-	-	431.458
Bestemmingsreserve Nieuwe Entree	3.302.500	-	700.000	-	4.002.500
Bestemmingsreserve OCW Veiligheid musea	-	-	-	220.200	220.200
Bestemmingsreserve OCW verbouwing DMC	1.111.733	-151.644	-	-	960.089
	<u>6.277.873</u>	<u>-234.945</u>	<u>700.000</u>	<u>220.200</u>	<u>6.963.128</u>

Bestemmingsreserve OCW Veiligheid musea

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Stand per 1 januari	1.111.733	1.263.377
Onttrekking	-151.644	-151.644
Stand per 31 december	<u>960.089</u>	<u>1.111.733</u>

	2014	2013
	€	€

Bestemmingsfonds huisvesting OCW

Stand per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming	1.537.064	-
Stand per 31 december	<u>1.537.064</u>	<u>-</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	2014	2013
	€	€
Bestemmingsfonds resultaat OCW		
Stand per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming boekjaar	904.000	-
	<u>904.000</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>904.000</u>	<u>-</u>

Bestemmingsfonds Nieuwe Entree

	Stand per 1 januari 2014
	€
Bestemmingsfonds Nieuwe Entree	551.250

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€

29. Aankoopfonds

Aankoopfonds	9.976.078	9.562.740
--------------	-----------	-----------

	Aankoopfonds
	€
Stand per 1 januari 2014	9.562.740
Bijdrage BankGiro Loterij	2.186.449
Aankopen	-1.773.111
Langlopend deel per 31 december 2014	9.976.078

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
	€	€
30. Voorzieningen		
	<u>7.020.243</u>	<u>7.491.607</u>

	Stand per 1 januari 2014	Dotatie	Onttrekking	Stand per 31 december 2014
	€	€	€	€
Voorziening jubileum uitkeringen	104.600	-	-	104.600
Voorziening vervroegd pensioen	24.160	-	-24.160	-
Groot onderhoud gebouwen	1.362.847	302.796	-	1.665.643
Voorziening aankoop goodwill VGME B.V. II	6.000.000	-	-750.000	5.250.000
	<u>7.491.607</u>	<u>302.796</u>	<u>-774.160</u>	<u>7.020.243</u>

31. Langlopende schulden

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
	€	€
Investeringssubsidie beveiliging		
Investeringssubsidie beveiligingsproject	<u>852.594</u>	<u>1.193.632</u>

32. Kortlopende schulden

Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree

Vooruitontvangen i.v.m. nieuwe entree	<u>6.877.799</u>	<u>2.591.250</u>
	<u>6.877.799</u>	<u>2.591.250</u>

Crediteuren

Crediteuren	<u>3.105.116</u>	<u>2.464.419</u>
-------------	------------------	------------------

Van Gogh Museum te Amsterdam

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Belastingen en premies		
Loonheffing	468.171	361.741
Pensioenen	-	582.117
	<u>468.171</u>	<u>943.858</u>
Overige en overlopende passiva		
Overige schulden		
Reservering voor vakantiegeld	384.090	386.499
Reservering voor vakantiedagen	443.000	549.555
	<u>827.090</u>	<u>936.054</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen accountantskosten	27.600	17.600
Vincent van Gogh Stichting inzake Japan/Korea (2013)	18.000	157.500
Nog te betalen energiekosten	79.837	67.273
Nog te betalen inzake tentoonstellingen	127.273	95.804
Overige overlopende passiva	819.459	884.660
	<u>1.072.169</u>	<u>1.222.837</u>

9 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2014

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
33. Directe opbrengsten		
Publieksinkomsten	18.968.125	15.761.791
Sponsoring	812.426	644.394
Overige inkomsten	1.013.094	1.434.991
	<u>20.793.645</u>	<u>17.841.176</u>
34. Indirecte opbrengsten		
Overige indirecte opbrengsten	<u>961.186</u>	<u>259.084</u>
35. Subsidies OC&W		
Onderdeel huren	5.779.104	5.679.295
Onderdeel exploitatiebijdragen	2.127.015	2.089.326
	<u>7.906.119</u>	<u>7.768.621</u>
36. Overige subsidies en bijdragen		
Subsidies uit publieke middelen	575.982	579.874
Bijdragen uit private middelen	2.317.872	2.849.460
	<u>2.893.854</u>	<u>3.429.334</u>
Personeelslasten		
37. Salarissen en inhuur		
Bruto lonen vast	10.285.540	10.460.214
Inhuur personeel	2.597.822	3.273.967
	<u>12.883.362</u>	<u>13.734.181</u>

Ultimo 2014 waren er 186 fte (2013: 196 fte).

Het salaris van de algemeen directeur over 2014 was € 158.919,-- en van de zakelijk directeur € 138.926,--.

De salarissen zijn inclusief pensioenbijdragen.

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
38. Overige personeelslasten		
Opleidingen en assessments	125.688	104.313
Advertentie- en wervingskosten	40.692	77.273
Arbodienst	47.515	37.438
Ondernemingsraad	6.010	18.052
Overige personeelslasten	-109.862	723.526
	<u>110.043</u>	<u>960.602</u>
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>		
Gebouwen en terreinen	1.596.141	1.584.657
Inventaris en inrichting	521.170	398.198
Overige bedrijfsmiddelen	390.178	396.393
	<u>2.507.489</u>	<u>2.379.248</u>
	<u>2.507.489</u>	<u>2.379.248</u>
Overige bedrijfslasten		
39. Huisvestingslasten		
Huur onroerend goed	3.044.278	4.546.590
Gas water licht	340.596	743.779
Onderhoud algemeen	106.369	253.357
Onroerendezaakbelasting	51.254	56.519
Dotatie groot onderhoud	302.796	35.500
Schoonmaakbedrijven	507.931	443.930
Afvalverwijdering	18.550	17.533
Toiletmaterialen/diversen	44.761	35.556
Overige huisvestingslasten	151.441	1.522.874
	<u>4.567.976</u>	<u>7.655.638</u>
40. Aankopen		
Aankopen	1.770.933	664.337
Overige kosten	2.178	4.437
	<u>1.773.111</u>	<u>668.774</u>
41. Kosten vaste collectie		
Inrichting	511.651	236.974
Publieksbegeleiding en educatie	755.781	457.530
Publicaties	83.671	34.031
Marketing	151.146	138.264
Transporteren	1.502.249	866.799

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
Transport	1.502.249	866.799
Sponsoring	130.280	53.460
Werving en PR	437.408	196.783
Overige lasten	149.109	176.219
	<u>2.219.046</u>	<u>1.293.261</u>
42. Kosten tijdelijke tentoonstellingen		
Inrichting	255.760	917.838
Publieksbegeleiding en educatie	13.801	111.505
Werving en PR	69.562	356.856
Publicaties	20.225	143.139
Marketing	-	37.105
Overige lasten	38.014	636.217
	<u>397.362</u>	<u>2.202.660</u>
43. Lasten inzake collectiefunctie		
Registratie	39.072	15.477
Conserveren	38.144	73.945
Restaureren	15.971	743
Overige kosten	14.166	24.207
	<u>107.353</u>	<u>114.372</u>
44. Wetenschappelijke kosten		
Onderzoek	25.591	14.403
Documentatie	45.406	41.780
Publicatie	10.093	87.652
Overige lasten	15.039	47.866
	<u>96.129</u>	<u>191.701</u>
45. Algemene kosten		
Bewaking en beveiliging	226.737	204.709
Publieksservice	51.235	49.094
Financiële zaken	243.510	179.870
Kantoorkosten	821.009	802.405
Diverse algemene kosten	1.259.291	1.065.080
	<u>2.601.782</u>	<u>2.301.158</u>

Van Gogh Museum te Amsterdam

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
46. Saldo rentebaten- en lasten		
Rentebaten	591.664	552.471
Rentelasten	-16.258	-23.385
	<u>575.406</u>	<u>529.086</u>
47. Buitengewone baten		
Afschrijvingen goodwill	<u>750.000</u>	<u>750.000</u>
48. Mutatie aankoopfonds		
Mutatie aankoopfonds	<u>-413.338</u>	<u>-1.555.970</u>

BIJLAGEN

Van Gogh Museum te Amsterdam

FUNCTIONEEL	→	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschappelijke functie	Algemeen Beheer
			Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conservieren & Restaureren	Verwerving & Afstoting	Onderzoek & Documentatie	
BATEN									
Directe opbrengsten									
		<i>Publieksinkomsten</i>	19.121.094	15.285.805	3.835.289	-	-	-	-
		<i>Sponsorinkomsten</i>	812.426	812.426	-	-	-	-	-
		<i>Overige inkomsten</i>	1.013.094	841.483	171.612	-	-	-	-
Indirecte opbrengsten									
			11.445.446	9.156.356	2.289.089	-	-	-	-
Totale opbrengsten			32.392.060	26.096.070	6.295.989	-	-	-	-
Subsidie OCW									
		<i>Onderdeel huren</i>	5.779.104	5.201.194	-	-	57.791	-	520.119
		<i>Onderdeel exploitatiebijdragen</i>	2.127.015	1.100.335	275.084	5.372	60.888	5.372	106.031
Overige subsidies/bijdragen									
		<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	575.982	422.242	105.560	1.316	16.233	1.316	25.007
		<i>Bijdragen uit private middelen</i>	2.317.872	11.800	-	-	-	2.186.449	119.620
		<i>Bijdragen uit VSB-fonds</i>	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Bijdragen			10.799.973	6.735.571	380.644	6.689	134.912	2.193.138	250.658
Totale baten			43.192.033	32.831.640	6.676.634	6.689	134.912	2.193.138	250.658
Lasten									
		Personeelslasten	15.851.394	8.574.349	2.143.537	33.314	377.556	33.314	657.480
		Afschrijvingen	2.858.273	1.617.229	403.879	1.755	20.644	1.755	22.372
		Huisvestingskosten	5.560.663	4.211.299	398.787	-	27.845	-	-
		Aankopen	1.773.111	-	-	-	-	1.773.111	-
Overigelaasten									
		- Vaste Collectie	2.219.046	2.219.046	-	-	-	-	-
		- Tijdelijke presentaties	397.362	-	397.362	-	-	-	-
		- Collectiefunctie	107.353	-	-	43.794	58.837	4.722	-
		- Wetenschappelijke functie	96.128	-	-	-	-	-	96.128
		- Algemeen beheer	7.665.314	4.344.303	1.086.076	-	-	-	2.234.937
Totale lasten			36.528.644	20.966.225	4.429.640	78.862	484.882	1.812.901	775.980
Saldo uit gewone Bedrijfsvoering			6.663.389	11.865.415	2.246.994	72.174-	349.970-	380.236	525.321-
		Saldo rente baten/-lasten	188.874	-	-	-	-	-	188.874
		Mutatie aankoopfonds	413.338-	-	-	-	-	413.338-	-
Subtotaal			224.464-	-	-	-	-	413.338-	188.874
Saldo uit bedrijfsvoering			6.438.925	11.865.415	2.246.994	72.174-	349.970-	33.102-	525.321-
		Toerekening algemeen beheer*	0	6.032.272-	1.142.351-	36.693	177.922	267.069	6.692.939
Exploitatieresultaat			6.438.925	5.833.143	1.104.643	35.481-	172.048-	33.102-	258.252-

*Verdeling naar rato van saldo uit bedrijfsvoering per onderdeel met uitsluiting van het onderdeel verwerven en afstoten.

Van Gogh Museum te Amsterdam

Verdeelsleutels Categorieale Winst- en Verliesrekening 2014:

Publieksinkomsten

De publieksinkomsten worden voor 80% toegerekend aan de vaste presentatie en voor 20% aan de tijdelijke presentatie. De sponsorinkomsten worden toegerekend aan de functie waarvoor deze zijn verkregen.

Indirecte opbrengsten:

De indirecte opbrengsten (pacht restaurant, huuropbrengsten appartementen Den Haag en verkopen groot- en detailhandel VGME I B.V.) worden voor 80% toegerekend aan de vaste presentatie en voor 20% aan de tijdelijke presentatie.

Salarislasten en inhuur:

De salarissen worden toegerekend op basis van de werkelijke bezetting van de verschillende afdelingen. Ten aanzien van een aantal afdelingen zijn de kosten vervolgens verdeeld op basis van de verhouding 80% - 20% over respectievelijk de vaste en de tijdelijke presentatie. Dit betreft de afdelingen Communicatie, Beveiliging, Facilitair (uitsluitend publieksservice en garderobe) en VGME. De kosten voor inhuur derden en uitzendkrachten worden toegerekend op basis van de werkelijke kosten per afdeling. Hiervoor worden voor de hierboven genoemde afdelingen dezelfde percentages gehanteerd voor de toerekening aan respectievelijk de vaste en de tijdelijke presentatie.

Afschrijvingen:

Afschrijvingen van het Van Gogh Museum worden per investering naar de diverse functies ingerekend. De afschrijvingen op activa van het Van Gogh Museum worden toegerekend op basis van de functie waarvoor ze worden ingezet. Activa die worden ingezet in het kader van de publieksfunctie worden op basis van de verhouding 80% - 20% toegerekend aan respectievelijk de vaste en de tijdelijke presentaties.

Huisvestingskosten:

Museale ruimten:

Paulus Potterstraat 7 Amsterdam: 89% Vaste presentatie; 1% Afdeling Restauratie/Conserveren & Restaureren; 10% Kantoren/Algemeen Beheer

Laan van Meerdervoort 7, Den Haag; 98% Vaste presentatie, 2% Kantoren/Algemeen Beheer

Kantoren:

Stadhouderskade 55 Amsterdam: 74% Kantoren/Algemeen beheer, 17% Vaste Presentatie, 9% Tijdelijke presentatie

Van Gogh Museum Enterprises I B.V.:

Stadhouderskade 55 Amsterdam (deel van het pand t.b.v. kantoren)

Museumplein 3 Amsterdam (Museumwinkel op het Museumplein)

Nieuwemeerdijk 426 Badhoevedorp en Ellermanstraat 15 Amsterdam (opslagloodsen) kosten zijn deels doorberekend aan VGM

Kosten algemeen beheer:

De kosten van beveiliging en de publieksservice worden voor 80% naar de vaste presentatie toegerekend en voor 20% naar de tijdelijke presentatie, conform de sleutel bij de baten (entree).

De provisie credit card maatschappijen is volgens de verdeelsleutel 80% - 20% toegerekend aan de publieksfunctie.

De posten representatie/reis- en verblijfkosten worden op basis van de werkelijk gemaakte kosten toegerekend aan de verschillende functies.

De advieskosten in 2014 betreffen diverse adviestrajecten, zoals de ondersteuning van de huisvestingsproblematiek en de planvorming voor de toekomstige huisvesting.

1 ENKELVOUDIGE BALANS VAN GOGH MUSEUM ENTERPRISES BV

(voor resultaatverdeling)

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		205.462		252.548
Materiële vaste activa				
Andere vaste bedrijfsmiddelen	463.738		488.737	
Andere bedrijfsmiddelen	10.216		18.212	
		473.954		506.949
		679.416		759.497
Vlottende activa				
Vorraden		2.841.508		2.991.511
Vorderingen				
Debiteuren	467.041		933.315	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	19.510		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	298.083		318.847	
		784.634		1.252.162
Liquide middelen		4.323.680		2.430.172
		8.629.238		7.433.342

2 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN GOGH MUSEUM ENTERPRISES BV

	2014		2013	
	€	€	€	€
Netto-omzet	10.923.180		10.258.941	
Kostprijs van de omzet	3.220.433		3.002.338	
Bruto-omzetresultaat		7.702.747		7.256.603
Directe inkoopkosten		1.078.597		203.009
		6.624.150		7.053.594
Brutomarge		6.624.150		7.053.594
Lasten				
Lonen en salarissen	3.223.683		2.850.651	
Overige personeelslasten	41.138		171.656	
Afschrijvingen	350.783		335.619	
Overige bedrijfslasten	1.860.458		1.591.873	
		5.476.062		4.949.799
Resultaat		1.148.088		2.103.795
Financiële baten en lasten		-308.329		-266.847
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		839.759		1.836.948
Belastingen saldo		-		-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		839.759		1.836.948
Uitkering aan VGME BV II		-839.759		-1.836.948
Resultaat na belastingen		-		-

3 ENKELVOUDIGE BALANS VAN GOGH MUSEUM ENTERPRISES BV II
(na winstbestemming)

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
49. Immateriële vaste activa		5.250.000		6.000.000
		<u>5.250.000</u>		<u>6.000.000</u>
Vlottende activa				
50. Vorderingen				
Vorderingen op groepsmaatschappijen		917.096		2.949.756
51. Liquide middelen		17.736		17.794
		<u>6.184.832</u>		<u>8.967.550</u>

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
PASSIVA				
52. Eigen vermogen				
Kapitaal	18.000		18.000	
Agio	1.875.000		1.875.000	
Algemene Reserve	698.458		687.050	
		2.591.458		2.580.050
53. Langlopende schulden				
Schuld aan VGM		2.675.244		5.625.000
54. Kortlopende schulden				
Belastingen en premies sociale verzekeringen	200.000		200.000	
Overige schulden en overlopende passiva	718.130		562.500	
		918.130		762.500
		<u>6.184.832</u>		<u>8.967.550</u>

4 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN GOGH MUSEUM ENTERPRISES BV II

	2014		2013	
	€	€	€	€
55. Netto-omzet		839.759		1.836.948
		<u>839.759</u>		<u>1.836.948</u>
56. Lasten				
57. Afschrijvingen	750.000		750.000	
58. Overige bedrijfslasten	<u>58</u>		<u>206</u>	
		750.058		750.206
Resultaat		<u>89.701</u>		<u>1.086.742</u>
59. Financiële baten en lasten		<u>-78.293</u>		<u>-201.592</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		11.408		885.150
60. Belastingen saldo		<u>-</u>		<u>-200.000</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>11.408</u></u>		<u><u>685.150</u></u>

6 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN PP10 BV

	2014		2013	
	€	€	€	€
65. Netto-omzet		1.582.755		1.486.807
		<u>1.582.755</u>		<u>1.486.807</u>
66. Lasten				
67. Lonen en salarissen	811.470		862.691	
68. Overige personeelslasten	13.639		6.636	
69. Overige bedrijfslasten	533.439		510.854	
		<u>1.358.548</u>		<u>1.380.181</u>
Resultaat		224.207		106.626
70. Rente baten en lasten		90		278
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		<u>224.297</u>		<u>106.904</u>
71. Belastingen saldo		-		-23.845
Resultaat na belastingen		<u><u>224.297</u></u>		<u><u>83.059</u></u>

7 GECONSOLIDEERDE W&V 2014 VGM INCLUSIEF BEGROTING 2014

Geconsolideerde W&V 2014 VGM inclusief begroting 2014

BATEN	2014	begroting 2014	2013
Directe opbrengsten			
<i>Publieksinkomsten</i>	19.121.094	17.196.565	16.354.088
<i>Sponsorinkomsten</i>	812.426	1.010.000	644.393
<i>Overige inkomsten</i>	1.013.094	1.895.464	1.434.988
Indirecte opbrengsten	11.445.446	12.492.567	10.227.053
Totale opbrengsten	32.392.060	32.594.596	28.660.522
Subsidie OCW			
<i>Onderdeel huren</i>	5.779.104	5.619.435	5.679.295
<i>Onderdeel exploitatiebijdragen</i>	2.127.015	2.124.484	2.089.326
Overige subsidies/bijdragen			
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	575.982	575.925	579.873
<i>Bijdragen uit private middelen</i>	2.317.872	2.303.340	2.849.460
Totaal Bijdragen	10.799.973	10.623.184	11.197.954
Totale baten	43.192.033	43.217.780	39.858.476
Lasten			
Salarislasten en inhuur	15.851.394	17.516.690	17.481.722
Afschrijvingen	2.858.273	3.219.770	2.714.866
Huisvestingskosten	5.560.663	6.850.397	8.810.993
Aankopen	1.773.111	2.200.000	668.774
Overige lasten			
- Vaste Collectie	2.219.046	2.476.886	1.293.258
- Tijdelijke presentaties	397.362	1.433.400	2.202.660
- Collectiefunctie	107.353	304.900	114.372
- Wetenschappelijke functie	96.128	268.200	191.699
- Algemeen beheer	7.665.314	7.279.906	6.373.344
Totale lasten	36.528.644	41.550.149	39.851.688
Saldo uit gewone Bedrijfsvoering	6.663.389	1.667.631	6.788
Saldo rente baten/-lasten	188.874	174.001	74.523
Mutatie aankoopfonds	413.338-		1.555.970-
Vennootschapsbelasting	-	500.000-	223.845-
Saldo uit bedrijfsvoering	6.438.925	1.341.632	1.698.504-

.....

Strategisch plan 2014_2017

Van
Gogh
Museum

Amsterdam

Boeken en werkelijkheid en kunst zijn voor mij soortgelijk

Vincent van Gogh aan zijn broer Theo
op 2 juni 1875

Managementsamenvatting

Het Strategisch Plan van het Van Gogh Museum (hierna: VGM) voor de periode 2014-2017 geeft in hoofdlijnen de richting aan die het museum wil inslaan en biedt voor de komende vier jaar een leidraad voor het beleid en de activiteiten van het museum.

In dit plan is een onderscheid aangebracht tussen de Kernopdracht van het museum en de Strategische Pijlers. Voor beide zijn operationele doelstellingen geformuleerd.

De Kernopdracht betreft de taken die continu moeten worden uitgevoerd en is geborgd in de drie sectoren waaruit de organisatie bestaat: Museale Zaken (zie 8.1), Publiekszaken (8.2) en Bedrijfsvoering (8.3). Daarnaast ziet het VGM het als Kernopdracht om te blijven samenwerken met verschillende partijen en waar mogelijk bestaande samenwerking te intensiveren en uit te breiden (8.4).

De Strategische Pijlers geven richting en focus aan wat het VGM de komende periode wil bereiken. De activiteiten die de sectoren van plan zijn te ondernemen moeten hieraan worden getoetst. Ze zijn geformuleerd op basis van de missie, visie en kernwaarden van het museum, en rekening houdend met de stakeholders en externe invloeden.

- 1 Toegankelijkheid: het VGM heeft de collectie en het gebouw optimaal ontsloten (9.1).
- 2 Bereik: het VGM bereikt de bezoeker en niet-bezoeker optimaal waarbij er sprake is van een dialoog met en een grote mate van betrokkenheid van het publiek (9.2).
- 3 Inkomsten: het VGM werft additionele inkomsten, mede door de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen en de verdere professionalisering van de fondsenwerving (9.3).

Inhoudsopgave

1	Voorwoord van de directie	6
2	Karakterschets van het Van Gogh Museum	10
3	Trends en ontwikkelingen in de omgeving	14
4	Belanghebbenden	18
5	De missie van het Van Gogh Museum	19
6	De kernwaarden van het Van Gogh Museum	20
7	De visie van het Van Gogh Museum	21
8	De Kernopdracht	24
8.1	Museale Zaken	24
8.2	Publiekszaken	28
8.3	Bedrijfsvoering	31
9	De Strategische Pijlers	36
9.1	Toegankelijkheid	36
9.2	Bereik	37
9.3	Inkomsten	39
10	Tot Slot	41

1 Voorwoord van de directie

In 2009 maakte het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kenbaar dat voor instellingen die tot de culturele basisinfrastructuur behoorden, zoals het VGM, de vierjarige subsidiesystematiek plaatsmaakte voor een langdurig subsidieperspectief. Deze instellingen moesten daarvoor een kort beleidsplan met prestatieafspraken bij het ministerie indienen. Het VGM stelde toen het Strategisch Plan 2009-2014 op.

Inmiddels is de subsidiesystematiek van de rijksoverheid gewijzigd en is de 'oude' vierjarige subsidiesystematiek weer in werking getreden. Het VGM heeft in de afgelopen jaren een nieuwe zakelijk directeur gekregen, Adriaan Dönszelmann, een grootschalige renovatie van het Rietveldgebouw succesvol voltooid en de voorbereidingen voor de bouw van een nieuwe entree aan het Museumplein in gang gezet.

Het VGM gaat dus een nieuwe fase in en dat is een goed moment om een nieuw plan voor de komende jaren te presenteren. Dit Strategisch Plan geeft in hoofdlijnen de richting aan die het VGM wil inslaan en biedt voor de komende vier jaar (2014-2017) een leidraad voor het beleid en de activiteiten van het museum.

Uiteraard bouwt dit plan voort op het Strategisch Plan uit 2009. Daarin werden de missie, visie en strategie opnieuw gedefinieerd en zes strategische doelstellingen geformuleerd.¹ Het plan was echter tamelijk abstract en bevatte weinig concrete doelstellingen. Het nieuwe plan bevat duidelijkere en meetbaardere doelstellingen. Op een groot aantal van de toen benoemde aandachtsgebieden heeft het museum in de afgelopen jaren grote stappen gezet. Zo zijn onder andere de faciliteiten verbeterd, is de organisatie verder geprofessionaliseerd en de klantgerichtheid toegenomen. Andere aspecten zijn nog niet volledig tot ontwikkeling gekomen, zoals de verbetering van de digitale aanwezigheid van het museum, de toegankelijkheid van de gebouwen en een voldoende uitbreiding van het netwerk van zakelijke en particuliere steungevers.

Deze aspecten vormen dan ook belangrijke aandachtspunten in het nieuwe Strategisch Plan. De directie heeft het in nauwe samenwerking met de Raad van Toezicht en het Management Team ontwikkeld en uitgewerkt en in verschillende werksessies voorgelegd aan de medewerkers van het VGM. De commentaren en aanvullingen die uit deze sessies zijn voortgekomen, zijn voor zover mogelijk in dit plan verwerkt.

¹ De strategische doelstellingen waren: 1) innovatief museum zijn 2) breed toegankelijk zijn 3) in alle geledingen kwaliteit uitstralen 4) uitgebreid netwerk van partners en steungevers hebben 5) bezoek aan het museum moet inspirerend en verrijkend zijn 6) aantrekkelijke werkgever zijn.

Vincent van Gogh
Zeegezicht bij Les Santes-Maries-de-la-Mer (detail), 1888
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

2 Karakterschets van het Van Gogh Museum

Collectie

Het VGM, dat in 2013 zijn 40-jarig bestaan vierde, draagt de naam van een van de bekendste kunstenaars ter wereld. Het museum is een van de sterkste culturele ‘merken’ in de wereld en in vele aspecten uniek in het museale veld.

In de eerste plaats heeft het VGM de grootste Van Gogh-collectie ter wereld, met 205 schilderijen waaronder een aantal van zijn beroemdste, iconische werken, 500 tekeningen en nagenoeg alle brieven (ruim 800). De collectie bevat verder schilderijen en tekeningen uit de periode 1840-1920 van vrienden, tijdgenoten, voorbeelden en navolgers van Van Gogh. Het museum beheert daarnaast een unieke en kwalitatief hoogstaande collectie laat-19de-eeuwse prentkunst van internationale allure met een bijzondere focus op de prenten van de Nabis-kunstenaars. Een bijzonder onderdeel van de prentencollectie is de groep Japanse houtsneden, ukiyo-e, die door Vincent en Theo van Gogh werden verzameld. De collectie wordt regelmatig verder verrijkt door aanwinsten en bruiklenen.

Vincent van Gogh

Vincent van Gogh was niet alleen kunstenaar maar ook schrijver. Dankzij zijn bewaard gebleven brieven weten we veel over zijn persoonlijkheid en zijn opmerkelijke leven. Behalve de collectie speelt ook de persoon Vincent van Gogh een cruciale rol bij de activi-

teiten en het imago van het museum. Zijn werk en levensverhaal bevatten een bijzondere emotionele dimensie die een breed (inter) nationaal publiek steeds opnieuw raakt en inspireert, een aspect dat maar weinig andere musea op een dusdanig geconcentreerde wijze kennen.

Kennisinstituut

Op basis van zijn bijzondere collectie heeft het VGM zich ontwikkeld tot hét kennisinstituut op het gebied van Vincent van Gogh. Onderzoek naar zijn leven en werk is sinds een kwart eeuw een integraal onderdeel van het beleid van het museum. Het ligt ten grondslag aan talrijke tentoonstellingen, publicaties en educatieve programma's. De visitatiecommissie van de Vereniging van Rijksmusea kwalificeerde dit als een onderscheidend element van het VGM.²

Het VGM is, zeker in Nederland, een van de meest vooraanstaande musea op het gebied van onderzoek. Ook al krijgt het VGM hiervoor in de komende periode geen subsidie meer van de rijksoverheid (de consequentie van bezuinigingen), het museum blijft een actief onderzoeks- en publicatieprogramma stimuleren, met als doel om de kennis over Vincent van Gogh en de kunst van zijn tijd aan wetenschap en publiek beschikbaar te stellen.

Bezoekers

Het VGM heeft al een aantal jaren een bezoekersaantal van rond de 1,5 miljoen,

in 2011 zelfs 1,6 miljoen. Ook worden de Van Gogh-tentoonstellingen in het buitenland, zoals in Azië, zeer goed bezocht. Het VGM is daarmee het op een na best bezochte museum in Nederland en staat in de top 25 van de best bezochte kunstmusea ter wereld. Daarbij heeft het museum een buitengewoon jong (gemiddelde leeftijd 32 jaar), hoogopgeleid en internationaal publiek. Het museum ontvangt jaarlijks 85% buitenlandse bezoekers.

Inkomsten

Het VGM heeft een bijzondere inkomstenstructuur. De grote aantallen bezoekers genereren via entreegelden 50% van het jaarlijkse budget en zijn daarmee de belangrijkste inkomstenbron voor het museum. Commerciële activiteiten, merchandise en sponsoring leveren circa 25% op. Daarnaast ontvangt het museum ongeveer 25% subsidie van de rijksoverheid. Het Rijk verleent deze subsidie om het VGM in staat te stellen zijn overheidstaak uit te voeren, namelijk het beheren en behouden van de collecties die de Staat der Nederlanden en de Vincent van Gogh Stichting aan het museum ter beschikking hebben gesteld.

De Mesdag Collectie

Aan de Laan van Meerdervoort in Den Haag ligt het voormalige woonhuis van de beroemde zeeschilder Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) en zijn vrouw Sientje Mesdag-van Houten. Naast schilder was Mesdag een grote kunstverzamelaar. Hij liet een museum

bouwen voor zijn uitzonderlijke collectie, dat talloze meesterwerken van de Franse School van Barbizon en de Haagse School van de 19de eeuw bevat. In 1903 schonk Mesdag zijn museum en collectie aan de Nederlandse Staat en sinds 1991 is De Mesdag Collectie (hierna: DMC) integraal onderdeel van het VGM. De collecties van beide musea sluiten goed op elkaar aan en geven een mooi overzicht van de kunst van de late 19de eeuw.

In 2008 werd DMC gesloten voor een grootschalige renovatie en in 2010 opnieuw geopend voor publiek. Het museum voldoet nu aan alle huidige museumstandaarden. DMC, niet te verwarren met Panorama Mesdag dat volledig losstaat van DMC, ontvangt jaarlijks gemiddeld 10.000 bezoekers. Naast de presentatie van de vaste collectie organiseert het VGM ook regelmatig tentoonstellingen in dit museum.

² <http://www.derijksmusea.nl/visitaties>

Vincent van Gogh
De slaapkamer (detail), 1888
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

3 Trends en ontwikkelingen in de omgeving

Bij het opstellen van dit Strategisch Plan is uitgebreid stilgestaan bij de trends en ontwikkelingen in de omgeving waarmee het museum rekening moet houden en zo nodig met de toekomstige activiteiten op moet inspelen.

Onverminderde belangstelling voor Van Gogh

De bekendheid van en daarmee belangstelling voor Vincent van Gogh blijft onverminderd groot. Dit biedt het VGM grote kansen voor projecten, samenwerkingsverbanden en verdienmogelijkheden, maar vergroot ook de druk op de collectie, de organisatie en het programma. Dit vanwege het groeiende aantal bruikleenaanvragen, stijgende (verzekerings) waarden en daarmee hogere kosten voor tentoonstellingen, en de eis van belangrijke (Van Gogh) tegenbruiklenen voor bruiklenen die het VGM aanvraagt voor tentoonstellingen. Dit staat op gespannen voet met de kernopdracht van het museum: het behoud en beheer van de zeer kwetsbare collectie. De kernopdracht beperkt het VGM in de mogelijkheden om de collectie fysiek in te zetten en dat is van grote invloed op de keuzes en mogelijkheden van toekomstige activiteiten.

Politieke ontwikkelingen

De afgelopen regeringsjaren en kabinetswisselingen hebben geleerd dat het museale beleid van de overheid een nogal onvoorspelbaar en grillig karakter heeft. Zo is de subsidiesystematiek verscheidene keren ingrijpend gewijzigd. Daarbij is nog steeds

de tendens waar te nemen van een zich steeds verder terugtrekkende overheid. De roep vanuit de overheid tot meer samenwerking en meer 'cultureel ondernemerschap' blijft onverminderd groot. De in juni 2013 verschenen brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap waarin ze haar visie op het museale bestel uiteenzet, bevestigt dit beeld.³

Digitale ontwikkelingen

Communicatietechnologie en sociale media nemen een steeds belangrijker plaats in binnen de samenleving en daarmee ook in de culturele sector. Zo is het aantal Facebook-vrienden en Twitter-volgers van het VGM in de afgelopen jaren fors gestegen. In 2014 heeft het VGM ruim 76.000 volgers op Twitter, 213.551 fans op Facebook en 3.867.086 followers op Google+. De verwachting is dat deze trend doorzet.

Economische ontwikkelingen

De economische (in)stabiliteit zowel binnen Europa als wereldwijd en de daarmee samenhangende ontwikkelingen in het toerisme zijn van invloed op het VGM, aangezien een zeer groot deel van de bezoekers internationaal is. De economische situatie heeft uiteraard ook gevolgen voor de arbeidsmarkt. Met name de groeiende werkloosheid is van invloed, niet alleen op de koopkracht en het consumptiegedrag maar ook op de vraag en aanbod van personeel.

Socio-demografische ontwikkelingen

Het aantal ouderen in Nederland neemt toe en ook de allochtone bevolkingsgroep groeit gestaag. Dit stelt het VGM voor de uitdaging hoe het museum de deelname en betrokkenheid van deze groepen aan het culturele leven kan benutten en optimaliseren. Om een goed aanbod tot stand te brengen zal het museum specifiek moeten inspelen op hun wensen en behoeften.

Duurzaamheid

Er is een groeiende aandacht voor maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen, zowel van de overheid (stringentere regelgeving) als van de consument. Ook culturele instellingen moeten hier als belangrijke maatschappelijke speler hun verantwoordelijkheid nemen.

Museumplein

Sinds 2013 zijn, voor het eerst sinds vele jaren, alle musea op het Museumplein (Rijksmuseum, Stedelijk Museum, Van Gogh Museum) weer gezamenlijk open. Dit leidt tot een andere en grotere dynamiek op het Museumplein, het 'Culturele Hart van Nederland' waartoe ook het Koninklijk Concertgebouw en Koninklijk Concertgebouworkest behoren.

Tentoonstellingen

Met de stijgende prijzen voor de kunst van Van Gogh en zijn tijdgenoten op de internationale kunstmarkt zijn ook de verzekeringswaardes sterk gestegen. Hierdoor stijgen de

kosten voor tentoonstellingen steeds verder, terwijl de Nederlandse indenniteitsregeling in toenemende mate veel te beperkt is om deze stijgende kosten voor internationale bruikleen-tentoonstellingen te kunnen opvangen.

³ Museumbrief van het Ministerie van OCW, Samen werken, samen sterker, 10 juni 2013.

Vincent van Gogh
Zonnebloemen (detail), 1889
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

4 Belanghebbenden

Voor het succes van het VGM is het van groot belang dat het museum zich bewust is van de verschillende belanghebbenden en hun eisen en verwachtingen zodat daar met de activiteiten zo goed mogelijk op kan worden ingespeeld.

De belangrijkste belanghebbenden zijn daarom geïdentificeerd:

- De bezoekers van het VGM (nationaal en internationaal)
- Geïnteresseerden die het museum niet kunnen bezoeken
- De rijksoverheid, het Ministerie van OCW en de Nederlandse politiek
- De Rijksgebouwendienst
- De provincie Noord-Holland
- De gemeente Amsterdam en stadsdeel Zuid
- De Vincent van Gogh Stichting
- Financiers en sponsors (zogenoemde 'steunverleners')
- Commerciële partners
- De media
- De toeristische sector
- De onderwijssector
- De culturele sector, kunstinstellingen, brancheorganisaties
- Verzamelaars en de kunsthandel
- Leveranciers
- Werknemers

5 De missie van het Van Gogh Museum

De missie geeft aan wat het VGM wil zijn voor zijn belanghebbenden in de breedste zin van het woord. De missie vormt de basis waaruit de visie, strategie en doelen voor de organisatie worden afgeleid. Voor de periode 2009-2014 heeft het VGM de volgende korte en bondige missie geformuleerd:

Het Van Gogh Museum maakt het leven en werk van Vincent van Gogh en de kunst van zijn tijd toegankelijk voor zo veel mogelijk mensen om hen te verrijken en te inspireren.

Gezien het succes en de groei in de afgelopen periode wil de directie vasthouden aan deze missie omdat ze nog steeds van toepassing is voor de komende periode.

De zeer positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de Vereniging van Rijksmusea en de lovende reactie van het Ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur naar aanleiding van de subsidieaanvraag 2014-2017 sterken de directie in deze gedachte.

Tegelijkertijd heeft het VGM de wil en de ambitie om de accenten de komende beleidsperiode anders te leggen en tot meer concrete strategische doelstellingen te komen.

6 De kernwaarden van het Van Gogh Museum

Het VGM is toonaangevend, excellent en inspirerend. Deze kernwaarden fungeren als ethisch kompas en zijn de kern van de bedrijfs-cultuur in het museum.

Toonaangevend

Het VGM is toonaangevend in de wereld als het gaat om Vincent van Gogh. Het museum beschikt over een unieke collectie van zijn schilderijen en prenten. Deze collectie en het jarenlange wetenschappelijk onderzoek naar het werk van Van Gogh en zijn tijdgenoten bieden een niet te evenaren inzicht in Van Goghs leven, werk en de context. Het VGM ontleent die unieke positie aan zijn ontstaans-geschiedenis: de band met de familie Van Gogh en de rol van beheerder van het erfgoed van Vincent van Gogh die het museum heeft gekregen. Het VGM profileert zich bovendien toonaangevend op het gebied van museale bedrijfsvoering, onderzoek, educatie en tentoonstellingen.

Streven naar excellentie

Het VGM is een internationaal befaamd museum dat op hoog niveau presteert. Dit is voor een belangrijk deel te danken aan de bovengemiddelde passie en inzet van de medewerkers van het museum. Het hoge kwaliteitsniveau van de museale organisatie en activiteiten werd door de visitatiecom-missie bekrachtigd. Het succes van het VGM schept verplichtingen en het museum wil zich ook in de komende jaren aan de internationale museale top meten.

Inspirerend

Het VGM spant zich vanaf de opening van het museum in 1973 in om Van Goghs leven en werk toegankelijk te maken voor zo veel mogelijk mensen en hen daarmee te verrijken en te inspireren. Het museum laat mensen wereldwijd steeds vanuit andere perspectieven of thema's kijken naar de wereld van Vincent van Gogh en door de emoties die dat oproept ook naar hun eigen leven. Het VGM laat zich andersom ook stimuleren en verrijken door wat er in de wereld gebeurt. Het museum is nieuwsgierig en wil exploreren en ontdekken en stimuleert ook zijn bezoekers en andere stakeholders hiertoe.

7 De visie van het Van Gogh Museum

De visie omschrijft de situatie waar het VGM naar streeft. Ze is gebaseerd op de missie en de kernwaarden van het museum en houdt rekening met externe factoren en met de belangrijkste belanghebbenden.

- 1 Het VGM is een van de meest toonaangevende en toegankelijke musea ter wereld. Het is inspirerend en streeft naar excellentie in al zijn activiteiten.**
- 2 Het VGM excelleert in de uitvoering van zijn kernopdracht, die geborgd is in de sectoren Museale Zaken, Publiekszaken en Bedrijfsvoering, waarbij wordt samengewerkt met verschillende partijen.**
- 3 Het voornaamste doel van het VGM is het behoud en beheer van de collectie en deze toegankelijk maken voor zoveel mogelijk mensen. Het museum heeft de collectie en het gebouw optimaal ontsloten.**
- 4 Het VGM bereikt de bezoeker en niet-bezoeker optimaal waarbij er sprake is van een dialoog met en een grote mate van betrokkenheid van het publiek.**
- 5 Het VGM werft additionele inkomsten, mede door de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen en de verdere professionalisering van de fondsenwerving.**

Vincent van Gogh
Almondbloesem (detail), 1890
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

8 De Kernopdracht

In dit Strategisch Plan is een onderscheid aangebracht tussen de Kernopdracht van het museum en de Strategische Pijlers. Voor beide zijn operationele doelstellingen geformuleerd. Dit onderscheid is gemaakt om de focus voor de komende periode scherp te kunnen definiëren.

De Kernopdracht betreft de taken die continu moeten worden uitgevoerd en is geborgd in de drie sectoren waaruit de organisatie bestaat: Museale Zaken (zie 8.1), Publiekszaken (8.2) en Bedrijfsvoering (8.3). Daarnaast ziet het VGM het als Kernopdracht om te blijven samenwerken met verschillende partijen en waar mogelijk bestaande samenwerking te intensiveren en uit te breiden (8.4).

8.1 Museale Zaken

Museale zaken zijn de activiteiten die betrekking hebben op het behoud, het beheer en de presentatie van de vaste collectie, tentoonstellingen, de wetenschappelijke functie van het VGM en het ontsluiten en publiceren van kennis hierover zowel binnen als buiten het museum, nationaal en internationaal.

De zeer waardevolle en bijzondere collectie en het tentoonstellen en ontsluiten daarvan blijft het belangrijkste aspect in al het handelen en denken. De collectie is de kern, 'leading' en 'king': 80% van de VGM-bezoekers komt voor de vaste collectie. Alle activiteiten die worden ondernomen, zijn hiervan een

afgeleide of logisch gevolg en moeten passen binnen de missie en visie van het museum.

Ook in de komende jaren zal doorlopend worden geïnvesteerd in het behoud, beheer en de uitbreiding van de collectie. Daarbij wil het VGM zijn hoogstaande wetenschappelijke en onderzoeksreputatie hooghouden; het VGM is en blijft dé autoriteit op het gebied van Van Gogh.

8.1.1 Collectiebeheer

Collectiebeheer heeft een restauratieplanning gemaakt voor behandelingen op korte, middellange en lange termijn. De collectie-survey – het monitoren van de staat van de collectie – is een continue taak die cyclisch verloopt. Met het in 2011 in gebruik genomen collectie informatiesysteem Adlib Museum Plus wordt het mogelijk de collectiesurvey digitaal uit te voeren. Hieronder staan de belangrijkste punten ten aanzien van behoud en beheer van de collectie voor de komende periode.

Conservering en restauratie

Op basis van de collectiesurvey worden (middel)langetermijnplanningen gemaakt voor conservering, restauratie en gebruik van de collectie.

Per schadefactor wordt een analyse gemaakt of bestaande werkafspraken en procedures adequaat zijn voor het behoud van de collectie. Hierbij worden relevante afdelingen betrokken en wordt gebruikgemaakt van

kennis en 'best practises' van binnen en buiten de organisatie. Waar nodig worden procedures aangepast of geïmplementeerd.

Veiligheidszorg

Het Collectie Hulp Verlenings Plan is in 2013 geïmplementeerd en op verschillende wijzen geoefend. De komende periode zal er voortdurende aandacht zijn voor de afspraken rond de bewaking van de collectie in verschillende omstandigheden. Scholing en onderhoudstrainingen vormen hier een integraal, doorlopend onderdeel van.

Collectieregistratie

De collectie is sinds 2011 geregistreerd in het collectie informatiesysteem Adlib Museum Plus. Uitgaande van deze basisregistratie worden aanvullende data van een aantal deelcollecties gefaseerd in Adlib Museum Plus opgenomen.

Daarnaast wordt gewerkt aan de selectie en implementatie van een Digital Asset Management Systeem (DAM). Dit systeem maakt het mogelijk om digitale bestanden te beheren en te koppelen aan de bijbehorende metadata uit Adlib Museum Plus. Aangezien Adlib Museum Plus en DAM twee kern-administraties van het VGM zijn, zijn extra medewerkers aangetrokken om deze implementatie uit te voeren.

8.1.2 Bibliotheek en Documentatie

Het VGM heeft een hoogwaardige historische boekencollectie en een relevante studiec collectie

die toegankelijk is voor zowel wetenschappers als geïnteresseerden. De leeszaalfunctie blijft gehandhaafd, waarbij de bibliotheek zal werken aan grotere (digitale) zichtbaarheid.

Wat documentatie betreft, wordt sterk ingezet op digitalisering. Nu het collectie informatiesysteem en op korte termijn het Digital Asset Management Systeem zijn geïmplementeerd, wordt prioriteit gegeven aan verdere digitalisering van documentatie over de collectie en collectiegerelateerde informatie, zoals technische documentatie. Hiertoe wordt een digitaliseringsplan opgesteld.

8.1.3 Presentatie vaste collectie

De ontsluiting van de collectie is de 'core business'. Het VGM wil daarbij nog gericht op de wensen en achtergronden van de doelgroepen en individuele bezoekers ingaan. Een belangrijke dimensie is hierbij de nieuwe presentatie van de vaste collectie in het Rietveldgebouw, die in het najaar van 2014 wordt gepresenteerd. Door de nieuwe en modernere inrichting van de vaste collectie wordt de aansluiting van de tentoonstellingen bij de permanente collectie tevens logischer, vanzelfsprekender en eenduidiger en vormen ze meer een esthetische eenheid. De presentatie wordt verder verrijkt door digitale middelen. Zie ook 9.1.1

8.1.4 Aanwinsten

Het VGM heeft een collectieplan waarin is uitgewerkt op welke gebieden het museum

zijn verzamelactiviteiten en aankoopbeleid richt. Het huidige kunsthandelklimaat betreft echter een zeer dure markt en competitieve omgeving. Aanwinsten zijn alleen mogelijk met additionele externe middelen. Deze additionele middelen worden ondergebracht in een aankoopfonds. Het doel voor de komende periode is om in dit fonds 10 miljoen euro ter beschikking te hebben. Cruciaal hierbij is de royale jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij waarmee het VGM tot en met 2018 een overeenkomst is aangegaan.

8.1.5 Tentoonstellingen (nationaal en internationaal)

Het VGM staat bekend om zijn spraakmakende tentoonstellingen en blijft de komende periode voor een uitgebreid en verrassend programma van tijdelijke tentoonstellingen in de tentoonstellingsvleugel zorgen.

De tentoonstellingen geven een context rondom de vaste collectie door te verdiepen, te focussen of juist te verbreden en ondersteunen daarmee de missie van het museum. Het programma voor de komende jaren is gebaseerd op het recent vastgestelde beleidsplan tentoonstellingen van het VGM.

Bij het toegankelijk maken van de museale collectie hoort ook de presentatie van werken in het buitenland. Vanwege de geringe omvang van de collectie kan het VGM geen vestigingen in andere landen openen. Het museum organiseert daarentegen regelmatig

Van Gogh-tentoonstellingen in het buitenland, met ondersteuning van de Vincent van Gogh Stichting. Deze tentoonstellingen worden zeer goed bezocht en geven grote aantallen mensen die nooit het museum in Amsterdam zouden kunnen bezoeken ter plaatse een uitgelezen kans om kennis te maken met het werk van Van Gogh.

Het VGM heeft een strategie voor zijn buitenlandtentoonstellingen opgesteld met daarin een lijst van prioriteitslanden waarop het museum zich in de komende jaren focust.

8.1.6 Onderzoek

Onderzoek naar aspecten van de collectie is sinds een kwart eeuw een integraal onderdeel van het beleid van het VGM. Het onderzoek ligt ten grondslag aan talrijke tentoonstellingen, publicaties en educatieve programma's. Het museum stimuleert een actief onderzoeks- en publicatieprogramma, gebaseerd op de verzamelingen, met het doel kennis van de 19de-eeuwse kunst in het algemeen en van het leven en werk van Van Gogh en van zijn tijdgenoten in het bijzonder aan wetenschap en publiek beschikbaar te stellen. Daarbij wordt de wisselwerking tussen (tijdelijke) tentoonstellingen en publicatie van nieuwe, wetenschappelijke inzichten nagestreefd.

De keuze voor het verrichten van onderzoek als een speerpunt van beleid heeft ook zijn weerslag gekregen in de museale organisatie, waarin sinds 2005 een zelfstandige afdeling

Onderzoek actief was. Deze afdeling is in 2011 opgegaan in de afdeling Kunst. Deze afdeling is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitbouwen van de (wetenschappelijke) kennisfunctie. Het huidige beleidsplan Onderzoek loopt tot 2014, de komende periode wordt er dan ook een nieuw beleidsplan Onderzoek ontwikkeld.

Daarnaast ziet het VGM een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd bij het opleiden en werkervaring bieden aan jonge getalenteerde wetenschappers en conservatoren met als specialisatie de kunst van de 19de eeuw in het algemeen en Van Gogh en zijn tijdgenoten in het bijzonder. Het VGM ziet het mede als zijn verantwoordelijkheid dat er ook een volgende generatie kunsthistorici wordt opgeleid die is gespecialiseerd in Van Gogh.

8.1.7 Educatie

Het VGM wil zoveel mogelijk mensen inspireren, verrijken en blijvend interesseren voor kunst en voor Van Gogh in het bijzonder. In lijn met het huidige overheidsbeleid vormt talentontwikkeling een belangrijk speerpunt voor het educatieve beleid van het museum.

Het VGM bereikt een jong publiek: de gemiddelde leeftijd van de bezoeker is 32 jaar. Educatie heeft als taak de kennis en informatie over Van Gogh en zijn tijd te interpreteren voor een groot publiek. Hierbinnen worden specifieke doelgroepen geïdentificeerd. Voor het algemene publiek heeft het VGM diverse

vormen van informatie en programma's in meer talen beschikbaar, waaronder multimediale tours, waar veel gebruik van wordt gemaakt.

Jeugdeducatie

Voor de jeugd van 4-12 jaar (primair onderwijs) en 12-17 jaar (voortgezet onderwijs) heeft het VGM verschillende educatieve programma's. Deze programma's worden in de komende periode verder ontwikkeld. Daarbij heeft het VGM sinds 2010 de toegang tot het museum gratis gemaakt voor de jeugd t/m 17 jaar.

Het museum moet in de komende beleidsperiode voldoen aan de door het Ministerie van OCW opgelegde doelstelling om jaarlijks 41.000 leerlingen te ontvangen. De groei in het bereik van scholen beoogt het museum te bereiken door de uitbouw van een doorgaande leerlijn, in aansluiting op onderwijscurricula en de vraag van scholen.

Het VGM werkt samen met veel educatie- en onderwijsinstellingen. Zo kunnen kinderen van groep 6, 7 en 8 tot eind 2014 met de Turing Museumpleinbus gratis naar het Rijksmuseum, het VGM en het Stedelijk Museum. De Museumplein-musea streven ernaar het vervoer van leerlingen met deze bus op eigen kracht voort te zetten. DMC neemt deel aan Cultuurmenu, een samenwerkingsverband van negentien Haagse erfgoedinstellingen. Het museum heeft de intentie om daarmee door te gaan.

In 2013 lanceerde het VGM een speciaal aanbod (koffertjes, rondleidingen en familiedagen) voor families met kinderen van 4 tot 12 jaar. Dit aanbod wordt uitgebreid met onder andere een familiemultimediatur.

Volwasseneneducatie

Sinds 2010 voert Educatie de strategie om het publiek meer op maat te bedienen: naar kennisniveau, leerstijl en drijfveren. Het zet hierbij in op multimedia, mondelinge en 'hands-on' overdracht. Multimedia hebben een vaste rol in de educatieve middelenmix. Zo is voor bezoekers de succesvolle Brieven multimediatur ontwikkeld en voor niet-bezoekers de Brieven iPhone app (150.000 downloads in 2 jaar). In de komende periode wordt voor niet-bezoekers een nieuwe app-reeks ontwikkeld. Met deze middelen kan het VGM een intensievere band aangaan met mensen wereldwijd die niet in staat zijn het museum te bezoeken.

De gratis lezingen (sinds 2006) en workshops voor volwassenen worden verder ontwikkeld in een bredere programmering, gericht op 'life long learners'.

Daarnaast zijn er de Vrijdagavonden, een platform waarop het museum wekelijks laat zien dat Van Gogh nog steeds hedendaagse cultuurmakers inspireert, gericht op jong (20-35 jaar) lokaal publiek. De Vrijdagavonden trekken ca. 1000 bezoekers per avond. Het beoogde aantal bezoekers in 2017 is 1250 per week.

Het VGM is een van de 'founding fathers' van de MuseumPlusBus, een outreach-project waarmee twaalf musea ouderen uit verzorgingshuizen of met thuiszorg naar hun museum halen. Dit project wordt dankzij de BankGiro Loterij in ieder geval tot eind 2017 voortgezet.

Nederland vergrijsd in een snel tempo. In 2015 bestaat de Nederlandse bevolking uit zeker drie miljoen mensen boven de 65 jaar. Het VGM ziet ouderen daarom als een belangrijke doelgroep. Daartoe is in 2013 het convenant 'Ouderen en cultuur' ondertekend. Dit vormde de start van het meerjarenprogramma 'Lang leve kunst'. De ouderenfondsen Sluyterman van Loo en Stichting RCOAK initieerden hierbinnen een eigen themaprogramma waarvoor onder meer het VGM werd benaderd om een voorstel voor ouderenparticipatie in te dienen. Een aantal voorstellen zullen worden ondersteund, waarvoor een budget van 1 miljoen euro te verdelen is. Het programma 'Lang leve kunst' loopt van 2014 tot 2017. Ook heeft het VGM heeft de ambitie om het meest toegankelijke museum in Nederland te worden voor mindervaliden. In de komende periode worden hiervoor maatregelen genomen.

8.2 Publiekszaken

Hieronder verstaat het VGM het streven om het publiek in de breedste zin optimaal te bereiken en te bedienen, te binden en

nieuwe ervaringen te bieden. Door publieks-onderzoeken die het VGM regelmatig uitvoert, weet het goed wie zijn publiek is. Daarnaast kent het museum ook een groot bereik zowel nationaal als internationaal buiten het museum, dat wil zeggen geïnteresseerden die niet in staat zijn om het museum te bezoeken.

8.2.1 Communicatie

Het VGM trekt steeds opnieuw grote belangstelling van de (internationale) pers, zoals onlangs weer bleek bij de presentatie van Van Goghs recent ontdekte schilderij *Zons- ondergang bij Montmajour*. Van Gogh blijft 'nieuwswaardig'. Het museum is zich hiervan bewust en wil daar optimaal en professioneel op inspelen. Er wordt een nieuw communicatiebeleidsplan ontwikkeld waarbij corporate communicatie en een meer actief persbeleid de aandacht krijgen. Andere aandachtsgebieden zijn de online aanwezigheid en implementatie van de webstrategie.

8.2.2 Bezoekers

Het VGM trekt sinds drie jaar gemiddeld tussen de 1,4 en de 1,5 miljoen bezoekers per jaar. 2011 was zelfs een uitzonderlijk goed jaar met 1,6 miljoen bezoekers. De bouw van een nieuwe entree (zie 9.1) zal ertoe bijdragen dat het VGM op een klantvriendelijkere manier zijn bezoekers kan ontvangen, maar het is ook de verwachting dat het museum hierdoor meer bezoekers kan ontvangen. Het streven is om uiterlijk 2017 1,7 miljoen bezoekers gemiddeld per jaar te ontvangen.

De bezoekers ervaren een bezoek aan het museum soms als minder plezierig vanwege de grote drukte. Om die drukte te verminderen worden de volgende maatregelen genomen:

- Een sterkere focus op bezoekersspreiding door middel van voorverkoop (fysiek en online) en prijsdifferentiatie.
- Verdere implementatie van het nieuwe ticketingsysteem.
- Verdere implementatie van gereguleerde bezoektijden, de time slots.

8.2.3 Bezoekerstevredenheid

Door jarenlang onderzoek naar de tevredenheid van de VGM-bezoekers en de dagelijkse praktijkervaring heeft het museum een grote schat aan kennis over zijn bezoekers, zowel demografisch als met betrekking tot hun wensen en eisen.

De relatie met de bezoeker kan en moet altijd beter in de visie van het VGM. Verschillende maatregelen zijn of worden getroffen om dit te verbeteren. Zo heeft het VGM als eerste museum in Nederland recent een omvangrijke klantgerichtheidstraining voor alle medewerkers gestart. Daarnaast worden alle medewerkers uitgenodigd twee keer per jaar de functie van gastheer/gastvrouw te vervullen. Ook wordt gewerkt aan een doelgroepen-definitie en een daarbij passend beleid. Zo kan het museum beter op de wensen en behoeften van zijn diverse en (inter)nationale publiek inspelen.

8.2.4 Marketing

Door het eigen en in opdracht van het VGM door TNS-NIPO uitgevoerde publieksonderzoek heeft het museum een gedetailleerde kijk op beeld van zijn publiek. De resultaten worden besproken in verschillende lagen van de organisatie. Ook in de komende periode zal het VGM deze publieksonderzoeken (laten) uitvoeren. Daarnaast raadpleegt de afdeling Marketing onder andere de output van eigen (kassa)systemen (Wincash) en de Museummonitor van de Museumvereniging om inzicht te krijgen in de aard, omvang en drijfveren van het publiek in en buiten het museum.

Het VGM is een cultureel wereldmerk. Met die kennis wordt een volgende stap gezet om onze merkpositionering te versterken. Dat betekent dat het VGM een steeds duidelijkere identiteit aan de buitenwereld wil tonen. Uit recent uitgevoerd onderzoek blijkt dat het profiel van de 'relaxte verbinder', met als kenmerken laagdrempelig, populair, artistiek/creatief, het beste past bij het VGM en de huidige merkbeleving. Om dit te realiseren wordt het merkbeleid (de identiteit) verder ontwikkeld, en toegepast op alle producten en diensten die het museum aanbiedt. Denk hierbij aan de keuze voor communicatiekanalen, marketing-activiteiten en educatieve programma's. Hierdoor wordt een consequente perceptie bij klanten van het VGM gecreëerd.

Trade en Sales, een onderdeel van de afdeling Marketing, is verantwoordelijk voor

alle B2B- en B2C-buitenlandpromotie. Zij scant nauwlettend de ontwikkelingen op de leisure-markt, analyseert het afnemersgedrag, identificeert kansen en groeipotentie, om zo proactief in te spelen op de trends in de markt. Trade en Sales heeft contact met organisaties zoals Amsterdam Marketing en het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC), die de branding en marketing van Nederland in binnen- en buitenland verzorgen.

Het onderhouden van relaties met de wederverkopers op de leisure-markt is een belangrijk onderdeel voor Trade en Sales. Trade en Sales wil haar wederverkoop-activiteiten consolideren en nieuwe markten aanboren. Tevens zal zij zich richten op de verkoop van tickets in het laagseizoen en tijdens daluren om zo de beschikbare bezoekerscapaciteit maximaal te benutten.

8.2.5 Commerciële activiteiten

De VGM Enterprises B.V. (hierna: VGME) produceert een uitgebreid assortiment merchandise producten op basis van de collectie. Deze producten worden verkocht in de winkel in het museum, de winkel op het Museumplein en via de webshop. Het doel voor de komende periode is om, mede op basis van een nieuw verkoopbeleid en een nieuw in te richten winkel in het toekomstige entreegebied, de verkoop van deze producten te vergroten. Hierbij zullen scherpere en duidelijkere keuzes gemaakt worden. Ook worden nieuwe commerciële activiteiten ontwikkeld (zie 9.3).

8.2.6 Fondsenwerving

In 2010 startte het VGM met het opzetten van een netwerk van bedrijven. Tegen het eind van het jaar hadden twaalf 'Corporate Patrons' zich verbonden aan deze Van Gogh Museum Global Circle. Dit netwerk wordt de komende periode uitgebreid. Daarnaast werkt het museum voor specifieke projecten samen met bedrijven zoals Shell en Canon. Voor particuliere steunverleners is in 2009 The Yellow House opgezet. Deelnemers betalen een vast bedrag per jaar. Ook dit netwerk wordt de komende periode uitgebreid. Voor de overige accentverschuivingen op het gebied van fondsenwerving zie 9.3.1.

8.2.7 Publicaties

De publicaties van het VGM ondersteunen en versterken het imago van het museum als internationaal gerenommeerd kennis- en onderzoeksinstituut en dragen tevens bij aan de inkomsten van het museum. In de komende jaren worden innovatieve uitgeefconcepten onderzocht om lezers wereldwijd te bereiken, onder andere met e-books en digitale publicaties over de museumcollectie.

8.2.8 De Mesdag Collectie

Met de Raad van Toezicht van het Van Gogh Museum is afgesproken dat DMC in 2014 wordt geëvalueerd. Er wordt dan een beslissing genomen over de verdere koers van DMC als onderdeel van het VGM.

8.3 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering verstaat het VGM het op het hoogste niveau presteren ten aanzien van de interne organisatie en processen, het personeelsbeleid, duurzaam ondernemen, en geschikte huisvesting voor zowel collectie als personeel die past bij onze ambities.

8.3.1 De interne organisatie

In de afgelopen jaren heeft het VGM een grote verbetering gemaakt ten aanzien van het verder professionaliseren van de interne organisatie, onder andere door de implementatie van het Organisatie Ontwikkel Traject. Een organisatie is echter altijd in ontwikkeling en beweging en er zijn nog steeds processen die verbeterd kunnen worden. Het streven is dan ook om te komen tot een verdere inbedding van deze nieuwe structuur. Daarbij is het van groot belang dat nog duidelijker wordt wat de kernprocessen zijn en wie de eigenaars zijn van de verschillende processen. Ook het financiële beheer, het kostenbewustzijn en het kwaliteitsbewustzijn binnen de organisatie krijgen blijvend aandacht.

8.3.2 Externe profilering

Het VGM wil zich extern sterker profileren als een professioneel aangestuurde, ondernemende en dynamische organisatie met duidelijke doelstellingen waar op een hoog deskundig niveau wordt gewerkt en de medewerkers kansen krijgen hun talenten verder te ontplooiën en ontwikkelen.

8.3.3 Personeelsbeleid

Het VGM streeft naar een personeelsbestand dat past bij zijn ambities, met een vaste kern en een flexibele schil. Bij de werving van nieuwe medewerkers staan talent en kunde centraal. Tegelijkertijd streeft het VGM naar een divers personeelsbestand wat achtergrond, geslacht en leeftijd betreft. Het VGM kan qua beloningsniveau niet concurreren met het bedrijfsleven. Om toch de juiste mensen aan het museum te binden, moet het VGM helder formuleren en communiceren wat het tot een aantrekkelijke werkgever maakt. Ook moet binnen de organisatie worden geïnvesteerd in talent- en leiderschapsontwikkeling.

In 2011 heeft het VGM een personeelstevredenheidsonderzoek laten uitvoeren met een positief resultaat. Een aantal van de aanbevelingen die uit dit onderzoek naar voren kwamen zijn inmiddels geïmplementeerd. In de komende periode vindt er opnieuw een personeelstevredenheidsonderzoek plaats.

In 2013 heeft het VGM de beoordelings-systematiek ingevoerd van minimaal eenmaal per jaar evalueren en beoordelen. De komende periode wordt deze systematiek verder geïmplementeerd en waar nodig aangescherpt.

Daarnaast krijgt het terugdringen van het ziekteverzuimcijfer bijzondere aandacht, in samenwerking met een nieuwe arbodienst die in 2014 bij het VGM is begonnen.

8.3.4 MVO

De groeiende aandacht voor het milieu en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is een belangrijke ontwikkeling voor musea. Museumbezoekers verwachten van musea een hoge standaard op dit gebied. Het VGM voelt als openbare, internationale en educatieve instelling een grote verantwoordelijkheid en is sinds 2011 actief met maatschappelijk verantwoord ondernemen bezig. Het MVO-beleid van het museum is gebaseerd op drie pijlers:

- People: respect voor mens en omgeving
- Planet: duurzaamheid en minimale milieubelasting
- Profit: verantwoordelijk omgaan met continuïteit

In 2011 is een eerste aanzet gegeven voor het implementeren van een gedegen MVO-beleid. In 2012 zijn met de noodzakelijke renovatie van het VGM al de nodige grote stappen gezet op het gebied van MVO. De klimaatinstallaties in het gebouw zijn zo veel mogelijk duurzaam gemaakt. Dit beleid wordt verder geïmplementeerd, met als doel om in het voorjaar van 2014 de BREAAAM-certificering te krijgen.

8.4 Samenwerking

Het inter(nationale) netwerk van het VGM is door de beroemdheid van Van Gogh en zijn collectie en de vele en aansprekende activiteiten en samenwerkingsverbanden in zowel binnen- als buitenland groot en divers te noemen. Door de geplande activiteiten wordt

dit netwerk in de komende periode verder bestendigd en uitgebreid.

Collega-musea in binnen- en buitenland
Het VGM kent een druk bruikleenverkeer en veelvoudige samenwerkingsverbanden op de gebieden van onderzoek en tentoonstellingen met collega-musea in binnen- en buitenland. Het museum zal dit voortzetten.

Joint promotions
Joint promotions zijn samenwerkingen met derden waarbij zowel de derde partij als het VGM profiteert van free publicity of positieve uitstraling naar een gezamenlijke doelgroep. Voorbeelden daarvan zijn de samenwerking met Tedex Woman Amsterdam, Sesamstraat (ter gelegenheid van het 35-jarig jubileum) en de Stichting Museumnacht Amsterdam. Het VGM blijft de samenwerking met soortgelijke partijen zoeken.

Onderzoeksinstellingen en universiteiten
Het VGM blijft samenwerken met veel (internationale) onderzoeksinstituten zoals de RKD, de RCE, de Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis, de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit (master conservator), de NWO, The Tilburg Institute for Creative Computing, Cornell University en Duke University.

Partners Museumplein
Sinds 2013 zijn, voor het eerst sinds vele jaren, alle musea op het Museumplein

(Rijksmuseum, Stedelijk Museum, VGM) weer gezamenlijk open. Het VGM werkt van oudsher al veel samen met de collega-instellingen op dit 'Culturele Hart van Nederland' waartoe ook het Koninklijk Concertgebouw en Koninklijke Concertgebouworkest behoren. Door de heropeningen zal er een andere en grotere dynamiek op het Museumplein ontstaan, die het VGM optimaal wil gaan benutten.

Andere (kunst)disciplines
Als afgeleide van de missie van het museum om mensen te verrijken en te inspireren zoekt het VGM continu naar jonge kunstenaars en nieuw talent in verschillende (kunst)disciplines. De vrijdagavondprogrammering biedt daarbij een ideaal podium om deze jonge kunstenaars een platform te bieden en te laten zien hoe Vincent van Gogh en zijn kunst nog steeds relevant zijn en kunstenaars blijven inspireren.

Van Gogh Europe
2015 markeert de 125ste sterfdag van Vincent van Gogh. In samenwerking met een breed aantal partners in binnen- en buitenland wordt onder de paraplu 'Van Gogh Europe' een uitgebreid programma ontwikkeld om de inspiratie die Van Gogh in de afgelopen 125 jaar heeft opgeleverd op verschillende plaatsen in Europa te laten zien. Zo is er in 2015 een Van Gogh-tentoonstelling in Mons, dan Culturele hoofdstad van Europa.

Vincent van Gogh
Het gele huis (detail), 1888
Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

9 De Strategische Pijlers

De Strategische Pijlers geven richting en focus aan wat het VGM de komende periode wil bereiken. De activiteiten die de sectoren van plan zijn te ondernemen moeten hieraan worden getoetst. Het VGM heeft op basis van de missie, visie en kernwaarden van het museum, en rekening houdend met de stakeholders en externe invloeden, drie Strategische Pijlers geformuleerd: toegankelijkheid, bereik en inkomsten.

9.1 Toegankelijkheid

Hierbij is de volgende Strategische Pijler geformuleerd:

Het VGM heeft de collectie en het gebouw optimaal ontsloten.

Het voornaamste doel van het VGM is om de collectie toegankelijk te maken voor zoveel mogelijk mensen. Dat wil zeggen dat niet alleen de gebouwen fysiek toegankelijk zijn voor zowel de bezoekers als de medewerkers, maar dat ook de collectie en informatie daarover op alle mogelijke manieren toegankelijk zijn voor de geïnteresseerden wereldwijd die niet in staat zijn om naar het museum te komen.

9.1.1 Toegankelijkheid van de collectie

De ontsluiting van de collectie is de 'core business'. Het VGM wil daarbij nog gericht op de wensen en achtergronden van de doelgroepen en individuele bezoekers ingaan. Een belangrijke dimensie is hierbij de nieuwe

presentatie van de vaste collectie in het Rietveldgebouw die in het najaar van 2014 wordt gepresenteerd. Hierbij hanteert het VGM de volgende uitgangspunten:

- De presentatie belicht zo veel mogelijk facetten van het leven en werk van Van Gogh, waarbij speciaal wordt ingegaan op zijn werkwijze en de artistieke context waarin zijn werk tot stand kwam.
- De presentatie wordt nog meer over het gehele gebouw verspreid, waardoor de bezoeker wordt aangemoedigd om het hele gebouw te gebruiken.
- Werken op papier (inclusief brieven) krijgen een permanente plek.
- De presentatie is enigszins flexibel voor het mogelijk maken van diverse presentaties en bruikleenverkeer.
- Ruimte faciliteren voor wisselende presentaties.

Door de nieuwe en modernere inrichting van de vaste collectie wordt de aansluiting van de tentoonstellingen bij de permanente collectie tevens logischer, vanzelfsprekender en eenduidiger en vormen ze meer een esthetische eenheid.

De presentatie wordt verder verrijkt door digitale middelen. Het VGM wil de bezoekers naast de traditionele manier om de collectie te ervaren, een 'totaalbeleving' bieden, een meer interactieve en prikkelende manier van het beleven van een museumbezoek. Het museum gaat hiervoor initiatieven ontplooiën in het digitale domein, zowel voor de collectie

als voor het publiek. Educatie speelt hierbij een grote rol. Daarnaast moet de collectie ook verder toegankelijk worden gemaakt voor het grote mondiale publiek dat nooit het museum zelf zal bezoeken, zoals via internet (zie 9.2.1).

Hier valt ook te denken aan innovatieve presentatievormen buiten de muren van het museum die de collectie niet belasten, zoals een Van Gogh Experience (zie 9.3.2). De vraag naar de collectie is immers groot, terwijl de beschikbaarheid beperkt is en de kwetsbaarheid groot.

9.1.2 Toegankelijkheid van het gebouw

Nieuwe entree

Met ± 1,5 miljoen bezoekers per jaar bereikt het museum op bepaalde momenten de grenzen van zijn capaciteit. Vooral in de vakantieperiodes, rondom de feestdagen en tijdens bepaalde spitsuren is de druk op de faciliteiten aanzienlijk en wordt een bezoek aan het museum door veel bezoekers niet meer als plezierig ervaren. De huidige toegang aan de Paulus Potterstraat is ontoereikend voor het verwerken van de grote bezoekersstromen. Daarom krijgt het museum een nieuwe entree aan het Museumplein, die naar verwachting in de zomer van 2015 wordt geopend. Dit zal de fysieke toegankelijkheid van het museum in grote mate verbeteren.

Kantoorhuisvesting

Door de hoogte van de exploitatiekosten, de afstand naar het museum en de verhouding van het aantal vierkante meters versus bezettingsgraad sluit de huidige kantoorhuisvesting niet langer aan bij de wensen en behoeften van de organisatie. De komende periode wordt samen met het Ministerie van OCW en de Rijksgebouwendienst gezocht naar een geschikt pand.

9.2 Bereik

Hierbij is de volgende Strategische Pijler geformuleerd:

Het VGM bereikt de bezoeker en niet-bezoeker optimaal waarbij er sprake is van een dialoog met een grote mate van betrokkenheid van het publiek.

Het VGM wil de inhoudelijke toegankelijkheid van de collectie garanderen en bevorderen door het verschaffen van sterker op de bezoeker en gebruiker toegespitste informatie. Het museum biedt voor dit doel onder andere publicaties en educatieve programma's aan waarbij gebruik wordt gemaakt van de digitale mogelijkheden, zowel binnen het museum als daarbuiten. Het VGM zal zich in de komende jaren op een innovatieve en aantrekkelijke manier positioneren en op een moderne en efficiënte manier communiceren met zijn publiek.

9.2.1 Digitale domein

Dialogo met het publiek

Het VGM wil een sterkere 'sense of community' met zijn publiek opbouwen. Het grootste gedeelte van het (mondiale) publiek komt maar één keer en het contact is vaak nog te eenzijdig. Het museum wil de komende jaren deze dialoog intensiever op gang brengen, en aldus ook de band met het publiek versterken en het herhaalbezoek vergroten. Daarbij krijgt het Nederlandse publiek bijzondere aandacht. De hernieuwde webstrategie, het Customer Relationship Management-systeem (CRM) en het ticketingsysteem Recreatex leveren hieraan een belangrijke bijdrage.

Emotionele content

Van Gogh spreekt voor veel mensen, jong en oud, enorm tot de verbeelding. Het VGM wil deze unieke 'emotionele content' nog meer ontsluiten, op een gepast platform. Hierbij speelt de inzet van nieuwe en innovatieve digitale middelen een cruciale rol.

Webstrategie

Het VGM gaat een nieuwe webstrategie ontwikkelen waarmee we de virtuele (online) en de fysieke bezoeker verbinden met het VGM. Op die manier wil het museum een breder publiek bereiken, de klantenbinding verhogen en commerciële activiteiten gerichter inzetten.

Met de realisatie van een nieuwe website gebaseerd op deze webstrategie verwacht het VGM vanaf 2014 de basis op orde te

hebben en uiterlijk in 2017 een verdubbeling van de huidige digitale bezoeken te realiseren. De webstrategie leidt naar verwachting ook tot een hoger percentage herhaalbezoeken (niet-unieke bezoekers) op basis van de aantrekkelijke inhoud.

Sociale media

De groeiende rol van de sociale media biedt het VGM grote kansen om zich nadrukkelijker te profileren als kenniscentrum en om kennisdeling en -uitwisseling met het publiek te optimaliseren. Het VGM is sinds 2007 actief met sociale media en onderhoudt actief pagina's op Google+, Facebook en Twitter. In 2013 bereikte het museum met 3 miljoen fans op Google een internationale toppositie, en had het in Nederland de meeste fans op Facebook en de meeste volgers op Twitter. Het doel is om deze positie te versterken en in te zetten om ook de binding met deze wereldwijde fanbase te versterken.

Belangrijk is dat het museum flexibel is, live monitort én zich zeer snel kan aanpassen. De keuzes die bijvoorbeeld Facebook maakt, zijn essentieel voor de acceptatie door en het gedrag van klanten, en daarmee voor de aanwezigheid van het VGM op het medium. Een goed voorbeeld hiervan is de verandering die Hyves in de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. Mobiele toepassingen zijn een trend waarop moet worden ingespeeld door middel van e-books, apps en mobiele websites.

9.3 Inkomsten

Hierbij is de volgende Strategische Pijler geformuleerd:

Het VGM werft additionele inkomsten, mede door de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen en de verdere professionalisering van de fondsenwerving.

Het VGM genereert 50% van zijn inkomsten uit ticketing en ontvangt ongeveer 25% subsidie van de rijksoverheid. Deze grote afhankelijkheid van ticketing maakt, in combinatie met de zich verder terugtrekkende overheid, de financiële positie van het museum kwetsbaar. Daarom gaat het VGM nieuwe businessmodellen ontwikkelen om de financiële positie te verstevigen en zo zijn ondernemende rol verder uit te bouwen. Ook ligt nadrukkelijk de focus op het verder professionaliseren en uitbreiden van de fondsenwerving.

9.3.1 Fondsenwerving

Fondsenwerving is essentieel om additionele activiteiten mogelijk te maken, zoals belangrijke bruiklenen voor tentoonstellingen, educatie- en onderzoeksprojecten, en om minder afhankelijk te worden van de inkomsten uit ticketing, merchandise en subsidie. Daarnaast is Fondsenwerving een middel om, samen met partners, via 'brandactivation'

nieuwe publieksgroepen te bereiken en de zichtbaarheid van het museum te vergroten.

Het VGM werft bedrijven, fondsen, particulieren en andere organisaties die als partners het museum willen ondersteunen. Het museum besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen en onderhouden van goede relaties met deze partijen: fundraising en 'friendraising' gaan immers hand in hand. Het VGM wil de komende jaren het aantal meerjarige partners van het museum die een substantiële jaarlijkse bijdrage leveren uitbreiden. Daarnaast wil het VGM het aantal particuliere steungevers verenigd in The Yellow House vergroten. Ook heeft het VGM recent een vriendenvereniging opgericht, The Sunflower Collective, waarvan het instapniveau lager is dan die van The Yellow House of Global Circle. Behalve de directe (potentiële) inkomsten die een dergelijke vriendenvereniging biedt, is het een goede bron voor toekomstige fondsenwerving, aankopen en grotere donaties. Daarbij vervullen deze vrienden een belangrijke ambassadeursrol.

Naast bedrijven en particulieren zijn (vermogens)fondsen belangrijke ondersteuners van projecten in het museum. Maar als gevolg van de economische crisis is de financiële ruimte van een aantal fondsen omlaag gegaan en is er minder geld beschikbaar. Het streven is om de relaties met bestaande (vermogens) fondsen te onderhouden en nieuwe fondsen te werven, zowel nationaal als internationaal.

9.3.2 Commerciële inkomsten

Het museum zal zijn ondernemende rol verder uitbouwen. Kansen liggen hier in het ontwikkelen en commercieel aanbieden van diensten en nieuwe producten.

Nieuwe producten

Naast de succesvolle verkoop van het huidige uitgebreide assortiment merchandise producten legt het VGM de komende periode de focus op de ontwikkeling van nieuwe producten. Zo heeft het VGM als eerste museum in de zomer van 2013 hoogwaardige 3D-reproducties van Van Goghs meesterwerken geïntroduceerd en met succes gelanceerd in Nederland, Taiwan, Hong Kong en Los Angeles. Deze zogenoemde Relievo's zijn van een zo hoge kwaliteit dat ze het originele werk zeer dicht benaderen. De Relievo's zijn verschenen in een gelimiteerde editie: elk exemplaar is genummerd en geaccordeerd door een conservator van het museum. De komende beleidsperiode zullen de Relievo's verder nationaal en internationaal in de markt worden gezet.

PP10

Het VGM en het Rijksmuseum werken samen in de bv PP10, die de beveiliging van de beide musea borgt en uitvoert. Recentelijk heeft ook het Stedelijk Museum besloten gebruik te maken van de diensten van deze bv. De komende jaren wordt onderzocht of de dienstverlening van PP10 kan worden uitgebreid.

Van Gogh Experience

Het VGM ziet een duidelijke vraag en behoefte in de markt aan 'experiences', producten of programma's die een betekenisvolle beleving bieden aan de bezoeker ervan. Het VGM heeft de ambitie om een 'Van Gogh Experience' te ontwikkelen, waarin de bezoeker de wereld van Vincent van Gogh binnentreedt.

Van Gogh Museum Consultancy

Het VGM heeft een hoogstaande reputatie aanzien van de kennis en kunde van de medewerkers van het museum. Deze kennis wordt dan ook regelmatig geraadpleegd door verschillende partijen. Dit heeft tot het idee geleid om deze consultancy commercieel in de markt uit te zetten. Op dit moment draait hiervoor een kleinschalige pilot. De komende periode wordt besloten of het VGM deze consultancy commercieel gaat uitbaten.

De Kernopdracht en de Strategische Pijlers die in dit Strategisch Plan zijn benoemd, stellen de kaders vast voor het beleid van het VGM in de komende jaren. In de loop van 2014 en de jaren daarna worden op basis van dit plan op afdelingsniveau meer gedetailleerde beleidsplannen en activiteitenplannen ontwikkeld.

In de komende jaren ligt de focus op het verwerven van additionele inkomsten (door zowel de ontplooiing van commerciële activiteiten als fondsenwerving), het verder toegankelijk maken van de collectie en de huisvesting, en het ontwikkelen van het digitale domein.

Bij het nader uitwerken van de plannen wordt uiteraard rekening gehouden met de financiële middelen en de capaciteit van de organisatie. Om de plannen succesvol tot uitvoering te brengen zijn een duidelijke planning en heldere afspraken tussen de betrokkenen essentieel.

Colofon

Het Strategisch Plan 2014-2017 van het Van Gogh Museum is geschreven door de directie in nauwe samenwerking met het Management Team.

Wij danken de medewerkers die tijdens de werksessies een waardevolle en inspirerende bijdrage hebben geleverd.

Tekst

Directie Van Gogh Museum

Redactie en coördinatie

Eva Schievelde, Rosella de Koff

Tekstredactie

Aggie Langedijk

Vormgeving en drukwerk

Bourne Design, Amsterdam
Drukkerij Tesink, Zutphen

Beeldverantwoording

Alle werken uit de Van Gogh Museum-collectie die afgebeeld zijn in deze uitgave zijn eigendom van de Vincent van Gogh Stichting.

Adres

Van Gogh Museum
Postbus 75366
1070 AJ Amsterdam
Museum: Paulus Potterstraat 7
Kantoor: Stadhouderskade 55
T +31 (0)20 570 52 00
F +31 (0)20 570 52 22
info@vangoghmuseum.nl
www.vangoghmuseum.nl

© 2014 Van Gogh Museum, Amsterdam
Niets uit deze uitgave mag door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze ook worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Van Gogh Museum.

En dan zal onze toekomst beter zijn dan ons verleden.

Vincent van Gogh aan zijn broer Theo
Etten, 12 november 1881

Vincent van Gogh
De oogst (detail), 1888 Arles
Van Gogh Museum, Amsterdam
(Vincent van Gogh Stichting)

Van Gogh Museum Amsterdam
Paulus Potterstraat 7
1071 CX Amsterdam
T +31 (0)20 570 52 00

info@vangoghmuseum.nl
www.vangoghmuseum.nl

Sociaal Jaarverslag

Sociaal jaarverslag

In dit jaarverslag informeren we u over enkele van de belangrijke ontwikkelingen in het sociaal beleid van het Van Gogh Museum.

Nieuwe arbodienst

Op 1 februari 2014 zijn we na een zorgvuldige selectie in samenwerking met de Ondernemingsraad overgestapt naar een nieuwe arbodienst: Arbobotler. Arbobotler ondersteunt via de verzuimcoördinator het management intensief in de begeleiding van arbeidsongeschikte medewerkers en ondersteunt daarnaast bij de preventie van verzuim. Wekelijks is er op locatie spreekuur met de verzuimcoördinator of de arboarts.

In de loop van 2014 is het verzuimpercentage substantieel gedaald.

Beoordelingscyclus volledig ingevoerd

In het jaar 2014 is de beoordelingscyclus volledig ingevoerd binnen geheel VGM en VGME. Daarnaast heeft aan het begin van het jaar in samenwerking met de Ondernemingsraad een evaluatie van de cyclus plaatsgevonden. De beoordelingscyclus is op een aantal onderdelen aangepast en verfijnd, zoals in het geval van het formulier en de vastlegging van de beoordelingstoets.

Herzieningen door invoering werkkostenregeling

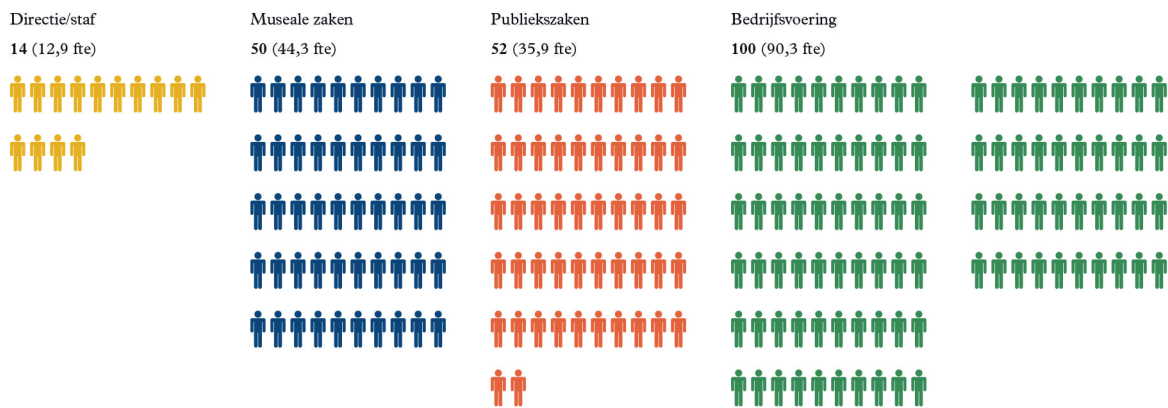
Ter voorbereiding op de verplichte invoering van de werkkostenregeling per 1 januari 2015 is een aantal arbeidsvoorwaardelijke regelingen onder de loep genomen. Ook weer in samenwerking met de Ondernemingsraad heeft dit geleid tot een aantal herziene regelingen. Zo is de reiskostenregeling verhelderd en vereenvoudigd en zijn de attentierichtlijnen, de regeling Museumjaarkaart en de maaltijdvergoeding aangepast. Per 1 januari 2015 wordt de nieuwe gezondheidsregeling ingevoerd.

Nieuw personeelsinformatie-systeem

In 2014 heeft de overgang naar Workforce plaatsgevonden, een nieuw personeelsinformatie-systeem. Na een zorgvuldige voorbereiding is vanaf oktober 'schaduw gedraaid' met het nieuwe systeem. Per 1 januari 2015 heeft de daadwerkelijke overstap plaatsgevonden.

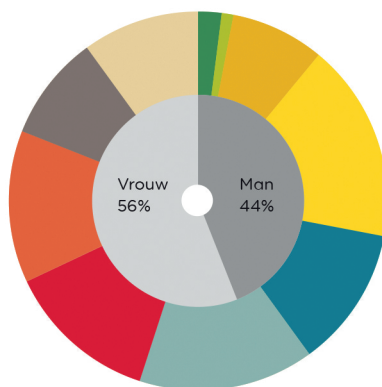
Personeelssamenstelling per 31.12.2014

Op 31 december 2014 waren er 216 medewerkers in dienst van het museum.

Leeftijdsverdeling

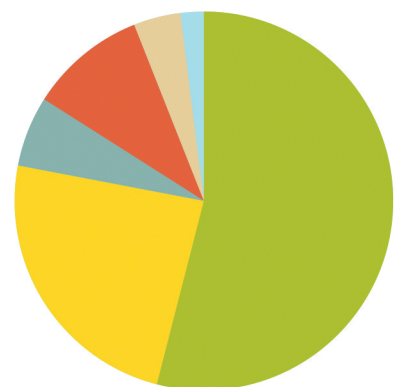
	Mannen	Vrouwen	Totaal
tot 25	4	1	5
25 - 35	17	37	54
35 - 45	26	32	58
45 - 55	29	28	57
55 - 65	19	23	42
TOTAAL	95	121	216

Het dienstverband

Lengte dienstverband

tot en met 4 jaar	116	54%
5 t/m 9 jaar	52	24%
10 t/m 14 jaar	12	6%
15 t/m 19 jaar	22	10%
20 t/m 24 jaar	9	4%
25 jaar en langer	5	2%
TOTAAL	216	

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

MVO

De groei en aandacht voor milieu en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is een belangrijke ontwikkeling voor musea. Museumbezoekers verwachten van musea een hoge standaard op dit gebied. Het Van Gogh Museum voelt als openbare, internationale en educatieve instelling een grote verantwoordelijkheid en is actief bezig met maatschappelijk verantwoord ofwel duurzaam ondernemen. In het Strategisch Plan 2014-2017 heeft duurzaamheid een belangrijke plek gekregen, evenals in het facilitair beleid 2013-2015.

Ambitie

Het Van Gogh Museum heeft de ambitie om een van de meest duurzame musea van Europa te worden en dit niveau te handhaven. Deze ambitie wordt onderbouwd door de duurzame prestaties die voortkomen vanuit de huisvesting en de bedrijfsvoering. De prestaties worden zichtbaar gemaakt en gecommuniceerd naar de stakeholders.

Drie pijlers

Het MVO-beleid van het Van Gogh Museum is gebaseerd op drie pijlers:

- People: respect voor mens en omgeving
- Planet: duurzaamheid en minimale milieubelasting
- Profit: verantwoordelijk omgaan met continuïteit

In 2011 is een eerste aanzet gegeven voor de implementatie van een gedegen MVO-beleid. In 2012 en 2013 zijn met de noodzakelijke renovatie van het Van Gogh Museum grote stappen gezet op het gebied van MVO. De klimaatinstallaties en het gebouw zijn zoveel mogelijk geoptimaliseerd:

- Het museum maakt gebruik van een WKO-bron (bron voor warmte-koudeopslag). Dit is een methode om energie in de vorm van warmte of koude op te slaan in de bodem, om het vervolgens op aanvraag weer te benutten. De techniek wordt gebruikt om gebouwen te verwarmen of te koelen.
- De ventilatie wordt per expositieruimte afgestemd op de behoefte.
- Er is meer luchtrecirculatie in het museum. Met recirculatie hoeft er minder buitenlucht te worden behandeld. De reeds behandelde lucht wordt zoveel mogelijk hergebruikt.
- De twee grote warmteketels zijn vervangen door vier kleinere om efficiënter warmte op te wekken.
- De CO₂-reductie wordt actief gemonitord.

BREEAM duurzaamheidscertificaat

Al deze maatregelen hebben gezorgd voor circa 40% energiebesparing. Door de nieuwe klimaatinstallaties en een aantal andere technische aanpassingen is het gebouw nu zo goed verduurzaamd, dat het Van Gogh Museum in 2014 als eerste museum ter wereld het BREEAM 3 sterren certificaat ('Very Good') heeft gekregen voor alle drie de onderdelen:

- Gebouw (Asset)
- Beheer
- Gebruik

BREEAM is wereldwijd de meest toegepaste methodiek voor het analyseren en beoordelen van de duurzaamheid van gebouwen en organisaties.

BREEAM-NL beoordeelt het gebouw, beheer en gebruik aan de hand van negen categorieën, waaronder energie, materialen, water, afval, gezondheid en management. De maatregelen die het Van Gogh Museum de afgelopen jaren trof op het gebied van duurzaamheid zorgden voor de hoge score 'Very Good' (3 sterren).

Om de integrale duurzaamheid van het museum concreet en meetbaar te maken, maakt het museum gebruik van een MVO scorecard. Dit instrument geeft in één overzicht een samenvatting van de ambities, doelstellingen en prestatie-indicatoren op het gebied van duurzaamheid.

Verschillende prestaties uit deze scorecard worden elders in het jaarverslag verder toegelicht, waaronder het activiteitenoverzicht vanuit Educatie (People), de bezoekerscijfers en de financiële prestaties (Profit). Op het gebied van milieu (Planet) laat de organisatie positieve scores zien die voornamelijk worden gerealiseerd door een daling van de energievraag vanuit het museum. Door verbetering van klimaatinstallaties en de aansturing, is het gasverbruik sterk gedaald. Ook voor de CO₂-indicatoren elektriciteit, afval en papier heeft het Van Gogh Museum een daling van verbruik gerealiseerd. Daarbij maakt het museumgebouw voor elektriciteit gebruik van 100% Hollandse wind. Op het gebied van mobiliteit streeft het museum naar minimale CO₂-uitstoot door gebruik te maken van openbaar vervoer en de schadelijke effecten van vliegreizen te minimaliseren door CO₂-credits aan te schaffen.

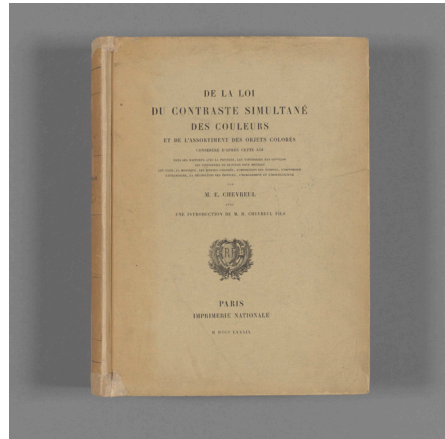
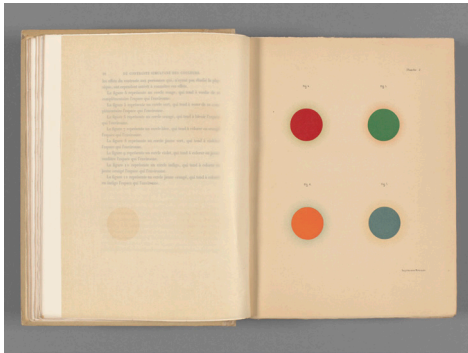
MVO Scorecard 2015

	Status 2014	Doelstelling 2015
 <p>PEOPLE</p>	<p>Tevredenheid medewerkers</p> <p>Onderzoek wordt conform beleidsplan uitgevoerd in eerste kwartaal 2015.</p>	<p>7,5 of 0,5 punten hoger dan vorig jaar.</p>
	<p>Betrokkenheid stakeholders</p> <p>Stakeholders zijn volgens jaarplanning in overlegstructuur betrokken.</p>	<p>Belangrijke stakeholders vier keer per jaar betrekken bij Van Gogh Museum.</p>
	<p>Maatschappelijke betrokkenheid</p> <p>Activiteiten uitgevoerd conform doelen in beleidsplan Educatie</p>	<p>15% meer bezoekers uit de 'kwetsbare' groepen.</p>
 <p>PLANET</p>	<p>Gebouwen (BREEAM-score)</p> <p>BREEAM certificering 'Very good'</p>	<p>BREEAM certificering 'Very good'</p>
	<p>Reductie CO₂ uitstoot</p> <p>-58%</p> <p>●●●●●●○○○○</p>	<p>-50%</p> <p>●●●●●○○○○○</p>
	<p>Energieverbruik: gas</p> <p>-60%</p> <p>●●●●●●○○○○</p>	<p>-50%</p> <p>●●●●●○○○○○</p>
	<p>Energieverbruik: electriciteit</p> <p>-39%</p> <p>●●●●○○○○○○</p>	<p>-30%</p> <p>●●●○○○○○○○</p>
	<p>Reductie restafval</p> <p>-32%</p> <p>●●●○○○○○○○</p>	<p>-2%</p> <p>○○○○○○○○○○</p>
	<p>Reductie papierafval</p> <p>-52%</p> <p>●●●●●○○○○○</p>	<p>-20%</p> <p>●●○○○○○○○○</p>
	<p>Duurzaamheid inkoopbeleid</p> <p>43%</p> <p>●●●●○○○○○○</p>	<p>100%</p> <p>●●●●●●●●●●</p>
 <p>PROFIT</p>	<p>Aantal bezoekers</p> <p>1.608.843</p>	<p>1.494.700</p>
	<p>Klant-tevredenheids-onderzoek</p> <p>Onderzoek wordt conform beleidsplan uitgevoerd in 2015.</p>	<p>80% of hoger</p>
	<p>Resultaat exploitatie</p> <p>Positief</p>	<p>Niet negatief</p>

Aanwinsten 2014

Michel-Eugène Chevreul

De la loi du contraste simultané des couleurs et de l'assortiment des objets colorés: Considéré d'après cette loi dans ses rapports avec la peinture, les tapisseries des gobelins, les tapisseries de Beauvais pour meubles, les tapis, la mosaïque, les vitraux colorés, l'impression des étoffes, l'imprimerie, l'enluminure, la décoration des édifices, l'habillement et l'horticulture, Paris 1889

Hoewel het boek van Chevreul in grote oplage werd gedrukt, leerden de meeste kunstenaars zijn ideeën kennen door meer gangbare boeken, als *Grammaire des arts du dessin* van Charles Blanc uit 1867 en *Du dessin et de la couleur* uit 1885 van Félix Bracquemond. Ook de schilder Eugène Delacroix ontleende zijn kleurentheorie aan de ideeën van Chevreul. Van Gogh refereerde in zijn brieven regelmatig aan het boek van Blanc en aan de ideeën van Delacroix. In een brief aan Theo schreef hij over een 'auréolée' als decoratie van zonnebloemen in een koningsblauw decor. Hij verwoordde dit als een lijn van een complementaire kleur, waardoor deze afsteekt tegen de achtergrond. Regelmatig experimenteerde Van Gogh met gekleurde bolletjes wol, waarbij hij de draden gebruikte om kleurcombinaties uit te proberen voor zijn schilderijen. Door bestudering van de kleurentheorieën kregen zijn opvattingen meer diepgang en systematiek.

De scheikundige Michel-Eugène Chevreul was directeur bij het Atelier des Teintures van de Manufacture des Gobelins in Parijs. Hij bestudeerde daar de verschillende kleurcombinaties van geverfde wol in tapijten en onderscheidde het effect van 'simultane kleurcontrasten', waarbij aangrenzende kleuren elkaar wederzijds beïnvloeden. Een kleur absorbeert volgens hem slechts een bepaalde hoeveelheid licht en weerkaatst de rest. In *De la loi du contraste simultané des couleurs* toetst hij dit fenomeen door gekleurde cirkels naast zwarte, witte en grijze cirkels te plaatsen.

Ook ontdekte Chevreul het verschijnsel van de complementaire kleuren – de kleuren die tegenover elkaar liggen in de kleurencirkel zoals blauw en oranje – die elkaar versterken wanneer ze naast elkaar worden geplaatst. In zijn boek illustreerde Chevreul zijn theorieën aan de hand van enkele gekleurde cirkels, die omringd zijn met een contrasterende straling, door hem 'aureool' genoemd. Het valt daarbij op dat een groene cirkel meer in het oog springt, wanneer deze wordt omsloten door de kleur oranje.

Nog in 2013 werd het boek *Exposé d'un moyen de définir et de nommer les couleurs* aan de bibliotheekcollectie toegevoegd, waarin Chevreul al zijn ideeën en ontdekkingen over de eigenschappen van kleur bundelde. Dit jaar lukte het om het boek aan te schaffen dat aan de basis ligt van veel kleurtheorieën. Deze heruitgave uit 1889 is uitgegeven naar aanleiding van het honderdjarig jubileum van de Franse Revolutie en uitgebreid met een voorwoord van Chevreuls zoon Henri. *De la loi du contraste simultané des couleurs* bevat veertig prenten, die in de eerste editie van 1839 grotendeels met de hand zijn vervaardigd. Daarvan werd bij deze herdruk afgezien, omdat het te tijdrovend was. Al in 1840 werd het werk naar het Duits vertaald en in 1854 volgde een Engelse vertaling. Binnen de kunstwereld, en in het bijzonder bij de impressionisten en de pointillisten, was de kleurentheorie van grote invloed. Schilders als Seurat, Signac en Delacroix schilderden complementaire kleuren naast elkaar om op die manier de helderheid van hun werken te vergroten.

Oeuvres de J. Barbey d'Aurevilly

*les diaboliques : les six premières / J. Barbey d'Aurevilly. - Paris
Lemerre, [1882]. - réimp. - 468 p. : ill. ; 17 cm*

Les Diaboliques (in de Nederlandse vertaling: *Duivelinnen en demonen*) van Jules Amédée Barbey d'Aurevilly (1808-1889) is een van de meest frequent geïllustreerde boeken uit de Franse literatuurgeschiedenis. Het boek, bestaande uit zes korte satanische verhalen, verscheen oorspronkelijk in 1874, in een ongeïllustreerde editie. In de 19de eeuw werden boeken die als een bedreiging voor de publieke moraal werden beschouwd regelmatig onderworpen aan censuur. Ook *Les Diaboliques* ontkwam hier niet aan. Naar verluidt zou de auteur om een proces te voorkomen zelf hebben meegeholpen de resterende oplage te vernietigen. Het duurde tot 1882 voordat er een nieuwe uitgave verscheen.

Van alle illustratoren die het boek in de loop der jaren hebben verlucht, is

Félicien Rops (1833-1898) de meest gerenommeerde. Diens ontwerpen voor de uitgave van 1882 dateren van 1879. Het zijn meer dan louter illustraties, Rops gaf eigenlijk een visuele interpretatie van de essentie van elk verhaal. Vrouwen spelen hierin de hoofdrol. Deze dames zijn bijna zonder uitzondering verderfelijke gezelschap: "Er is er niet één bij die niet tot op zekere hoogte een duivelin is", aldus Barbey d'Aurevilly. *De Sfinx* die Rops voor de frontispice maakte, ook wel aangeduid met *Chimère* ofwel hersenschim, illustreert dit op een voortreffelijke wijze.

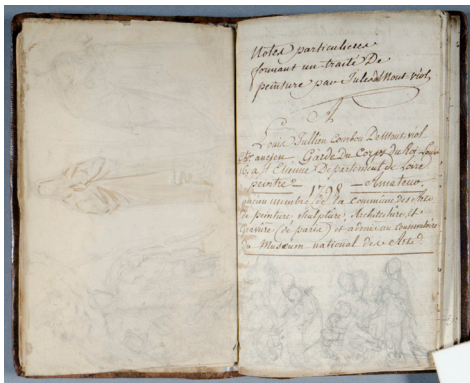
Op de rug van de sfinx ligt een naakte vrouw verstrengeld in een innige omhelzing met het dier, zich ogenschijnlijk onbewust van de afschrikwekkende figuur van de duivel achter haar. De verdorven beauty lijkt werkelijk bezeten van de sfinx. Het hier weergegeven

beeldhouwwerk is een mengeling van een liggende Egyptische sfinx en de Griekse variant met vrouwenborsten en omhoog gekrulde vleugels. Op de sokkel van de sfinx is de kop van Medusa gebeiteld, de mythologische schone die na een conflict met Athena in een monster met slangenhaar veranderde en die eenieder die haar aankeek versteende. De duivel heeft zich met zijn knokige lichaam haast onzichtbaar in de twee grote maanvormige vleugels van de sfinx genesteld. Alleen de opgetrokken knie verraad zijn aanwezigheid. In zijn rokkostuum en met zijn monocle in het oog ziet hij eruit als een elegante, maar onheilspellende dandy. Leunend met de kin op de hand slaat hij peinzend de jonge vrouw gade. De duivel zit er ontspannen bij, hij heeft immers zijn slachtoffer volledig in zijn macht. De afbeelding roept associaties op met schoonheid, vergankelijkheid, leven en dood en met decadentie en perversiteit. Octave Mirbeau legde in 1886 de relatie met het werk van Dürer. De figuur van de duivel van Rops is enigszins verwant aan diens *Melancholia*. De mijmerende gevleugelde demon doet ook denken aan de *Satan* van Jean-Jacques Feuchère (1807-1852), de omstreeks 1835 vervaardigde bronzen sculptuur van een duivel die ineengedoken tussen vlermuisvleugels peinzend op zijn vingers bijt. Een exemplaar van dit beeld bevindt zich sinds 1996 in de collectie van het Van Gogh Museum.

Voor de publicatie van 1882 werden de ontwerpen van Rops "misérablement réduites" (ellendig verkleind), aldus criticus Huysmans. De oorspronkelijke prenten waren inderdaad groter van formaat en gedrukt in vernis mou, een druktechniek die het karakter van een potlood- of krijttekening benadert en waarin Rops een meester was. De geëtste reproducties in het boek missen de verfijnde poederachtige uitstraling van de ontwerpprenten. In 1886 verscheen een luxe suite van *Les Diaboliques* met heliogravures van Rops op groter formaat.

Notes particulières formant un traité de peinture par Jules del Mont /
Louis Jullien Courbon del Mont,
s.l. 1798

La Maison Philibert /
Jean Lorrain ; illustrations de George Bottini. -
Paris : Librairie Universelle, 1904. - 331 p. : ill. ; 20 cm

Hij gaat kort in op de toepassing van het perspectief en geeft ten slotte instructies voor het overtrekken van de vele schetsen in potlood en pen. De voornamelijk religieuze scènes dienen als model voor het vervaardigen van miniatuurschilderijen. Het recent verworven exemplaar van Jean Lorrains semi-documentaire roman *La Maison Philibert* is ook een bijzondere aanwinst. Het verhaal speelt zich af in een setting van prostitutie en criminaliteit in het Parijs van het begin van de twintigste eeuw. Het boek is voorzien van een luxueuze leren band en heeft als bonus een origineel kunstwerkje: op het vrije schutblad is met een strook plakband een fraaie aquarel bevestigd. Erop afgebeeld staat een dame met afgewende blik, die het hoofd lichtjes naar rechts neigt. Met de rechterhand houdt ze haar opvallend blauwe mantel op, de linker kruist ze over de borst. Een hoofdtooi met veren, kleurend bij haar mantel, en een paar platte schoenen maken haar toilet af. De kunstenaar, wiens monogram 'AM' in de rechter benedenhoek staat, wordt in een onderschrift geïdentificeerd als Morand. Van deze tekenaar is weinig meer bekend dan dat hij het beroemde *La chanson des Gueux* van Jean Richepin (1849-1926) illustreerde, in een uitgave van 1927. Op het eerste gezicht lijkt er geen rechtstreeks verband tussen de voorstelling en het boek. De uitgave zelf is namelijk niet door Morand geïllustreerd, maar door Georges Bottini, van wie het Van Gogh Museum verschillende lithografieën bezit. Toch kunnen we ervan uitgaan dat de voormalige eigenaar van het boek, misschien de kunstenaar zelf, door de inhoud van het boek geïnspireerd is geraakt en om die reden de aquarel als frontispice heeft toegevoegd.

In 2014 werd de bibliotheekcollectie van het Van Gogh Museum verrijkt met twee unieke historische bronnen. De oudste aanwinst dateert uit het einde van de 18de eeuw. In een leren band zijn twee katernen gevat, bestaande uit een verzameling schetsen en een handgeschreven tekst. De auteur, Louis Julien Courbon de Montviol (1758-1825) was een veelzijdig man. Hij was, naast Garde du Corps van Lodewijk XVI ook amateurschilder, lid van een kunstenaarsvereniging en leerling aan het conservatorium. Hij liet een verhandeling na over wat hij zelf de moeilijkste der kunsten noemt, namelijk

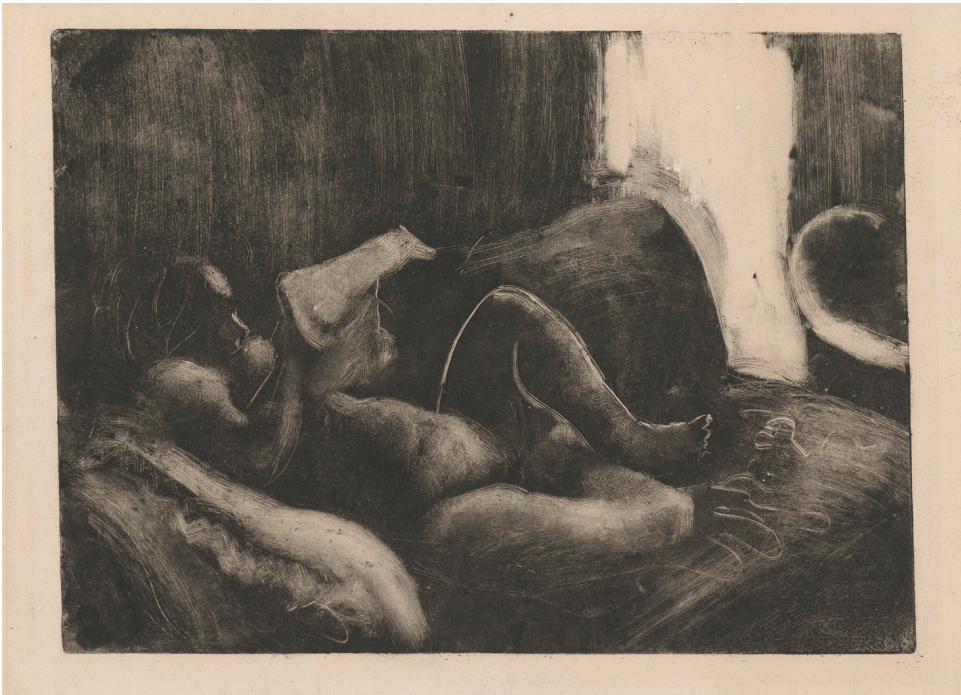
de miniatuurschilderkunst op ivoor. Zijn eigen praktijkervaring en de kennis die hij uit eigentijdse bronnen haalde zijn hierin verenigd. Dat maakt dat dit een uniek tijdsdocument vormt over amateurschilders rond de eeuwwisseling in Frankrijk. Het boekje is vooral een praktische handleiding. Courbon de Montviol geeft aanwijzingen voor het selecteren van het ivoor en het bereiden van de gom, die als bindmiddel voor de verf wordt gebruikt. Ook bespreekt hij de toepassing van verschillende pigmenten in de weergave van onder andere luchtpartijen of bij de nabootsing van vleeskleuren (carnaties).

Edgar Degas (1834 - 1917)

La lecture après le bain, ca.1879-1883
monotypie op vergépapier

27.7 x 37.9 cm (plaat) / 35.3 x 51.2 cm (papier)

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de Vereniging Rembrandt), p2759S2014

La lecture après le bain is intiem en erotisch tegelijk. Een naakte vrouw heeft zich in haar privévertrek op de divan gevleid en leest in het halfduister de krant. De compositie is opgebouwd vanuit het zwart wat de prent een mysterieuze sfeer geeft. Degas maakte de voorstelling in de zwart geïnkte plaat door het wegvegen of -krassen van de inkt met een penseel, een naald, een doek of met zijn vingers. Het strijklicht dat rechts door het met doek bespannen raam binnenvalt, doet de vrouw subtiel oplichten in het duister van haar interieur. Haar opgetrokken been blokkeert het tegenlicht, wat resulteert in een scherpe contour. Helemaal rechts staat de nauwelijks te onderscheiden wastobbe, die de titel verklaart.

Het werk toont bij uitstek wat de impressionisten zo aansprak in de prentkunst: geen grote edities en gelikte prenten, maar het uitbuiten van de expressieve en artistieke mogelijkheden van het medium. De zwarte monotypieën van Degas zijn zeldzaam en vormden tijdens zijn leven een verborgen schat omdat ze zijn atelier nooit verlaten hebben. Voor de kunstenaar waren het zeer persoonlijke experimenten in stijl, techniek en onderwerpskeuze die hij alleen aan enkele intimi toonde.

Degas' monotypieën bevinden zich in belangrijke musea over de hele wereld. Met deze aankoop is er nu ook zo'n werk in Nederlands openbaar kunstbezit. Voor het Van Gogh Museum markeert de prent bovendien de start van een nieuw verzamelgebied, namelijk die van de impressionistische grafiek.

Het Van Gogh Museum kocht dit najaar voor het eerst een werk aan van Edgar Degas (1834-1917): de prent *La lecture après le bain*. Degas was niet alleen een van de belangrijkste schilders en tekenaars van het impressionisme, hij was ook een innovatieve prentmaker. Hij stond aan het begin van de opleving van de prentkunst in de late negentiende eeuw. Deze mysterieuze monotypie (letterlijk: enkele druk) is een prachtig voorbeeld van Degas' technische experimenteerdrijf en zijn onconventionele naakten. Een monotypie is een inkttekening op een

gladde, niet absorberende ondergrond (bijvoorbeeld een metalen plaat) die vervolgens wordt afgedrukt. De monotypie wordt onder grafiek geschaard, omdat het een drukproces betreft. Van een monotypie kan slechts één diepzwarte afdruk worden gemaakt zoals het aangekochte werk; hooguit volgen er nog twee exemplaren, die echter veel valier zijn. Degas experimenteerde met verschillende grafische technieken, maar was het meest vernieuwend met zijn intrigerende monotypieën.

Maurice Denis (1870-1943)

De Emmaüsgangers, 1894, Olieverf op papier op karton op paneel, 35,5 x 48,3 cm, s0527S2014
Aankoop met steun van de BankGiro Loterij

Maurice Denis is een belangrijke vertegenwoordiger van de Nabis, een groep Franse kunstenaars waartoe ook Félix Vallotton, Edouard Vuillard en Pierre Bonnard behoorden. De Nabis (profeten) zochten naar een nieuwe kunst waarbij de verbeelding en persoonlijke ervaring voorop stonden. Hun schilderijen en prenten van veelal intieme interieurs

kenmerken zich door een vereenvoudiging van vormen en decoratieve kleurvlakken. Het schilderij *De Emmaüsgangers* (1894) is een mooi voorbeeld hiervan. Het is een intiem interieur met decoratieve elementen, benadrukt door het kader dat de kunstenaar er omheen schilderde. Er is een spannend contrast tussen het donkere, tonale interieur versus de kleurrijke expressieve achtergrond. Het onderwerp is Bijbels, maar Denis laat het bezoek van Christus plaatsvinden in zijn persoonlijke omgeving. De kunstenaar zelf zit rechts aan tafel in gebed terwijl zijn vrouw Marthe links met een schotel binnenkomt. *De Emmaüsgangers* is in het museum te zien in de zaal die gewijd is aan de eerste generatie kunstenaars na Van Gogh, die zich liet inspireren door de zeer persoonlijke manier waarop Van Gogh uitdrukking had gegeven aan het menselijk bestaan. Denis omschreef zijn bewondering voor de kunstenaar als volgt: "his scruple to tell everything that he feels, the insistence with which he affirms the most capricious movement of his sensibility..."

Dit schilderij vormt een waardevolle aanwinst voor het Van Gogh Museum. Het werd in 2014 aangekocht op de TEFAF in Maastricht.

Félix Vallotton (1865 - 1925)

La paresse (De luiheid) 1896
houtsnede in zwart, 25 x 33 cm
Van Gogh Museum, Amsterdam
(aankoop met steun van de BankGiro Loterij)
p2746S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

Le mensonge uit de prentenserie Intimités 1897-1898
houtsnede in zwart, 25.4 x 32.3 cm
Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-002S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

Le triomphe uit de prentenserie Intimités 1897-1898
houtsnede in zwart, 25 x 32.5 cm
Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-003S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

La belle épingle uit de prentenserie Intimités 1897-1898
houtsnede in zwart, 25 x 32.2 cm
Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-004S2014

Het Van Gogh Museum heeft zijn collectie uitgebreid met de twee belangrijkste werken uit het grafische oeuvre van de kunstenaar Félix Vallotton (1865-1925), de serie van tien houtsneden *Intimités* (*Intimiteiten*) en de houtsnede *La paresse* (*De luiheid*). Directeur Axel Rüger: 'Intimités is niet alleen een meesterwerk binnen het oeuvre van Félix Vallotton, maar ook een van de belangrijkste series uit de fin-de-siècle grafiek. De serie prijkte al jarenlang op onze wensenlijst.

La paresse is een van de mooiste houtsneden die Vallotton ooit maakte. Deze twee werken van de Frans-Zwitserse kunstenaar zijn dan ook een geweldige aanvulling op de rijke prentencollectie van het Van Gogh Museum.'

Tien duistere houtsneden

De prentenserie *Intimités* is vanaf het moment van ontstaan een prestigieus project geweest. Toen de serie in 1898 door het avant-gardetijdschrift *La Revue blanche* werd uitgegeven in een exclusieve oplage van 25 stuks, was de moderne prentkunst populairder dan ooit in de Parijse kunstwereld. Félix Vallotton was binnen deze scene één van de meest gewaardeerde kunstenaars. Hij werd gezien als de vernieuwer van de houtsnede en beleefde met zijn prenten uit 1896 tot 1898 het hoogtepunt van zijn carrière. *Intimités* is altijd als zijn mooiste werk beschouwd en werd zelfs in zijn eigen tijd al als belangrijker gezien dan zijn schilderijen. In de tien duistere houtsneden, waarin de zwarte vlakken slechts met enkele witte lijnen worden doorbroken, dook Vallotton diep in het gevoelsleven van de Parijse bourgeoisie. Hij gaf de eeuwige strijd tussen man en vrouw weer in theatrale scènes met suggestieve titels als *De leugen*, *Het geld* en *Het onherstelbare*. Vallotton onthulde hiermee een cynische opvatting van de liefde. De vrouw wordt afgebeeld als een oppervlakkig, berekenend schepsel: wreed, onverzadigbaar en triomferend.

Portfolio voor de prentenserie Intimités

1897-1898

54.3 x 44.5 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-001S2014

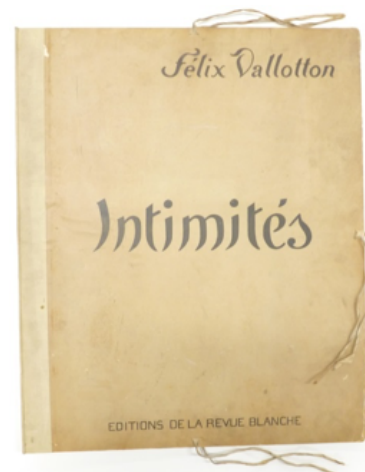
Félix Vallotton (1865 - 1925)

La raison probante uit de prentenserie Intimités

1897-1898

houtsnede in zwart, 25 x 32.2 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-005S2014

De stijl van zwart en wit

In zijn schilder- en prentkunst was Vallotton altijd op zoek naar beeldmotieven met 'decoratieve waarde', net als zijn collega's van de kunstenaarsgroep Nabis. *La paresse* (*De luiheid*) is daar een goed voorbeeld van. Te zien is hoe de kunstenaar in het houtblok lijn, vlak en contrast ordende tot een sierlijke en verleidelijke afbeelding: hij bouwde de naakte vrouw en de poes op uit witte vlakken en plaatste ze tegen een achtergrond van weelderige patronen. De decoratieve synthese die hij hier wist te bereiken laat zien dat Vallotton een absolute meester was in de houtsnijtechniek.

In 2000 heeft de Vincent van Gogh Stichting voor het Van Gogh Museum een omvangrijke collectie werken op papier van de Nabis verworven, waaronder 90 houtsneden van Vallotton. Hiermee bezit het Van Gogh Museum één van de grootste collecties houtsneden van deze kunstenaar buiten Frankrijk en Zwitserland. De prenten waren in 2014 te zien in de tentoonstelling *Félix Vallotton. Het vuur onder het ijs* in het Van Gogh Museum.

Félix Vallotton (1865 - 1925)

L'Argent uit de prentenserie Intimités

1897-1898

houtsnede in zwart, 24.9 x 32.2 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-006S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

La santé de l'autre uit de prentenserie Intimités

1897-1898

houtsnede in zwart, 25 x 32.2 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van
de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)
p2747-010S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

Cinq heures uit de prentenserie Intimités
1897-1898

houtsnede in zwart, 25 x 32.4 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)

p2747-008S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

Apprêts de visite uit de prentenserie Intimités
1897-1898

houtsnede in zwart, 25 x 32.2 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)

p2747-009S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

Blad met de vernietigde houtblokken uit de prentenserie Intimités
1897-1898

houtsnede in zwart, 25.3 x 32.4 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van de BankGiro Loterij en de leden van

The Yellow House)

p2747-012S2014

Félix Vallotton (1865 - 1925)

L'Irréparable uit de prentenserie Intimités
1897-1898

houtsnede in zwart, 25.4 x 32.4 cm

Van Gogh Museum, Amsterdam (aankoop met steun van de BankGiro Loterij en de leden van The Yellow House)

p2747-011S2014